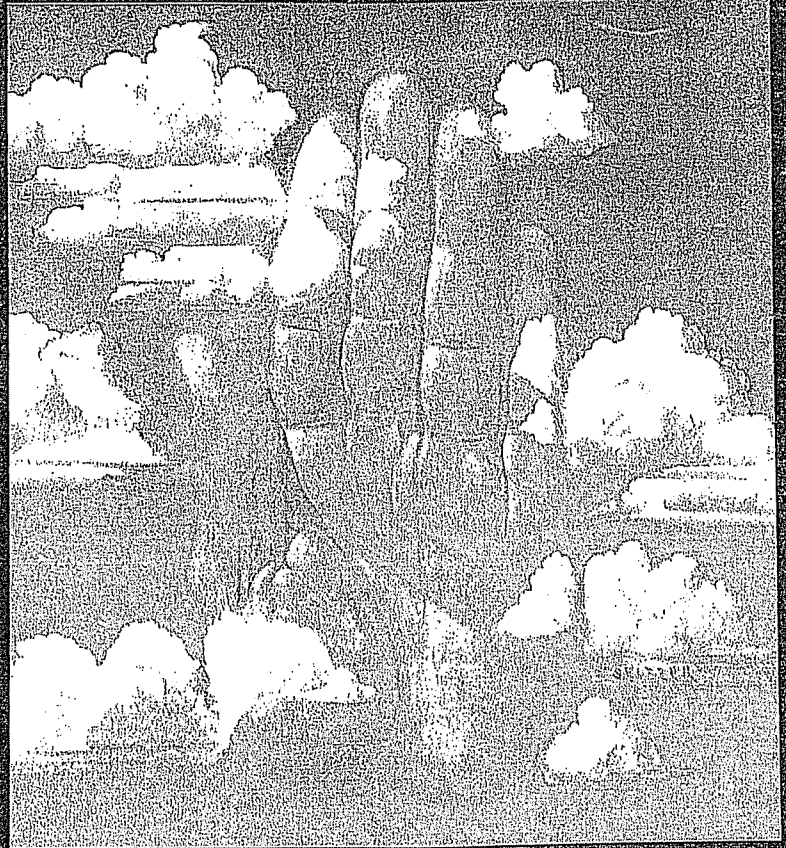


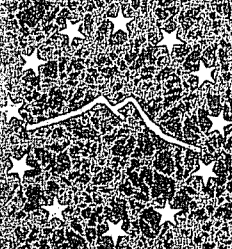
SEPTUL '92

Marje



" Sürölüp
Kırılmayana
Yıkılmayana
Baskı altında
Ezilmeyene
Eğilmeyene
DİRENENE

Selam olsun diye "



**ABHAZYA'NIN BAĞIMSIZLIĞI İÇİN
ONURLU DİRENİŞE DESTEK VERELİM.
GÜN ÖZGÜR YARINLAR İÇİN
DAYANIŞMA GÜNÜDÜR.!**

Şovenist Gürcistan işgali altındaki Abhazya'ya yapacağınız yardımlar için ANKARA KRİZ MASASI VE İSTANBUL KRİZ MASASI HESAP NUMARALARINI VERİYORUZ. BAĞIMSIZ ABHAZYA YARDIMLARINIZLA MUTLAKA YAŞAYACAKTIR.

ANKARA KRİZ MASASI

BANKA HESAP NOSU

0175808

Ziraat Bankası - Bulvar Şubesi ANKARA

İSTANBUL KRİZ MASASI

Fuat - Gupse AYDEMİR

TL Hesap No : 50422 - 5

DM Hesap No : 3 - 000236 - 0

\$ Hesap No : 3 - 000237 - 8

YAPI KREDİ BANKASI

MECİDİYEKÖY ŞUBESİ

* Derneklerin topladıkları paraları EROL KILIÇ
Türk Ticaret Bankası Altınbakkal Şubesi Hesap
No : 7007 İstanbul'a yatırmaları gerekmektedir.

MARJE

LINA ORGANIZATION

Adına Sahibi

Sonmez BAYKAN

Genel Yayın Yönetmeni

Zafer SURER

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Mustafa AZİZ ÖZBEK

Sanat Yönetmeni

Cihan İSBASI

Mali İşler ve Abone Sorumlusu

Tunay TARKAY

Merkez Büro (Ankara)

Fatih GÜNEŞ

Yeşilirmak Sk. 12/48

Maltepe/ANKARA

Tel/Fax: 231 02 24 - 231 06 40

Yazışma Adresi

P.K. 355 Kızılay / ANKARA

Havale Hesap No (TL)

MARJE DERGİSİ

Posta Çeki Hs. 103118

Havale Hesap No (Döviz)

T.C. İş Bankası Çankaya Şb.

(\$) 311 86 63 no'lu hesaba

(DM) 311 86 78 no'lu hesaba

Abone Koşulları

Türkiye 100.000 TL

Avrupa 60 DM/Yıllık

Diğer Ülkeler 45 \$ Yıllık

Fiatı : 10.000 TL

Baskı

GOZDE OFSET - 230 78 73

MARJE

bir

LINA ORGANIZATION

ürünüdür

Değerli Okuyucular,

Barişi korumanın en güzel, en iyi yolu savaşı önlemektir.

Geçen sayımızda Abhazya Cumhuriyeti'nin Türkiye ziyareti ve T.C. yetkililerinin görüşme konusundaki vurdum duymazlığı, diplomatik skandallarından bahsetmiştik.

Daha yazdıklarımızın mürekkebi kurumadan korktuğumuz gerçekleşti.

Yayımları Gürcistan, Emperyalist ağabeylerinin teşvik onay ve çanak tutması ile Bağımsız Abhazya'yı işgal etti.

Aslında bu bir savaş değil bir soykırım başlangıcıydı. Nitekim 3000 kişilik ordu dedikleri başıbozuk topluluğun lideri bunu dünyaya açıkça haykırıyordu; "Abhazya'daki 120.000 Abazayı yok etmek için 3000 Gürcüyü gözden çıkarırım".

Şimdi genosidin yasaklanmasını sağlayan uluslararası sözleşmeler nerede? İnsan ister istemez şunu düşünüyor; "bu soykırımı önleyebilecek yetki ve gücü olan T.C. ve Rusya Federasyonunun bu tepkisizliklerinden bir çıkarı mı var?"

Yoksa, insani yardım konusunda bile yeterince acil davranmaktan uzak, bürokrasi labirentinde boğulma mazeretlerinin arkasında, taşeronluk görevlerinin getirdiği sorumluluk mu yatıyor?

Tüm bu sebepler bu sayımızı da Abhazya ağırlıklı kalmaya yetiyor. Yine bu çerçevede yeni bir yazı dizisine başlıyoruz. Senelerdir bu işe emek vermiş ve araştırmaları ile konunun bir anlamda uzmanı olmuş Sayın Özdemir Özbay'ın Abhazya incelemesini sizlere sunuyoruz. Yaklaşık üç sayı sürecektir bu yazı dizimizde, Abhazya gerçeğini bütün açıklığı ile gözler önüne seriyor ve ilgiyle okuyacağınızı umuyoruz.

Dünya kamuoyunda bizleri ilgilendiren tüm olayları an ve an yakalamak için çabalayan Marje Kadrosu Abhazya olaylarında da aynı hassasiyeti göstermiş ve tüm gelişmeleri o an izleyerek sizlere ulaştırma gayretinde olmuştur.

Bu anlamda Abhazya'yı işlediğimiz geçen sayımızda faşist Gürcü saldırısı dergimizin baskı sürecinde gerçekleşmiş ve baskı durdurularak bu yöndeki ilk gelişmeler sizlere ulaştırılmaya çalışılmıştır. Bu da dergimizin periyodunda bir gerilemeye neden olmuştur.

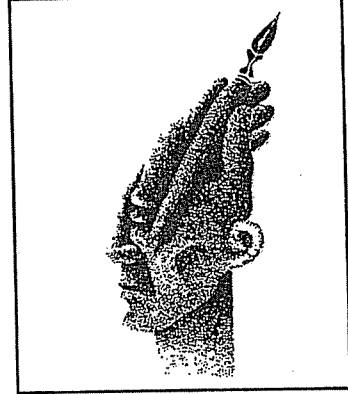
Ama tüm bu olumsuz şartlarda bizler,

Marje olarak, sonuna kadar Abhazya direnişçilerinin yanında olacağız.

Faşist Gürcistan yönetiminin megalo ideasını gerçekleştirmesine engel olmak için son ferdimize kadar direnişimizi, yazın mücadelesinde ve diğer her alanda sürdüreceğiz.

Yaşasın Abhazya'nın onurlu direnişi!..

Kahrolsun Faşist Gürcistan ve onun eli kanlı destekçileri!..



B

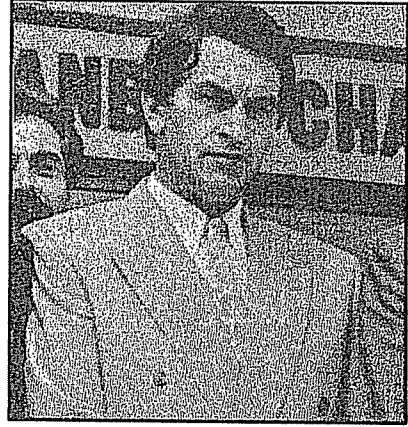
U SAYIDA

MARJE

HER SÜRGÜNDE BİR ÇIKAR.

EYLÜL '92

DIŞBASIN / ÇEVİRİ	3
● REUTER- GUARDIAN	
ALMANYA NOTLARI	8
● ALMAN BASININ'DAN	
SANAT / ŞİİR	10
●	
EROL KILIC/ KONUK YAZAR	12
● BİZİ KİMSE VATANSIZ BIRAKAMAZ	
MUTSUZUN YERİ/CIHAN İŞBAŞI	16
●	
ARAŞTIRMA / MARJE	17
● VESİKALIK FAŞİZM	
AYHAN ÖNDER	23
● 12 EYLÜL VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ	
UZMAN GOZUYİLE	26
● YİSMEYL ÖZDEMİR ÖZBAY	
GÜNCE	30
● MEHMET UZUN	
HABERLER / ANAVATAN	33
●	
SİZLERDEN	35
●	
SİYASİ PARTİLERDEN	37
● ABHAZYA BİLDİRİLERİ	
KARİKATUR	48
● CİHAN İŞBAŞI	



DIŞ BASIN

The Guardian 26 Ağustos 1992

"Moskova Gürcü Saldırısını engellemeye çalışıyor."

Başkan Boris Yeltsin Gürcü Lideri Şevardnadze'yi Gürcülerin Abhazya'ya saldırısını görüşmek amacıyla Moskova'ya davet etti.

Moskova, Abhazya'daki kıvılcımın hemen yanıbaşındaki Kuzey Kafkasya'ya sıçramasından korkuyor. Daha şimdiden Rusya'daki bazı milliyetçi gruplar -Rus Ulusal Assamblesi gibi- Gürcistan'ı Abhazya'daki Rus azınlık konusunda uyardılar.

Dağlı Halklar Konfederasyonu Abhazlara yardım için gönüllülere çağrıda bulundu. Bazı raporlara göre yüzlerce gönüllü Gudauta'ya varmış. Ardznba kendisine bağlı birliklerle birlikte direnmeye devam ediyor.

Bölgeyi ziyaret eden Rus Parlamenter heyeti yaptığı açıklamada "Konfederasyonun Rus vatandaşlarını çarpışmalara katılmak için kışkırttığını; bunun da sorunu milletlerarası bir boyut kazanmasına yol açtığını öne sürdü."

Pravda'nın raporlarına göre Rusya'dan gönüllüler Abhazya'ya çoktan hareket ettiler.

Trud Gazetesinin bildirdiğine göre Rusya tarafsızlığını sürdürüyor fakat bunun ne kadar süreceği ve neye malolacağı bilinmiyor. Her iki tarafta Rusya'ya yardım için başvuruyor. Sorun geçen ay Abhazya Parlamentosunun Gürcistan'dan ayrılma ve 1925 Bağımsızlık Anayasasını yeniden düzenleme kararı almasıyla başladı.

Gamsagurdia yanlılarını yakalamak bahanesiyle Abhazya'ya saldıran Gürcü kuvvetleri devam eden çarpışmalarda yetmiş kişinin ölümüne sebep oldular.

Şevardnadze 11 Ekim'deki seçimleri ertelleyebileceğini söylüyor.

"Şevardnadze acil anlaşma sağlanmasını istiyor."

Gürcü Lideri Şevardnadze'nin Perşembe günü ateşkes ilan etmesine karşın yer yer çatışmalar devam ediyor. Boris Yeltsin'e yazdığı mektupta Şevardnadze ayrılıkçı Abhazları destekleyen bin kadar Kuzey Kafkasyalı silahlı milisin ateşe devam etmesi yüzünden kendi adamlarının da ateşkesine uymadıklarını bildirdi. "Sizin de anlayacağınız gibi egemen bir devletin iç meselelerine dışarıdan silahlı bir müdahale söz konusu iken askeri hareketi durdurmak çok zordur" dedi.

Yeltsin her iki tarafı ateşkesine çağırdı. Rus lideri, Rusya Federasyonu vatandaşı olan dağlı halklardan Abhazlara yardım için Abhazya'ya gitmekten vazgeçmelerini istedi.

Rusya genel savcısı dağlı halklar konfederasyonu hakkında suç duyurusunda bulundu. Savcı konfederasyonu, halkı terör hareketlerine destek vermeye çağırarak suçladı.

Itar-Tass Haber Ajansının bildirdiğine göre Stavropol'daki güvenlik güçleri polise yardımcı olmak için helikopter istediler.

Çeçen Cumhuriyeti'nden 200 kadar silahlı kuvvet Abhazya'ya yardıma geldi. Gürcülerin söylediğine göre Çeçen ve Adige gönüllülerinin Abhazlara katılmasından sonra Gagra kentinde yapılan çarpışmalarda 50 kişi öldü.

Gürcü Hükümeti Salı gecesi çatışmaların Gagra ve Sohum'da devam ettiğini bildirdi.

Gürcistan dışından (Çeçen ve Adigey'den) silahlı yardımın gelmesi çatışmaların bütün Kuzey Kafkasya'ya yayılması endişesini doğuruyor.

Görgü tanıkları Rusya kuvvetlerinin Rusya sınırında güçlü bir savunma hattı kurduklarını söylüyor.

Şevardnadze Yeltsin'in konuşmalarının kendisine güven verdiğini ve en kısa zamanda tekrar barışı sağlayabileceklerini söyledi. Şevardnadze ayrılıkçı Abhazların lideri Ardznba'dan şikayetçi olduğunu, Ardznba'nın kendisiyle görüşme masasına oturmayı reddettiğini söylüyor.

Ardznba Gürcü kuvvetleri Abhazya'dan çıkmadıkça pazarlığa girişmeyeceğini açıkladı.

Gürcistan'da ateşkes

 Gürcistan ve Abazya Cumhuriyetleri temsilcileri Rusya'nın arabuluculuğuyla Soçi kentinde biraraya geldiler. Anlaşmada, her iki tarafın da yaralı ve tutsaklarla ölülerin takas işlemi de şartsız olarak kabul edildi...

MOSKOVA- Gürcistan liderleri ile Abazya liderlerinin Abazya'daki çatışmalara son verilmesi konusunda anlaştıkları bildirildi.

Rusya televizyonu, anlaşmanın Rusya'nın Seçki kentinde Gürcistan Savunma Bakanı Tengiz Kitovani ile Abazya Parlamento

Başkanı Vladislav Ardzhinba arasında yapılan görüşme sonunda sağlandığını belirtti. Televizyon haberi, 31 Ağustos'tan itibaren askeri operasyonları ve birliklerin hareketlerine son vermesinin ve yaralananlar ve ölenlerin cesetlerinin değişim konusunda anlaşma sağlandığı belirtil-

di. Abızya Parlamento-su'nun bağımsızlık kararı almasından sonra Gürcistan Devlet Konseyi Başkanı Edward Şeardnadze, bölgeye asker göndermiş, bir aydır süren çatışmalarda 100'den fazla kişi ölmüştü.

Rusya'nın rolü...

Rusya'nın arabuluculuğuyla bu ülkenin Soci kentinde biraraya gelen Gürcistan ve Özerk Abazya Cumhuriyeti'nin temsilcileri yarından itibaren ateşkesi gitmeyi kabul ettiler.

Haberî veren Rusya televizyonu, Gürcistan'ı Savunma Bakanı Tengiz Kitovani'nin, Abazya Cumhuriyeti'ni Parlamento Başkanı Vladislav Ardzinba'nın temsil ettiğini bildirdiği toplantıda, tarafların, birliklerinin bu tarihten itibaren askeri operasyonlara ve kuvvet hareketlerine son vermek konusunda anlaşmaya vardıklarını duyurdu.

Rusya Cumhurbaşkanı Boris Yeltsin, Gübreistan Devlet Konseyi Başkanı Eduard Şevardnadze, Ardzinba ile Rusya Federasyonu'na bağlı Kuzey Kafkasya cumhuriyetlerinin temsilcilerinin, önümüzdeki hafta Moskova'da bir araya gelmeleri bekleniyor.

⊛ Ateskes anlaşması sözde kaldı. Gürcü kuvvetleri, tanklarla Abhaza mevzilerine saldırdı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

GÜRCİSTAN ve Abhaza birlikleri, dün başlaması gereken ateşkesi "hiçe sayarak", çatışmalara devam ediyorlar.

Abaza kaynakları, Gürcü kuvvetlerinden topekyün saldırdığı ve geçtiğini duyurdular. Abhaza Özerk Cumhuriyeti parlamentosu, yaptığı açıklamada, Gürcistan kuvvetlerinin, Gagra kasabası civarında yaklaşık 10 tank ve bin askerle, Abhaza mevzilerine taarruza geçtiğini kaydetti. Karadeniz kentlerinden Gagra'da saldıranların, birbirini ardına patlak verdiği bildirilirken, hafta sonunda 25 kişinin öldüğü kaydediliyor.

Gürcistan İçişleri Bakanı Vladimir Gogolaşvili, çatışmalarda, 50 kişinin de yaralandığını belirterek, "Savaş devam ediyor" şeklinde konuştu. Gürcistan Parlamento Başkanı Edu-

ard Şevardnadze ise, Abhaza başkanı Suhumi yakınlamındaki Gumista Nehri civarında da şiddetli çatışmalar meydana geldiğini bildirdi. Kuzey Kafkasya'dan gelen militanların geri dönmeleri halinde, ateşkesin, kanlı çarpışmaların sona erdirilmesine hiçbir rol oynamayacağını da kaydetti. Şevardnadze, "Çarpışmaları durdurabilmek için, söz konusu paralı askerler, Gürcistan surlarını terk etmeye zorlanmalıdır" gerekçesiyle, Bu yapılmadığı sürece, ateşkes anlamsızdır" şeklinde konuştu.

Dün yürürlüğe girmesi gereken ateşkes, taraflar arasında tüm tutuklu ve esirlerin değişimini öngörürken, Gamsahurdia taraftarlarına hedef teşkil eden tüm demiryolu, karayolu, köprü ve iletişim araçlarının kontrolünün de, Gürcü ve Rus birliklerince sağlanmasını içeriyordu.

Güres

ÇERNİŞEV'LE GÖRÜŞTÜ

Güreş daha sonra da Rusya Federasyonu Büyükelçisi Albert Çernişev ile Gürcistan-Abhazya çatışmaları konusunda görüştü ve "Bizim sağ yanağı-mızda bir sıcaklık var. Bunu biran önce soğutun. Yanağımızı yakmayın" dedi.

Moscow tries to prevent Georgian military action

Johr. Nettie in Moscw

PRESIDENT Boris Yeltsin invited the Georgian leader Eduard Shevardnadze for urgent talks in Moscow yesterday, following a Georgian threat of imminent military action against the breakaway Abkhazian region unless its leader resigns by noon today.

Moscow's fear is that the mili-
tary

reports say hundreds of them have arrived in Gudauta, where the chairman of Abkhazia's parliament, Vladislav Ardzinba, is holding out with his troops.

A Russian parliamentary delegation which has just arrived in the region said that the situation "is produced by the actions of groups of Russian extremists who are involved in the struggle for the region's independence."

Georgia. On the pretext of searching for politicians kidnapped by the opposition in Georgia, its forces stormed into the Abkhazian capital, Sukhumi and some 70 people were

büyük bir özveçle görev... çıkartını...
Bu arada ilki cekici bir özürsme aşıyor. Baş-
kanlar Kurulu na... "Abhaza tartışması" başlıyor
İçeride... Başbakan Demirel'in isteği ne dışlıyor
Bakamı Hikmet Çetin kabine üyelerine bilgi veriyor.
Özetle şöyle. Gürcistan'da bundan bir süre önce
"Abhazlar" ayaklanmış ve bağımsızlık istiyor. Ço-
k Türkiye bu avaklanmaya karşı bir tavır alıyor. Ço-
şukluk bakıyor. Yavuzca, Gürcistan'da böyle bir ak-
Abhazlar var. Ayrica, Gürcistan'da böyle bir ak-
min Gürcistan açısından da tehlike yaratmasına
insanıyor. Bunun içinde ki, Hikmet Çetin Gürcy
vekilileri Abhazlara ilgili olarak uyararak zorun-
da hissedişiyet noktası... Bu çok yeni bir olgu... Yem
Konu yeniden Güneydoğu'ya dönüyor. Bu ar-
Mehmet... an ile

Abhazya'da ateş kesilmiyor

1 Eylül 1992 MİLLİYET

Kafkasya'da bir patlama daha...



YORUM
SAMI KOHEN

E TRAFİMİZDAKİ bölgesel çatışmalara habire yenileri ekleniyor. En son patlama yanibaşımızdaki Gürcistan'ın Abhazya bölgesinde.

Dünyanın şimdiye kadar adını bile duymadığı bu yörede olup bitenler, SSCB'nin ve Yugoslavya'nın dağılmasından sonra görülen yeni oluşmaların adeta bir fotokopisi: Etnik ve dinsel farklılıklardan kaynaklanan bir başkaldırma... Milliyetçilik akımının cesaretlendirdiği bir bağımsızlık mücadelesi... Merkezi yönetimin ayaklanma olarak gördüğü bu hareketi üstün kuvvetlerle sındırma çabası... Ateş, kan ve göç... Dıştan diplomatik girişimler ve ateşkes anlaşması... Bu anlaşmaya meydan okuma ve savaş devam...

Abhazya'daki olaylar bu bakımdan Kafkasya'nın diğer bölgelerinde -örneğin Yukarı Karabağ'da veya Bosna-Hersek'te- görülen manzaradan pek farklı değil.

Abhaza'lardan siyah çelenk

GÜRCİSTAN'ın Abhazya'yı işgaline seyirci kaldığı iddiasıyla dün İstanbul Kafkas-Abhazya Dayanışma Komitesi tarafından Rusya Federasyonu İstanbul Başkonsolosluğu'na siyah çelenk bırakıldı. Abhaz halkının kendi ülkesinde katledildiği ve kültür değerlerinin yağmalandığını söyleyen komite üyeleri, konsolosluk önünde bildiri okudular.

Georgians threaten onslaught

FROM BRUCE CLARK
IN MOSCOW

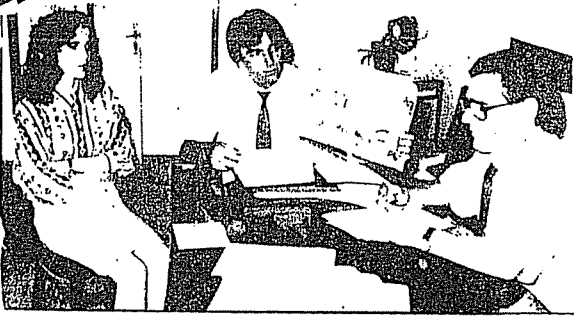
Abhazya'da çatışmalar şiddetlendi

MOSKOVA, Renter - Dün uygulamaya girmesi beklenen barış anlaşmasına rağmen, Gürcistan askeri birlikleri ile Abhaz direnişçileri arasında, Abhazya'nın bir sahil şehri olan Gagra civarında çatışmalar sürdü. Rusya televizyonu en az 35 Gürcü'nün öldüğünü ve 120'sinin de yaralandığını bildirdi.

Sovyet devriminden sonra bağımsız bir Sovyet Cumhuriyeti olan ancak Stalin döneminde Gürcistan'a bağlı bir özerk cumhuriyet statüsüne indirilen Abhazya, parlamentosunun aldığı bir kararla yüzyıllardır Abhazlara ait olan topraklar üzerinde bağımsız bir Abhaz cumhuriyeti ilan etmişti. Parlatmentonun bağımsızlık ilanından sonra Ağustos ayı başında Abhazya'yı işgal eden Gürcistan'ın Devlet Konseyi dün yerinden şiddetlenen çatışmaları ele almak üzere olağanüstü toplantı kararı aldı. Gürcistan'da 5 aydır yönetimde bulunan Şevardnadze iktidarı zor günler yaşıyor. Önümüzdeki perşembe günü Moskova'da Rusya Devlet Başkanı Boris Yeltsin ile ateşkesin koşullarını görüşecek olan Şevardnadze, "Moskova buluşmasından umutuyum" dedi. Abhaz direnişçilerine destek olmak için Kuzey Kafkasya Konferansı'ndan en az bir kadar gönüllü savaşçının Güney Rusya'dan Abhazya'ya geçtiğini bildirdi. Rusya, gönüllülerin geçişini engellemek için sınırları kapatacağını açıklanmıştı.

● Abhazya'da çok yüksek bir kültürel düzey mevcut. Ülkede yaşayanların yüzde 99'u okuma yazma biliyor. Zaten kitabı olmayana 'yazar' denilmiyor. Köylerde bile tiyatro sahneleri bulunuyor. Kutol köyünden, SSCB Yazarlar Birliği üyesi 17 sanatçı yetişmiş.

FIKRALAR



● **"PAZARLIK YAPMAYACAĞIZ"** - Ankara Kuzey Kafkasya Kültür Derneği sözcüsü Cürur Bal, (Gözlüksüz), "Abhaz halkının bağımsızlığını kimse ile pazarlık yapmayacağız" dedi

Çerkezler ayakta

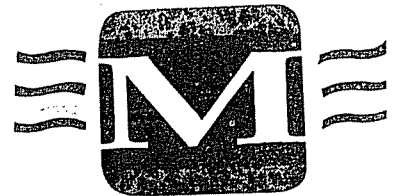
● Ankara Kuzey Kafkasya Kültür Derneği Sözcüsü Cürur Bal, "Çerkezim diyen her insanı bu olaya sahip çık ve her türlü desteği vermeye çağırıyorum" dedi.

● Fikir

● Foto

● Mavi

Shevardnadze rules out immediate truce



B

AŞYAZI

Sönmez BAYKAN



POLİTİKANIN İÇİ VE DIŞI

Bir ülkenin dış politikası genellikle "de facto" durumları dışında, o ülke hariciyecileri tarafından belirlenir, hariciye bakanları veya hükümet başkanları tarafından dile getirilir. Dış politika her ne kadar bakanlar, başbakanlar, cumhurbaşkanları ya da onların sözcüleri tarafından dile getirilse de perde arkasında her zaman hariciyenin teknisyenleri vardır. Yani sahnede politikacılar, sahne gerisinde ise yönetmen konumunda teknisyenler..

Günümüzün geçer akçe devlet anlayışında birçok ülkede bu böyledir. Onun için en iyi eğitilmiş, nitelikli uzman kadrolar hariciyede yoğunlaşırlar. Politik atamalar pek çok zaman geçerli olmaz. Bazen Türkiye'deki gibi bir Hande olayı, bir Bilge olayı yaşansa bile...

Hariciye teknisyenleri ülkelerin dış politikasını oluştururlar. Oluşturdukları bu politikada hemen hemen her zaman kendilerinin haklı, kararlarının da doğru olduğuna inanırlar. Politikacılar ise onların dediklerinden pek dışarı çıkamazlar.

Bu sayıda haddimiz olmayarak da olsa Türkiye'nin iç ve dış politikasında şöyle bir gezelim istedik. Bakalım neler göreceğiz.

Herşeyden önce bir noktanın altını çizmekte yarar var. Biz her zaman şunu söylüyoruz: Türkiye'de yaşayan hiç bir Çerkes bu ülkede yaşayan 70 milyona yakın vatandaşın çıkarlarını direkt olarak olumsuz yönde etkileyecek bir dış politika izlenmesini talep etmez. Biz de talep etmeyiz. Ancak Türkiye'de yaşayan 3 milyonu aşkın Çerkes kökenli vatandaş direkt etkileyecek, Türkiye'nin de çıkarlarına uygun bir dış politikayı talep ederiz. Hem de ısrarla talep ederiz. Özel-likle bu durum aynı zamanda dış politikayı ilgilendiriyorsa...

Şimdi bakınız, Dış İşleri'nin önünde üç önemli hadise var. Biri Orta Doğu, biri Bosna-Hersek, bir diğeri ise Kafkasya. İlk iki konuda hariciyeciler, politikacılar, dış politika yazarları, yorumcular hemen hemen söyleyebilecekleri herşeyi söylüyorlar, yazıyorlar, çiziyorlar. Yoğun olarak da gündemde tutuyorlar. Dünyanın birçok yerini ateş sarmış. Kafkasyada çıkan dumanı kimse görmüyor, algılamıyor.

T.C. Dışişleri bir tez geliştirmiş. Türkiye'nin bölgede iki ülkeyle sınırı var. Nahcivan'ı kimse hesaba katmıyor. Bunlar Ermenistan ve Gürcistan. Ermenistan'la Türkiye'nin durumu belli. Geride bir tek Gürcistan kalıyor. Dışişlerinin tezine göre Gürcistan'la mutlaka çok iyi ilişkilerde bulunmanın çok önemli üç nedeni var. Birinci-

si bölgedeki problemleri nedeniyle Gürcistan; Azerbaycan ve diğer Türki cumhuriyetlere Türkiye'nin karadan çıkış noktası. İkincisi ise yine bölgedeki Azeri-Ermeni probleminde Gürcistan taraf olarak değerlendirilmektedir. Gürcistan küstürülmemesi gereken önemli bir cumhuriyet. Türkiye ile ilişkileri koz olarak tutulmazsa Ermenistan'dan yana taraf olabilir. Çünkü Ermenistan'ın da açık denize çıkabilmesi için Türkiye'nin dışında yol olarak birtek Gürcistan vardır. Uluslararası lobilerin de bu konuda baskısı vardır. Gürcistan'a yapılan ekonomik yardımlardan da bu baskı hissedilmektedir. Üçüncü neden ise Türkiye'nin hemen hemen bütün komşu ülkelerle problemlerinin olması. Ermenistan, İran, Irak, Suriye, Yunanistan, Bulgaristan hep problemli komşulardır. Gürcistan'ın problemsiz bir komşu ülke olması istenmektedir. Bunların üstüne üstlük Gürcistan'ın başında Şevardnadze gibi uluslararası usta bir diplomat ve politikacı vardır. Daha düne kadar kendi ülkesinde T.C. Başbakanı'nın görüşemediği bir devlet başkanının yönetimindeki Sovyetler Birliği'nde Dışişleri Bakanlığı yapmıştır. Dahası da günümüz dünyasının ve bölgenin güçlü bir devleti dış politikası da Gürcistan'a ve Şevardnadze'ye destek vermektedir.

İşte T.C.'nin Gürcistan konusundaki dış politikası bu teze ve bu tezdaki kutup başlarına dayanmaktadır. Bu dış politikanın sonucu olarak icraatın başı 30 Temmuz sabahı Gürcistan'a hareket etmeden önce yaptığı basın toplantısında Gürcistan'ın politikalarını hem de her türlü politikasını desteklediğini açıklamıştır.

14 Ağustos günü işgalci Gürcü Birliklerinin bağımsız Abhazya topraklarına tam bir katliam amacıyla girmesinden 6 gün sonra Dışişleri Bakanlığı bölgede sorunların barışçıl yollarla çözülmesini isteyen fakat bu barışın Gürcistan'ın toprak bütünlüğü çerçevesinde tesis edilmesini isteyen talihsiz bir açıklamada bulunmuştur. Sanki işgal edilen Gürcistan topraklarıymış gibi.

Demokrasinin ve barışın yılmaz savunucusu olduğunu her vesilede ifade eden siyasi otorite; bir seçimle oluşturulmuş ülkedeki tüm etnik yapıları temsil eden Abhaz-ya Parlamentosunun seçtiği hükümet ve Cumhurbaşkanı'nı bu parlamentonun aldığı bağımsızlık kararını hiçe sayarak demokratik olduğu tartışılabilir da yine bir seçimle iş başına gelmiş Gamsahurdia'nın yönetimini silah zoruyla devirmiş olan bir konseyin yönetimindeki ve yönetimin başına ısmarlama getirilmiş

Şevardnadze'nin liderliğindeki Gürcistan'ın Abhazya'yı işgal ve ilhak girişimine çanak tutmuştur.

Siyasi otoritelerin büyük bir yanılgıyla koyduğu ve yalnızlığa mahkum olacağı bu tavır, yukarıdaki teze dayanmaktadır. Önemli etkenlerden bir tanesi de kuzeydeki diğer güçlü devlet Rusya Federasyonu'nun Gürcistan'ı ve Şevardnadze'yi destekler tutumudur.

Rusya Federasyonu da Gürcistan'a yönelik dış politikasını üç ana noktaya dayandırmaktadır. Birincisi Gürcistan'a yönelik olacağı her tavır kendisini batının kucasına biraz daha itecektir. İkincisi bugün Gürcistan'ın başına gelen yarın kendi başına da gelebilir endişesidir (?). Bağımsız Abhazya, Rusya Federasyonu'nun kendi güneyindeki Kuzey Kafkasya Cumhuriyetlerine örnek teşkil edebilecektir. Üçüncü nokta ise Komünist partide yetişmiş, bir dönem Sovyet dış politikasına damga vurmuş Şevardnadze'nin Rusya Federasyonu'nda hala önemli mevkilerde etkin dostlarının iş başında olmasıdır.

Yalnız bu politikalarda gözden kaçan ve hesaba katılmayan bir takım yönler vardır. Bu yönler de hadisenin can alıcı noktalarını içermektedir.

Nedir bu can alıcı noktalar? Bir defa ne T.C. ne de Rusya Federasyonu Bağımsız Çeçenistan'la birlikte tüm Kuzey Kafkasya Otonom Cumhuriyetlerinin Hazardan Karadenize bu bölgede yaşayan Çerkes Halkının bu meseleye olan duyarlılığını hesaba katmamışlardır. Öyle ki bölgedeki Otonom Çerkes Cumhuriyetlerinin ve Bağımsız Çeçenistan'ın Hazardan Karadenize Çerkesya'nın bir parçası olan açık denizlere tek çıkış kapısı, tek soluk borusu olan Abhazya'nın işgal ve ilhakına ve orada yaşayan kardeşlerinin katline seyirci kalmayacaklarının hesabını yapamamışlardır.

Bugün Otonom Çerkes Cumhuriyetleri ve Bağımsız Çeçenistan bütün zor koşullara ve olumsuzluklara rağmen bu olaya şiddetli tepki göstermişler ve açık bir şekilde taraf olarak olaya karışmışlardır. Bölgede gerginliğin giderek tırmandığı söz konusudur. Abhazya'ya sürekli olarak silah, cephan ve asker sevk edilmektedir. Bir Çerkes Cumhuriyeti olan Kabarday-Balkar da tüm giriş çıkışlar ve kritik noktalar Rus Birlikleri tarafından kontrol altındadır. Çeçenistan'a yönelik askeri hareket planları yapılmaktadır. Hesap edilemeyen, beklenmeyen birinci nokta budur. T.C. Dışişleri tabiri caizse bu konuda resmen atlamıştır.

İkinci önemli nokta ise bugün T.C. de yaşayan ve sayıları 3 milyonu aşan Çerkeslerin ve onların demokratik örgütlerinin liderlerinin Anavatanlarında yakılmaya çalışılan bu cehennem ateşine seyirci kalamayacaklardır. Ve işte tepkiler demokratik yollarla konmaya konmaya devam etmektedir. Protesto mitingleri, oturma eylemleri yapılmakta, komiteler oluşturulmakta, lobi çalışmasının yanı sıra Bağımsız Abhazya'ya her türlü yardım, her türlü yoldan gönderilmeye çalışılmaktadır. Türkiye'den gönüllü Çerkes gençleri Abhazya'nın onurlu direnişine katılmak için birçok yoldan Çerkesya'ya gitmektedirler.

Türkiyede yaşayan Çerkesler ve onların dostları T.C. Hükümetinin bölgeye yönelik politikalarından endişe duymakta açık ve net olarak gerçekçi bir barış politikası beklentisi içerisinde. İşte burada bir nokta daha açığa çıkmaktadır. Bu endişe ve beklentiler siyasi otoritenin

bölgeye yönelik -zamana bırakma ve bekle gör politikasına bürünen- yaklaşımı değişmezse hızla bir tepkiye dönüşecektir. Bölgedeki kriz yükseldikçe cehennem ateşinin sıcaklığı T.C.'nin yanğını daha fazla ısıtacak, tepkiler hızla büyüyecek ve dış politikada dar bir mantıkla sorundan kaçan siyasi otorite iç politikada sorunlarla karşı karşıya kalabilecektir.

Üzerinde yaşadığımız sünannemizin toprakları için yıllarca kanını ve canını veren Çerkes Halkı, verdiği oyla işbaşına getirdiği, verdiği vergiyle devleti yöneten siyasi otoriteden, icraatın başından, yardımcısından ve dış politikayı bugün için temsil eden politikacılarından, politik kişilikleri ile çıktıkları ve nutuk attıkları, meydanlarda hesap soracaktır.

Mesele T.C. açısından sadece bir dış politika meselesi değildir. Aynı zamanda bir iç politika meselesidir. 08.09. 1992 itibarıyla 25 gündür 1,5 tonluk göstermelik bir Kızılay yardımını bile gönderemeyen, onun kat kat mislini toplayan ve Abhazya'daki kardeşlerine göndermek için çırpınan vatandaşlarına bir insanı yardım koridoru açamayan, Şevardnadze'ye mektup yazıp "Bu konuda oluşan baskılardan rahatsızlık duymaya başladık." deyip sözde "Katliam olmayacağına dair teminatlar aldık merak etmeyin" diye halkını avutmaya çalışan siyasi otorite, iç politikada veremeyeceği bir hesabın yükünün altına girmektedir.

Beyler bu hesap altından kalkamayacağınız kadar kabarmaktadır. Bu hesabı sözünden çıkmadığınız teknisyenler de veremez. Halkın ödediği vergiyle oluşmuş bir bütçeden yap-tığımız ekonomik yardımlarla satın alınmış silahların kardeşlerimize yönelmesini, tarlasından satın aldığımız ve bir telefonla binlerce tonunu bağışladığınız buğdayların işgalci Gürcistan Kuvvetlerine kumanya yapılmasını ve de bu işgale sessiz kalmanızı bağışlamayacaktır.

Daha da kötüsü o teknisyenlerin pek haklı olduklarını iddia ettikleri Gürcistan politikası -Gürcistan şaş kaza Abhazya'ya yönelik emellerini gerçekleştirebilir, dönüp müslüman Acaristan Cumhuriyeti'ne saldırsa yine şaş kaza iç siyasetini halleder semirmiş, güçlenmiş bir Gürcistan olarak ortaya çıkarsa ve dönüp Türkiye'nin topraklarına göz dikerse, Büyük Gürcü Megalo-İdeasında olduğu gibi Rize'ye kadar benim der-se ne olacaktır? O çok önem verdiğiniz, Türki Cumhuriyetlere nereden çıkış kapısı bulacaksınız? Azerbaycan'a yönelik dini bütünlüğü de içeren bir Ermenistan ve Gürcistan işbirliği politikası ortaya çıkarsa ne yapacaksınız? Türkiye'de hiç-te küçümsenemeyecek bir nüfusa sahip olan Çerkes kökenli vatandaşlarla kan bağı olan gerçek dost Abhazya'da şaş kaza elden giderse ve doğuya açılan tüm kapılarınız kapanırsa ne yapacaksınız? Bugünkü politikaları nasıl savunacaksınız? Teknisyenler için ayıp etmişler mi diyeceksiniz? Biz bu kadarını yapabiliyoruz, beğenmiyorsanız gelin devleti siz yönetim mi diyeceksiniz?

Siz ne düşünürseniz düşünün veya düşünmezseniz düşünmeyin bizim oradaki kardeşlerimizin katledilmesini kabul edebilmemiz, Abhazya'nın yok edilmesine izin vermemiz, si-zin de bu meseleye seyirci kalmanıza seyirci kalabilmemiz mümkün değildir.



ALMAN BASININDA ABHAZYA

Abhazya'nın bağımsızlığını ilan ettiği günün akşamı Almanya TV.'leri bunu hemen dinleyicilerine yansıttıkları gibi, ertesi gün de çeşitli gazete ve politik dergilerinde de haber olarak yayınlamışlardır.

Abhazya'nın işgali de aynı şekilde hemen o gün tüm TV.lerde, radyolarda haber olarak verilirken, ertesi gün de bütün basında fotoğraflarla yer almıştır.

Gerek TV, gerekse basının verdiği haberler, genellikle İtas ve Reuter haber ajanslarına dayanmaktadır. Ve taraf tutmamaya çalışmalarına rağmen, Abhazya'dan, Gürcistan'ın bir parçası şeklinde bahsedenler de olmuştur.

Bu durumu kavrayan, Almanya Çerkes Kültür Dernekleri Federasyonu, Berlin'deki Hemşerilerimizin iş yerini merkez haline getirerek, üyelerimizden bir çok dil bilenler bir araya gelerek, gece gündüz demeden tercümeler, fakslarla, sanki bir basın merkeziymiş gibi çalışarak, aynı zamanda diğer yörelerdeki duyarlı hemşerilerimiz derhal olaya müdahale ederek, basına, TV'ye doğruya yakın haberleri iletmeye çalışmıştır. Verdiğimiz haberler basın ajanslarınca nazarı itibare alınarak Abhazya'nın haklılığını belirten yazılar yayınlanmaya böylece başlanmıştır.

Bu durum hem sevindirici hemde düşündürücü oldu.

Sevindirici oldu, çünkü Gürcü yanlı tek yol bilgilere az da olsa set çekmiş olduk. Diğer yönden düşündürücü oldu; çünkü yıllardır içe kapanık kalmamızın cezasını çekmiş olduk. Kültür derneklerinin görevlerini yeterince yerine getirmediği gerçeği ortaya çıktı. Dünya'nın bizi tanımadığı gerçeği ortaya çıktı. Bu nedenle bundan sonra elimize geçen her türlü haber ve materyalin yazıya geçirilerek, en

azından İngilizceye çevrilerek Dünya'daki belirli büyük gazete ve politik dergilere gönderilmesi gerektiğinin farkına vardık Şöyleki: Abhazya Gamsahurdia tarafından işgale kalkışılınca, Almanya'nın en büyük ve satar haftalık politik dergisi olan "Speigel'e Ayna" Abhazya hakkında bilgiler göndermiştim. Derginin Redaksiyon Şefinden, "yabancı yazarların yazılarını yayınlamıyoruz, ama verdiğiniz bilgileri arşivimize alıyoruz, gerektiğinde kullanacağız" diye bir teşekkür mektubu almıştım. İşte bu bilgiler Spiegel dergisinin 24 Ağustos 1992 tarihli 35. sayısında kullanılmıştır. Doğruya en yakın bilgiler de bu dergide yayınlanmıştır. Mektubu aldığım da kızdığım redaktörden şimdi buradan özür diliyorum.

İşte bunun için dışa açılmalı ve tüm Dünya basınına her türlü materyalleri göndermeliyiz diyorum.

Yayınlanmadı diyerek göndermemelik yapmamalıyız. Bir gün muhakkak faydasını göreceğiz. Bu nedenle kısır çekişmeler yerine bu tür çalışmalara da yoğunluk kazandırmamızın gerekliliğine inanıyorum. Türkçe bir atasözü vardır: "Ne ekersen onu biçersin" diye. Aynen öyle, ne kadar çok bilgi verirsek o kadar çok karşılığını görürüz.

İsterseniz basından bazı örneklerle başlıkları verelim: "Kılıç ve Ateşle. Büyük barışçı Eduard Şevardnadze Abhazya'yı tanklarla zaptetti." (Spiegel, sayfa 153-154. 24 Ağustos 1992) "Beyaz Tilki, tüfeğin namlusunda. Gürcistan'da devletin olmadığı, trenlerin soyulduğu, otobüslerin soyulduğu, Gürcü milis kuvvetlerinin çapulcu başı bozuklar olduğunu yazıyor ve Temmuz sonunda böyle bir askeri çıkarmayı planlayan Cabba Jossalini'yi, Tengiz Kitovani ; "böyle bir şey

yaparsanız istifa ederim" diye tehdit etmişti. Olayları Mafyayla bağlayarak, Gürcistan'daki iç mücadelenin bunlarca yönetildiğini söylemişti.

"Şevardnadze Gürcistan'a barış getirmek istedi ve kuvvet kullanarak gidiyor. Örnek Abhazya. Şevardnadze'nin silahlı agresyonu, tüm Kafkasya'yı savaş alanına dönüştürüyor" diyor Abhazya milletvekili Danislav Lakoba. Yalnız Abazalar değil, Şevardnadze'nin diktatörce yaptırımlarından şikayet eden, bizzat Gürcü muhalefet gazetecileri de aynı şeyden şikayetçiler. "Ayrı düşüncesi olanlar, hayatlarını tehlikeye sokuyorlar ve tehlikeli yaşıyorlar" diyor adını yazmamızı istemeyen bir gazeteci ve ekliyor "Neden Batı seyirci kalıyor bu duruma?" (Die Welt 25 Ağustos 1992)

"Bazı bakanların kaçırılmasını, neden gösteren Tiflis, Abhazya'yı işgal etmek mi istedi? Kaçırılan bakanlar askeri güce dayanmadan da geri alınabilirdi. Bu tür kaçırımlar ve değiş tokuşlar, Kafkasya'da olağan şeylerdir. O halde gaye onları kurtarmak değil, Abhazya'yı işgal etmektir." (18.8.1992 Stuttgarter Nachrichten)

Frankfurter Rundschau 25 Ağustos tarihinde yanlış bilgiler verirken, Abazaların Gamsahurdia'yı desteklediklerini yazıyor ve Beria'nın da Abaza asıllı olduğunu işaret ediyordu. Gazetenin ne kadar büyük bir hata yaptığı kendisine aynı gün Federasyon tarafından faksla bildirilirken, bu tür diğer hataları da düzeltilirdi.

ŞEVARDNADZE'NİN DİKTATORLUĞUNDAN YAKINAN GÜRCÜ GAZETELERİ VAR

"Abhazya'dan yardım çağırısı;Almanya'da ki Çerkes Kültür Dernekleri Federasyonu'nun verdiği basın açıklamasına göre Abhazya'da 4000'e yakın ölü vardır. Şevardnadze'yi diktatörlükle suçlayarak, Stalin'e benzeten federasyon, kaçırımların bizzat planlı olarak yapıldığını belirterek, eğer Gürcüler bağımsızlık haklarını kullandığında tüm Dünya onları nasıl alkışladıysa, onların da bir

aynı şekilde Abhazlar'ın bağımsızlıklarını sevinçle karşılamaları gerekirdi, diyen Federasyon, Avrupa'nın diplomatik ve ekonomik ilişkilerini, Gürcüler, Abhazya ve Osetya'dan askerlerini çekinceye kadar dondurmalarını istedi." (Frankfurter Rundschau 27 Ağustos 1992)

Türkiye basınında ve TV' sinde ise hemen hemen hiç olaya yer verilmediğini biliyor ve görüyoruz. Bu bana yakın tarihimizden gerçek bir olayı hatırlattı. Hani tarih tekrardan ibarettir derler ya. İşte öyle. Paris Antlaşmasında (1856) İngiliz delegeler Çerkesya'nın muhakkak bağımsızlığını sağlamak amacıyla gelirler. Rus delegelerine ise Çerkesya hariç her yerde taviz verilmesi emri verilir. Masa başında Fransızlar tarafsız kalırlar, güvendiğimiz Osmanlılar da Rusların tarafını tutunca, Vatanımız Rus istilasına resmen bırakılır. Hem de Osmanlı'nın onayıyla.

Şimdi yıl 1992. Aradan 134 yıl geçti. Tarih yine tekrardan etti ve yine bir Türk Başbaka-

SENİN, BENİM PARAMLA KARDEŞLERİMİZ OLDURULUYOR

nı Türkiye'de yaşayan 3 milyona yakın Çerkesi hiç sayarak, tıpkı Osmanlı gibi, bu sefer de Gürcülere sattı. Bizim verdiğimiz vergilerden onlara kredi verdi. Bizim yetiştirdiğimiz yiyecek maddelerinden onlara verdi. Gürcülerde senin, benim paramla, benim yetiştirdiğim ürettiğim yiyecek maddesiyle toparlanarak kardeşlerimizi, bacılarımızı öldürüyor, tecavüz ediyor. İşin en acı yönü burada.

Şu anda hükümetteki partilerin delegelerinin, teşkilatlarında görevlerini bırakmadıysa ve istifa dilekçelerini göndermedilerse, onların Kafkasya'lı olduklarından, o ruhu taşıdıklarından şüphe etmek gerekir. Ben onlar adına utanıyorum.

Ve hükümetin bu vurdumduymaz tutumuna en çok gelecek seçimlerde gerektiği şekilde cevap verileceğine inanıyorum. Ne yapılması gerektiğini her Kuzey Kafkasya kökenlinin bilmesi gerekir. Bilmiyorsa zaten "Anlayana sivri sinek saz, anlamayana davul zurna az" deriz.

SESİMİZ YETTİĞİNCE

.....
Düşmanlarımız diyor ki:
Mücadele bitti.
Biz diyoruz ki fakat:
O yeni başladı.
Düşmanlarımız diyor ki:
Yok edildi doğru.
Biz diyoruz ki fakat:
Biz biliyoruz hala O'nu
Düşmanlarımız diyor ki:
Bilinse bile hala doğru,
Yayılamaz artık O.
Biz fakat yayıyoruz O'nu.
Meydan savaşının arifesidir bu.

B. Brecht

Şu denizin karşı kıyısı var ya
şu bilincin aydınlık yüzü
yani birlikteliğin kaçınılmazlığı
inat ettiriyor insana
gözlerin parıltısını.
Eğer biz,
"dağların ardı nazlıdır" diyorsak
bi bildiğimiz vardır.
Umut diyorsak
sevda diyorsak
yitmişlik diyorsak yani
-ki korkunç boyutlarda-
doğru olduğu içindir.
Ütopiksiz, yalın gerçekçi
ama birazda telaşlı
bileyliyorsa yüreklerimizi
ve memleket diyorsak
sesimiz yettiğinde,
yakıştırmalara ve benzetmelere gerek yok
gebe oluşumuzdandır yarınlar
insan oluşumuzdandır...

Thats Tamer

"Girdiler kapılardan,
Girdiler pencerelerden
Mektuplardan, kitaplardan, telefonlardan
Girdiler kirlittiler ve gecemizi
Girdiler ağrıttılar ve gündüzümüzü
İşimize saygımızı, ölümüze acımızı, sayrı yatağımızı.
Sevgilere, sevinçlere sular gibi akışımızı
Kıyımlara kıranlara türkü türkü bakışımızı
Girdiler kirlittiler insan onurumuzu
İnsan yüzü güzeldir, çirkindi bunları
İnsan yüzü sıcaktır, soğuktu bunları
Elleri el değildi, eli andırıyordu
Gözleri göz gibiydi, bakışsızdılar
Göğüse benzer bir kafesti taşıdıkları, içinde yürek yoktu
Kapıların arkasından emeklememiş
Beşiklere belenmemişti, karda tipide
Girdiler akşam sofralarında evlerimize
Yoksul sabah çaylarında girdiler
Girdiler öpüşürken kuytuda
Okşarken saçlarını çocuğumuzun
Avutmaya çalışırken acılarımızı
Dertleşirken kapısında kırkinci odamızın
Girdiler evlerimize
En ağrıtan yerinde bir özlem türküsünün
Bunalmış bir kahkahanın orta yerinde
Taş gibi yorgunluğunda bir güzelim düşün
Umarsız sayrılıkta, ölümcül yalnızlıkta
Kağıttan kayıklar yüzdürürken geçmiş sularımızda
Uçurtmalar salarken umut göklerinize
Girdiler evlerimize
Çirkindiler, korkaktılar, yarınsızdılar
Geldiler itilerek, girdiler irkilerek
Kararttılar gecemizi
Isırdılar karanlıkta, kanattılar türkümüzü
Kırdılar çiçekli dallarımızı
Ağrıttılar ağrımızı
Ağrıttılar dünya dünya
Ağrıttılar vatan vatan..."

BİZİ KİMSE VATANSIZ BIRAKAMAZ

Silah zoru ile iktidarı ele geçiren Tiflis'in bugünkü Cunta yönetimi, dış Dünyada prestij sağlamak ve taraftar bulmak için eski S.S.C.B.' de Dış İşleri Bakanlığını uzun zaman yürüten, uluslararası ilişkilerde tecrübeli Eduard Şevardnadze'yi Devlet Konseyi Başkanlığına getirdi. Dünyanın demokrat bildiği Şevardnadze bugünkü Tiflis'teki cuntanın kuklasıdır, kukla olmaya devam etmektedir.

Güney Osetya'da, Migrelistan'da döktükleri kanı yeterli görmeyen bu yönetimin faşist güçleri 14 Ağustos 1992'de Dünyada hemen herkesin güldüğü bir bahane ile Abhazya'ya girdiler. Amaç Abhazya'yı yutmak Abhazları vatansız bırakmaktır.

Tiflis yönetimi bugün 1921 anayasasını kabul etmiştir ancak Gürcistan'ın sınırları içinde Abhazya Özerk Cumhuriyeti, Acara Özerk Cumhuriyeti ve Güney Osetya Özerk Bölgesi bulunuyordu. 1921 Anayasası ve bugünkü yönetim üniter devlet modelini savunuyordu. Bu model Gürcistan'da nasıl pratik görebilirdi. Gürcistan'ın bugünkü sınırları Stalin'in kendi halkına bağışladığı sınırlardır ve sınırlar suni sınırlardır. Bu sınırlar içinde yaşayan her halkı asimile edip kendi potasında

eritmek isteyen Doğu Gürcistan'daki hakim kitle Kartveller ; Gürcistan'da yaşayan Kevsurlar, Osetler, Ermeniler, Azeriler, Türkler, Tatarlar, Rumlar Kürtler, Migrel-Lazlar, Acarlar, Hemşinliler, Ruslar, Svanlar, Abhazlar, Don Kazakları ve Ukraynalıları yok sayıyorlar. Gürcü milliyetçilerinin diğer halklara, diğer kültürlerle tahammülü yok. Gürcistan'da tek dil, tek millet ve tek din özelliğini savunuyorlar. Ama unutupyorlar ki Gürcistan tarihin hemen her devrinde olduğu gibi bugün de çok uluslu bir devlettir.

Gamsahurdia olayı apaçık şu gerçeği ortaya koydu; Kartvellerin Kartvel dışında başka kimseye tahammülleri olmayacaktı. Yıllarca sistemli ve programlı bir şekilde asimile etmeye çalıştıkları, bunda kısmen olsa da başarılı oldukları Migrellerin de devlet yönetiminde olmalarına tahammül etmeyeceklerdi. Gürcü Mego-İdeali Gürcistan'da Hristiyan dini dışında diğer dinlere de izin vermiyordu. Acara Özerk Cumhuriyeti'nde Müslüman Gürcülere yapılan baskı ve Abhazya'da ayakta kalan tek bir caminin olmaması somut delillerdi, fanatik Kartvellerin inançlara da saygısı yoktu.

Ahıskada yaşayan Mesket Türkle-

rinin yurtlarından sökülüp atılmasını da gerçekleştiren bu çağ dışı ilkel düşünce, bugün gene aynı metodlarla Abhazya'da sergileniyor. Demokrasi ve insan haklarını sadece kendisi için isteyen Kartveller, bugün Abhazya'da bir soykırım gerçekleştirmek istiyor. Abhazya 1921'den 1931'e kadar Sovyetler Birliği'ne bağlı bağımsız Cumhuriyetti. Lenin'in ölümü ile işbaşına gelen Stalin, Abhazya'nın bağımsızlığını askıya alarak özerk cumhuriyet statüsü ile Gürcistan'a bağladı. Çağın bu yüz karası canisi bunu yaparken mevcut Sovyet Anayasasını da rafa kaldırıyor, Abhazya'da yaşayan insanların da iradesine ipotek koyuyordu.

Abhaz okullarını kapatan, Abhazya'da üç defa alfabe değiştiren, Abhaz Aydınlarını yok eden, kendisini savunabilecek eli kalem tutan insanları Sibiry'a süren, Abhazca konuşmayı yasaklayan, Abhazya'yı konservatif hale getirip tüm antidemokratik uygulamalarını dış dünyadan saklamış, Gürcistan'ın ülkenin muhtelif yerlerinden silah zoruyla getirdiği Gürcüleri Abhazya'ya yerleştirip Abhazları kendi vatanlarında azınlık haline dönüştürmüştür. Gürcistan bugün yaşadığımız çağdaş dünyada bu çağ dışı uygulamalarını tekrar sahneye koymak istiyor.

Az nüfusu ile küçük imparatorluk peşinde olan Gürcistan'ın Cunta yönetimi dünyayı aldatarak, demokrasi kisvesi altında sadece Abhazları değil, demokrasiyi de, insan haklarını da, katlediyor. İçinde iki özerk cumhuriyet, bir özerk bölgesi olan bir devlet "Ben üniter devletim" diye ortaya çıkıp 1921 Anayasasını kabul ediyor. Elbette Abhazya da kendine bir yol seçecekti. Anayasasız kalamazdı. Abhazya hiç bir zaman Gürcistan toprağı olmamıştı. Kendi iradeleriyle Gürcistan'a bağlanmamıştı. Gürcistan 1921 Anayasasını kabul ederek, devlete ortak kişileri iste-

mediğini ortaya koymuştu. Elbette Abhazlar da ortaklık istenmeyen bir organizasyonda ortak olamazlardı.

23 Temmuz 1992'de Abhazya Parlamentosu 1925 Anayasasını oylayarak kabul etti ve bağımsız cumhuriyet olduklarını dünyaya duyurdular. Bu kararı sadece Abhaz asıllı milletvekilleri almamıştı. Rus, Ermeni, Rum Milletvekilleri de bağımsızlık yanlısı oy kullanmışlardı. Sadece Abhaz asıllı milletvekillerinin oylarıyla çoğunluk sağlanamazdı. Abhazya'da yaşayan halkların temsilcilerinin de isteğiyle bu karara varıldı.

Tiflis yönetimi bugün diyor ki: "Abhazya Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Vladislav Ardzınba istifa etsin. Sohum'dan işgal güçlerimi o zaman geri çekeceğim." Tiflis'in cunta yönetimi silah zoruyla iktidar olmuştur. Bir cunta yönetiminin halkın oylarıyla seçilen bir yöneticiye istifa et demeye yüzü olmamalıdır. Ardzınba'yı halk seçmiştir. Abhazya Parlamentosu Abhazya'da yaşayan her halkı temsil eden demokratik bir parlamentodur. Acaba Tiflis Parlamentosu Gürcistan'da yaşayan her halkı temsil eden bir parlamento mudur?

Abhazya bağımsızlığını ilan etti. Çünkü Abhazya'da yaşayan Ruslar, Rumlar, Ermeniler, Ukraynalılar, Estonlar, Türkler, Tatarlar, Kazaklar, Ossetlerin tamamı, Migrellerin bir kısmı da Abhazlar gibi bağımsız olmak istiyorlardı. Bağımsız olup Gürcistanın baskısından kurtulup Abhazya'da diğer halklarla beraber kardeşçe yaşamak istiyorlardı.

Halkların kardeşliğini istemeyen faşist güçler bugün Abhazya'da.

Geldikleri gibi gidecekler. Çünkü gidecek yerleri var. Bu yer de Gürcistandır. Bizi hiç bir kimse vatansız bırakamaz. Hele Gürcistan hiç bırakamaz.



KOORDİNASYON KURULU

Yeşilırmak Sokak No: 12/48
06430 MALTEPE-ANKARA

Tel-Fax : 9.4. 231 02 24
Tel-Fax : 9.4. 231 02 25

Sayı : 92/09.17

Konu : Abhazya'da Barış

Ankara, 02 / 09 /1992

Sayın Boris YELTSİN

Rusya Federasyonu Devlet Başkanı

Sayın Başkan,

Öncelikle Ekselanslarına ve Abhazya'nın işgali ile ortaya çıkan krize çözüm bulmak amacıyla yapılan toplantı delegasyonuna başarı dileklerimizi ve saygılarımızı sunarız.

Rusya Federasyonu bünyesi içinde yer alan Kuzey Kafkasya Cumhuriyetleri ile hasbelkader Gürcistan'a bağlanmış olan talihsiz Güney Osetya ve Abhazya Cumhuriyetlerinin Türkiye'de yaşayan doğal yurttaşları tarafından 41 il ve ilçede oluşturulan Kuzey Kafkasya Kültür Dernekleri ve onların üst kuruluşu olarak, Abhazya'nın işgalinden duyduğumuz derin üzüntü ve kaygıları, halkımızın sabır sınırlarını zorlayan büyük infialini, sayın Büyükelçi Albert ÇERNİŞEV'e ve Devlet Başkanlığı Genel Sekreteri sayın Genadi BURBULİS'e ifade ettiğimiz gibi, bir kez daha vurgulamak isteriz.

Türkiye Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu nezdinde devlet yetkilileriyle yaptığımız görüşmelerin ve yürüttüğümüz barışçı çabaların kısa zamanda olumlu sonuç vereceği umut ve beklentimizi ön plana çıkararak, halkımızın tepkilerini, şimdiye kadar, mitingler ve oturma eylemleri, yürüyüş ve siyah çelenkle protesto eylemleri biçimindeki demokratik tepkiler düzeyinde tutmayı başarabildiğimizi önemle belirtmek isteriz.

Böylesi savaş ortamlarında her toplumdan birtakım ateşli, hatta fanatik insanların çıkmasının da doğal karşılanması gerektiğini kabul etmeliyiz. Ancak hemen eklemeyiz ki bizler kesinlikle barışçı yaklaşımlardan yanayız. Ve sayıları pek fazla olmayan şiddet yanlısı unsurları frenleyebilmekte ve pasifize edebilmekteyiz.

Ancak en büyük kaygılarımızdan biri odur ki; umutla güvendiğimiz muktadir devletlerimiz, kısa zamanda kalıcı ve tatmin edici bir barışı tesis etmezlerse, halk öc alma duygusu ile hareket etmek zorunda bırakılırsa, hem savaşın boyutları değişebilecek, hem de Kuzey Kafkasyalıların yaşadığı birçok ülke ve yöre, belirli ölçülerde, savaş alanı haline gelebilecektir.

Bunu asla temenni etmediğimizi, hiç kimsenin burnunun dahi kanamasını arzu etmediğimizi, barışçı ve hakça bir çözümün hızla gerçekleştirilmesi gerektiğine kesin inancımızı bir kez daha teyid etmek isteriz.

Bu çerçevede yarınki toplantının çok büyük bir önem ve değer taşıdığına inandığımızı ve bu toplantıdan çıkmasında mutlak zorunluluk gördüğümüz kimi kararlarla ilgili somut önerilerimizi yüksek müsaadelerinizle özet olarak sunmak istiyoruz.

1. Abhazya'da derhal kesin bir ateşkes sağlanmalı ve Gürcistan askerleri Abhazya'dan derhal çekilmelidir.

Bunun için, gerekirse güç kullanmak da dahil olmak üzere, her türlü uluslararası yaptırım olanakları da değerlendirilmelidir.

2. Rusya Federasyonu kendi imkanlarıyla Abhazya'ya acil olarak ilaç, tıbbi malzeme ve diğer zorunlu insani yardım malzemelerini ulaştırmalıdır.

3. Bu konuda başka ülkelerden gelebilecek resmi ve gönüllü halk yardımlarının güvenli ve sağlıklı biçimde Abhazya'ya ulaşabilmesi için uygun yol ve kanallar belirlenmeli ve bu insani yardım koridoru, daima uluslararası denetime de açık olacak şekilde hizmete hazır bulundurulmalıdır.

4. Hakça bir çözümün gerçekleştirilmesi ve kalıcı bir barışın tesisi için Rusya Federasyonu, bünyesindeki Kuzey Kafkasya Cumhuriyetleri ile işbirliği ve diyalog içinde, aktif arabuluculuk ve garantörlük görev ve sorumluluğunu üstlenmelidir.

5. Savaşın sonuçlarını doğru değerlendirebilmek ve yıkımlarını giderebilmek için gerektiğinde; Bağımsız Devletler Topluluğu, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı Teşkilatı çerçevesinde uluslararası denetim ve destek olanağı da sağlanmalıdır.

6. Gürcistan'da kimi fanatik ve şovenist odakların ülke yönetimindeki etkileri ve bunların uzun vadeli amaç ve arndiyetleri gözden uzak tutulmamalı, gerekli önlemler alınmalıdır.

7. Abhazya'da ve dünyada barış sürecine katkıda bulunan barış ve demokrasi dostlarının, özellikle böyle liderler yönetimindeki uygar ve muktedir devletlerin güç ve olanaklarını ne ölçüde kullandıklarının tüm dünyaca ve tarih içinde değerlendirileceği, herkesin saygınlığının buna katkısı ölçüsünde artacağı bilinen bir gerçektir.

Toplantıya katılan değerli devlet adamlarının, evrensel barış ve dostluk anlayışı çerçevesinde, duyarlı bir sorumluluk duygusu içinde davranacaklarına kesin inancımızı bir kez daha teyid ederiz.

Saygılarımızla

KUZEY KAFKASYA KÜLTÜR DERNEKLERİ KOORDİNASYON KURULU adına

Sönmez BAYKAN
2.Başkan

Fahri HUVAJ
Başkan Vekili

MUTSUZUN YERİ

Ne mutlu Türküm diyene
K.Atatürk

CİHAN İŞBAŞI (Janisagoh)



Dergi için kargoya gitmem gerek, Bürodan çıkıyorum...Hava sıcak son paramla (hep böyle söylenir) içecek soğuk bir şey alıyorum.Sıcağı unutuyor keyifleniyorum biraz... Keyiflenmek?

Daha geçen gün bir faks aldık makineden.Kan revan doğan bir bebek gibi çığlık çığlığa geldi elimize; 12 yaşında bir kıza ebeveynlerinin gözleri önünde tecavüz edildi.Ve bir TV haberiyle geçen görüntüler.Incecik kaleşnikof mermilerinin açtığı yaralarla bir Abhaz genci... Sonra sokaklarda kaçışan insanlar.

Gürcistan'dan bir grup yetkili o sırada bakanlık düzeyinde görüşmeler yapıyor Ankara'da.

Neye keyifleniyorum, neye keyifleniyorsunuz? Benim elimde soğuk içeceğimle, sizin ellerinizde belki de çay ile, su ile, ekmek ile, Tv'nizin karşısında, ya da büro koltuğunuzda, evde, sokakta keyiflenmeye ne yüzünüz var.Ne hakkımız var buna?

Bir büyüğümüz, Adapazarı eyleminde gözlediğimiz tuhaf tavırları anlatırken şöyle demişti; "yok yok eylem yapmayı bilmediğimizden değil, yeterince duyumsamadığımızdan.Oradaki insanın acısını, yeterince içimizde hissedemediğimizden" Ardızınbada bunları doğrularcasına şöyle diyordu; "Güvenliğim insanlar şimdi neredeler, neredesiniz?"

Korku desenli yorganlarınızın altındasınız. Peki ben neredeyim? Ben de yanınızdayım. Korku desenli yorganımızın altındayız hepimiz.

"Eylem komisyonu olmasın arkadaşlar, demokratik etkinlikler komisyonu olsun."

"Aman basın bildirisinde emperyalizm yazmayın, faşist hiç yazmayın (Gürcistan için hümanist mi yazalım).

TC milletvekillerine "Eli kanlı itler" diye bağılıyor adam. Hey gözünü sevdiğimin yürekliği ne de güzel yakışıyor insanoğluna.

İnsanlar gidiyor bakanlığın önüne oturuyorlar.

Dışarı çıkmıyor Onlar.



İnsanlar, insanlar ölmesin diye oturuyor.

İnsanlar ölsün diye çıkmıyor Onlar.

Daha geçen sayımızda bir yazı çıkmıştı Marje'de; "Korkuyorsunuz korkmayın" oysa şimdi biz korkuyoruz.

Şiirler yazdığımız "Dağlı yüreklerimiz, atlı yiğitlerimiz, hırçın kartal misali budaktan esirgenmeyen gözlerimiz" şimdi titriyor, zil çalıyor.

Kimileri çıkıyor bazen, "Haydi yarın gidelim" diyor. Maçoluk bu ya ortalık "iki kişi gitsin üçüncüsü benim" diyenlerle dolu. Güzel laflar bunlar, ama sokak çocuklarının iddialaşmaları kadar komik kaçıyor.

Gerçek bir örgütlülükle olumlu bir tavır önerildiğinde ise başlıyor endişeler.

Ben öğrenciyim örneğin "ya okulum ne olacak" diyorum. Öteki düşünüyor "ya falanca partiden aldığım arpalık, ya koltuğum, evim, şuyum, buyum" diyorlar. Ve insanları biraz da biz öldürüyoruz.

İnsan inandığı gibi yaşayamayınca, yaşadığı gibi inanmaya başlıyor. Korkunun adı soğuk kanlılık ve sağduyu oluyor. Şimdi "Sen ne diyorsun" diyenleri duyar gibi oluyorum ve fazla uzatmıyorum sözü.

Ama,

Eylemin radikalinde, yürüyüşün uzununda, mitingin izinsizinde ben yokum arkadaş.Bu arada güvenlik güçlerine ve tüm milletvekillerine (elleri kanlı kansız fark etmez) teşekkürü bir borç biliyorum.

Sağolun, varolun...

V E S İ K A L I K F A Ş İ Z M

Gerek geçtiğimiz ay olsun, gerekse bu ay olsun, Çerkeslerin gündemi açısından basına ve kamuoyu kulislerine bir göz gezdirdiğimizde, gördüğümüz en belirgin olgu, sanırım hiç konu sıkıntısı çekmemiş olduğumuzdur. Abhazya işgali, T.C.'nin buna karşı aldığı duyarsız tutum, işgalin peşinden gelen hızlı süreç, Çerkesleri, özellikle dernek çevrelerini ve duyarlı insanları, oldukça yoğun, eylemli günlere itti...Bu süreç de, değil bir dergi, peşpeşe iki sayı bile çıkarmak gerçekten oldukça kolaydı.

Marje olarak, bu yoğun gündem kalabalığı içinde gözden kaçırmak istemediğimiz ve zihinlerde küllenmiş hatıralarını biraz olsun alevlendirmek istediğimiz bir olgu vardı o da 12 Eylül'dü. Bizler tüm bu güncel kargaşa içinde 12 Eylül'ü ve önemini atlamayı kendimize yediremedik.Çünkü 12 yıl önce yaşadığımız bu sürecin devamlılığına inancımızı hiç yitirmedik... Yani biz Türkiye'de yaşadığımız süre içinde daha bir çok Eylül'ler yaşayacağımıza inancımızı hiç kaybetmedik...

Ama yine umduğumuz, buna kendimizi mecbur hissettiğimiz bir şey daha var,oda şu; Bundan sonraki 12 Eylül'ler Çerkesliğin ve diğer Türkiye halklarının aymazlık, uyuşukluk, bezginlik süreci değil, öfke ve direniş süreci olacaktır.

Bu umut, bu beklenti elbette güzel ama illa "Eylül'ler yaşanacak" diye dile getirilen bu karamsarlık niye? Elbette Eylül'ler yaşanacak çünkü bu devletin insanına ve hükümetine Eylül'ler yaşattırılacak...Bildiğimiz o dur ki, şimdiye değin yaşanan süreç bunu bağıra bağıra söylemiştir...1 Mayıslar yaşanmamış

12 Eylül'ler, 24 Ocaklar, 6 Mayıslar, hatta Dersimler yaşanmamış yaşattırılmıştır.Belki bir gün, Milli bir bayram edasıyla,Amerika kıtasının keşif yıldönümleri bile yaşanacak, yaşanması sağlanacaktır...

Ben, Marje'nin gözünüze hitap eden bölümleriyle uğraşıyorum, yani sorumluluğum bir kaç küçük yazı dışında, Marje'nin görsel mesajlarının hazırlanmasından ibaret... Marje'nin en genç çalışanı olarak 12 Eylül'le ilgili bir yazı hazırlama görevi bana düştüğünde, ilk almam gereken tedbir haddimi bilmek oldu. Çünkü gerek Marje kadrosunda, gerekse Çerkes halkı içinde 12 Eylül'ü ciğerlerine sindire sindire yaşayanlar vardı...Tüm bunları düşünerek konunun kendime en yakın ucunu yakalamak istedim, yani cevap aramaya çalıştığımız soru şu olacaktı: 12 Eylül, yapısından, stratejisinden, kimliğinden öte görüntüsüyle nasıl geldi. 12 Eylül'ü milat,hicret vs kadar önemli bir şekilde, hayatımıza bir zaman birimi olarak sokan görselliğin boyutu neydi...

Bu görselliğin boyutunu kapasitemiz elverdiğince açıklayacağız ama sizlere nedenlere dair cevaplar veremeyeceğiz. Çünkü 12 Eylül'ün görsel yapısını tüm boyutlarıyla gözler önüne serdiğimizde yapılacak tüm yorumların göreceli olacağına inanıyor, kendi yorumunuzu yine kendinize bırakıyoruz.Yani amacımız Faşizmin resmini betimlemek değil.Çizmek...

Şöyle gözlerimizi kapayıp o günlere döndüğümüzde ilk anımsadığımız şeyler üniformalar, kalabalık alanlar, Ay yıldızlı bayraklar, militanların cesetleri yada sakallı yüzleri, vs. den ibaret.Yani askeri bir darbe-

nin bizde bıraktığı yegane izler bunlar. Peki neden sadece bunlar?...

"GİRDİLER EVLERİMİZE"

12 Eylül'ü TC. içinde yaşanan diğer darbelerin yanında en etkin kılan unsur, sizlerin de tahmin edebileceği gibi Televizyon...12 yıl önce ülkede yayılımını tamamlayan TV sektörü, bilinçli olarak faşizmin en etkin aracı haline geliyor. Dünya tarihinde, sokaklarda tank paletleriyle, sokağa çıkma yasaklarıyla vs. simgelenen darbeler, cunta yönetimleri TV'nin icadıyla artık oturma odalarımıza, yatak odalarımıza giriyor. Yani ışıklar sönmüş iyi geceler söylemlerini bitirdiğimizde, o gecenin tüm gerici faşist imgeleride bizlerle birlikte yatağımızın bir yerine sınıyor. Ve faşizmi uyular diliyor göklerden, Tanrı...

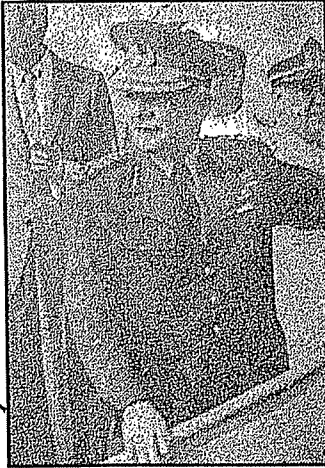
"KANATTILAR GECEMİZİ"

Sanıyoruz Türkiye'de olan bunca darbenin içinde, neden sadece 12 Eylül'ün görsel boyutunun bizleri ilgilendirdiğinde böylece açıklanmış oluyor.

Kısacası TV ve bütün zamanların maşası Basın, o zamanlar 10 yaşında olmama rağmen bugün dahi, bizlere 12 Eylül'ü unutturmuyor.

"YÜKSEKLİK KORKUSU - SAYGISI-

KAYGISI - İTAATİ vs...."



Bundan tam 12 yıl önce, Eylül, yükseltildi ile geliyor. Yüksek kürsüler, makamlar mekanlar vs...Cuntanın halkla ilişkiler uzmanlığını yürüten K.Evren hep yükseklerde. Yurt dışı gezilerinde, basında, TV'de, mitinglerde abartılı olarak kurulan Takların, kürsülerin üzerinde, uçak merdivenlerinde, şeref tribünlerinde...

Kısaca egemen gücün simgelenebileceği, bilinç altına sokulabileceği bütün yüksek-

liklerde onlar...

Yükseklik kavramı ve kullanımı 12 Eylülde en abartılı boyutlara ulaşıyor. Mitinglerde 15-20 metreyi bulan kürsüler kuruyor. Kürsülerde dikkat edilen en belirgin özellik ise halktan uzaklığı (Ama ses düzeniyle kitleye hakim olma olanağı elbette sağlıyor.) ve bu uzaklığın sağladığı tek yönlü iletişim. Evren halkı duymuyor ama halk Evren'i duymak zorunda kalıyor ve zorunlu dinleyici, tepkisiz bir kitle yaratılıyor.

Kürsülere iyi niyet nidalarını bile iletemeyen halk sonraki günlerde bunu meziyet haline getiriyor ve sokakta da ağzını açamaz hale geliyor...

"OĞLUMA SÜNNETİNDE "MAREŞAL ELBİSESİ" GİYDİRDİK TEYZESİ"



Eylül Generalleri hemen her haberde normal üniformadan da ziyade tören üniformalarıyla görünmüşler ve daha bir görkemli olan bu (kılıçlı, bol sırmalı) elbiseleri giymeye hiç üşenmemişlerdir.

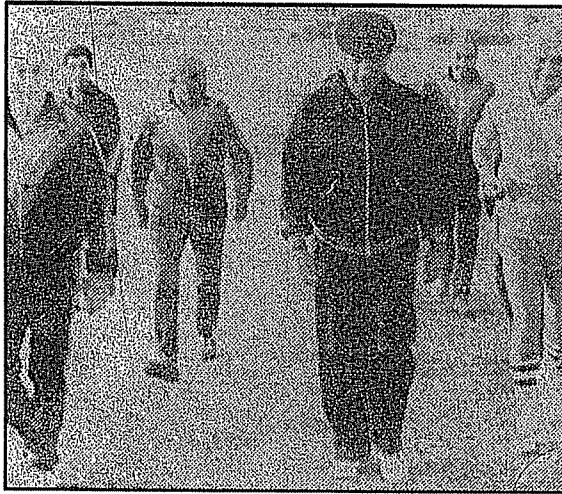
Türk halkının en zayıf yanındır Askerlik... Soljenitsin "İnsan Asker doğmaz" diye yırtınmışsada, Türkler o sıralarda Av avlayıp, kuş kuşladıklarından hiç kulak asmamışlardır belkide. Her anne oğlunun Asker olmasını istemiş (O zamanlar güneydoğu böyle değildi tabi) bunu pekiştirmek içinde, hiç değilse sünnetlerinde, yani "Erkek adamlığa" adım attıkları o günde çocuklara Asker elbiseleri giydirilmişler.

Hatta çoğu Çerkesin aklına, çocuklarına bu güzel günlerinde Çerkeska giydirmek gelmemiştir. Çerkeska'da Apolet, sırma, asa, vs yaldızlı aksesuarlar yoktur. İlginçtir 12

Eylül'ün görsel silahlarından birisini de bu oluşturmuştur. Yüksek mekanlarda (ki bu mekanlar genelde kırmızıdır) kırmızı bir Türk bayrağı fonu önünde, kırmızıya kontrast yeşil elbiseler içinde en çarpıcı haliyle, apoletli, sırmalı vs.li duran bir lider... Kim istemez...

Hatta bu yöntem öylesine tutmuştur ki, Cumhurbaşkanlığı döneminde bile Evren uzun süre uniformalarını üzerinden çıkartmamıştır...Yine üniformalı haliyle yurt gezilerinde bulunmuş, uniformaların sağladığı sempati, yavruları ölen, hatta kaybolan bir çok anne babaya "Vatan sağolsun" dedirtebilmiştir...

HEPİMİZ BİRİMİZ, BİRİMİZ HEPİMİZ
İÇİN...YA HALK İÇİN?...



O günlerde sivil hayat içinde verilen birlik beraberlik görüntüleri halkın güvenini pekiştirdiği gibi sempatiyi de artırıyordu.

Yine Eylül günlerinin en önemli mesajlarından biriside birlik beraberlik olgusunun lanse edilmesi ve zirvede uyumun şovu olmuştur. Tepedekilerin resimleri gazetelerde genelde toplu olarak yer almış, hatta bu sivil hayata taşırılarak, "Bakın yediğimiz içtiğimiz ayrı gitmiyor" mesajı zihinlere kazınmıştır.

Böylece Generallerden birinin doğrularının sağlamlığındansa, hepsinin doğrularının bir ve aynı olduğu ve bu aynılığın da elbette adil olduğu izlenimi sağlanmaya çalışılmıştır...

Ama o günlerde insanların çoğu, yönetimin her zaman 1 kişide olduğunu ve o beş insanında, tek ve aynı yerden, aynı emiri aldığını hiç düşünmemiştir...

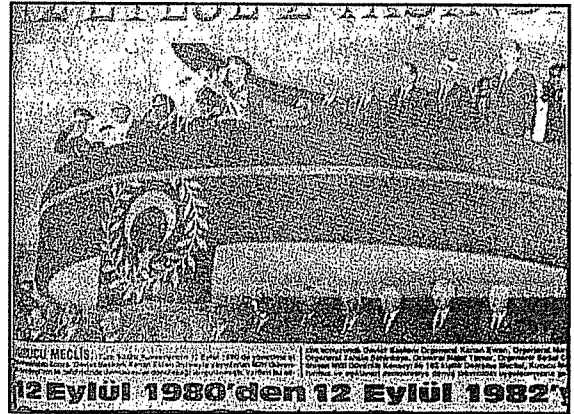
FALANCA KİŞİ - KOD ADI :
.....ODTÜ / İTÜ /MARMA-
RA/VS DEN TERK VEYA MEZUN

Kendi adıma en iyi hatırladığım görüntüler bunlar.Çünkü bunlar, oldukça başarılı bir şekilde okuyan iki büyük kardeşimin üniversiteye gitmemeleri için yapılan kavgalarda babamın kullandığı kozlar.. Yani onun ve annemin yegane korkuları...

Tutuklanan bir çok öğrenci ya da militanın tanıtımlarında yazılı ve sözlü olarak kullanılan üniversite ibareleri en göze batan unsurlar olmuştur.Böylece insanlar, daha doğrusu yoksul halk üniversiteleri, Terörist eğitim kamplarıyla özdeş görmüş, bir çok fakir genç özellikle bayanlar olmak suretiyle uzun süre öğrenim görmeye cesaret edememiştir.

Sokaklara salınan bu gençlik bugünün lümpen olarak sınıflandırılan maço, bitirim vs. gençliğinin de temelini oluşturmuştur. Bu nötralizede yeterli olmamış bu gençliğin çoğu daha sonra MHP'li kadrolarca, alaşağı edilmiştir...

Ülkenin burjuva gençliğinin ise zaten üniversite vs gibi sorunları olmadığından onlar için durum, bugün de olduğu gibi değişmemiş, çoğu ya dışarıda öğrenimini tamamlamış ya da pederinin yerini almıştır.



12 Eylül sonrası törenlerde kırmızı ve altın yaldızın şahlandığını görüyoruz. Bu kompozisyonun kırmızı yanı sağlı sollu dev bayraklar olarak kendini göstermiş, yaldız ise kırmızı fona dik bir biçimde konuşmacının kürsüsünde yer almak suretiyle kullanılmıştır. Böylece söylev veren kişinin ya da statünün o kırmızı hengame içinde adeta altı çizilmiştir. Ayrıca resimde kullanılan "12 Eylül iki yaşında" ibaresi de 12 Eylülü bir bayram kimliğine büründürerek çocuksu bir sevimlilik kazandırıyor. Bu günkü durum ise bunu gerçekleştiriyor; "12 Eylül Kurban Bayramı"

" T.C. NİN SÖNMEYEN YILDIZI "

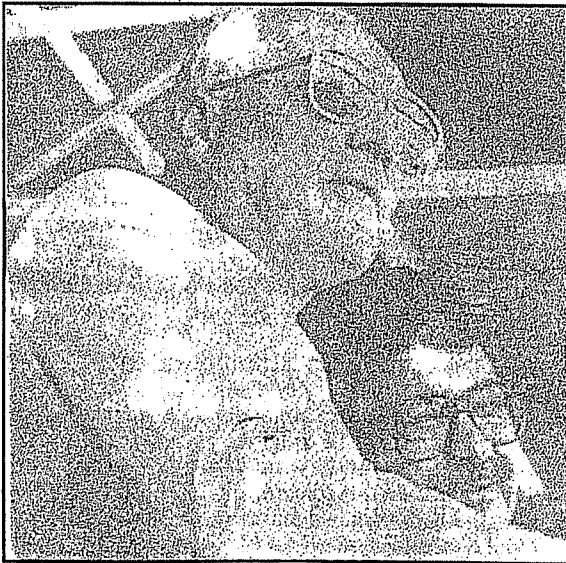


Gerek Amerika ve Batı basınında, gerekse Türk basınında K. Evren'e o günlerde mistik bir hava yükleniyor. "2.A-tatürk", "Hızır gibi geldi" , "Ağırbaşlı lider" .

Evren'in yabancı basında çıkan en küçük resmi gazetelerde sür manşet yayınlanıyor ve herşeyi bizden iyi bilen batının , bu alt

-üst oluşu nasıl desteklediğinin ipuçları veriliyordu.... Yandaki resime benzer resimler yerini hiç sıradan hayatın izlenimlerine bırakmıyor.O zamanın görsel estetiğine uygun Ay yıldızlı bayrağın kendi gerçek formu ve üzerinde adeta Evren'in vücuduyla yorumlanmış hali...Yıldız; K. Evren...

" EVREN'İN YEDİĞİ MALUM FIRÇA VE ÖZAL'A DÖNÜŞ "



Evren Turgut Sunalp sempatisizliğinden dolayı aldığı kınama cezasında desteğiyle pıriltılı kollarını Özal'a uzatıyor.Evren - Özal samimiyeti basında baş köşede.

Bu sefer Evren'e biçilen "Kurtarıcı Baba" rolü paylaştırılmaya çalışılıyor."Bakın bu da iyi bir lider çünkü Evren'le dost, dost ne kelime adeta Baba - oğul".

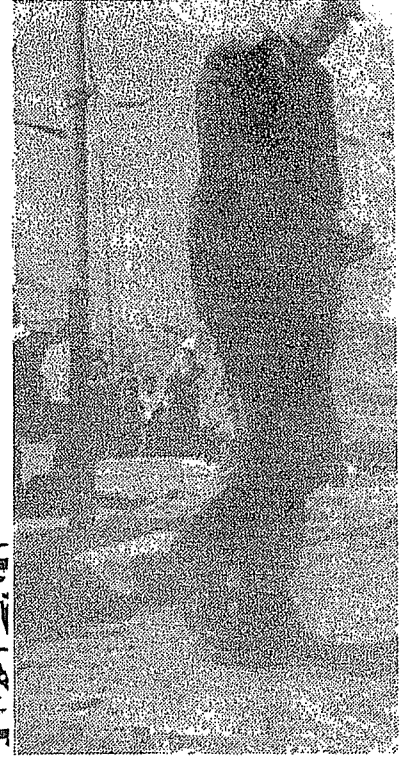
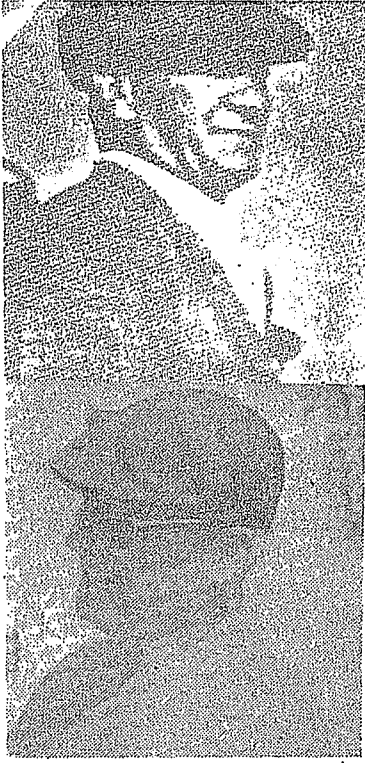
İşte bu mesajı veren bir dizi görsel tatıtım...

"EVREN'DEN YENİ BİR TÜR KAMUFLAJ"

Evren'in yaşlı insanlarla ve çocuklarla çektiği resimler, onun filmografisinde ayrı bir yer tutuyor. Halka inen lider mesajı bu resimlerde en abartılı haliyle kendisini buluyor... Atatürk'e özgü çocuk sevgisi vs. özellikler birazda kendi çabasıyla Evren'e de biçiliyor,böylece Atatürk'e benzeme ve onun-



la özdeşleşme çabalarında temeli atılıyor. Bu sevgi dolu görüntüleri veren K. Evren 12 Eylül'ün en karanlık günlerinde 17 yaşında Erdal Eren adlı bir genci büyük bir oldu bittiyile astırırken hiç ürpermiyor...



" 12 EYLÜL'ÜN ADI EVREN OLUYOR
AMA EVREN YOK OLUYOR"

Yukarıda bahsettiğimiz 2. Atatürk imajının, Evren'in, özellikle itibar kaybettiği günlerde ön plana çıkartıldığını görüyoruz... Bunun nedeni, 12 Eylül'ün bir mimarı olarak bu imajın kendisine sağlayacağı yargılanamama avantajı olacağı gibi kişisel bir eksik olarak da algılanabilir...

Artık miyadını tamamlayan pırıltılı üniforma, bugünlerde yerini baston, fötr şapka gibi vs aksesuarlara bırakıyor... İlk günlerde basında çıkan "Atatürk'ün izinde" "Büyük önder" gibi ajite resim altı yazıları Özal'ın kesin hükümdarlığını ilan ettiği günlerde soytarılık ibareleri ya da komik çabalar olarak lanse ediliyor. Yine bu Atatürk'e öykünme süreci içinde Atatürk'ten sonra ilk kez bir Cumhurbaşkanı'nın sözleri, vecize demetleri halinde milli bayramlarda TV de yayınlanıyor...

Ama tüm bunlara rağmen basın kendi dialektiğini gerçekleyip kemiğini değiştiriyor ve artık yeni başbakanını yalamaya başlıyor...

Evren'e Cumhurbaşkanlığının son günlerinde vefa borcunun son taksidi ödeniyor. Basında spotlar şöyle; "**Halk tekrar Evren diyor.**"

SERVETİNİ KAYBEDEN, BİR ŞEYİNİ
ONURUNU KAYBEDEN BİRÇOK ŞEYİNİ
CESARETİNİ KAYBEDEN HERŞEYİNİ
KAYBETMİŞ DEMEKTİR.

12 Eylül'ün bizim bakış açılarımıza takılan görsel yorumları bunlar. Okuyucunun usunda canlandığı daha bir çok şey olabilir. Ama özde istediğimiz, 12 Eylül'lerin hiç bir zaman unutulmamasıdır. Çünkü Türkiye'nin bütün halkları, açıklayabildiğimiz oranda planlı gelişen bu darbeye yenik düşmüş ve onulmaz yaralarla bugüne gelmiştir. Çerkes halkı da yadsınamaz biçimde bu savrulmadan payını almıştır.

İnancımız şudur, bir halk olarak, ulus olarak, varolmanın gereği 12 Eylül'den korkup, temkinli olmak değil, 12 Eylül'ler umarak tedbirli ve yürekli olmakta yatmaktadır. Çünkü binlerce ölü verdiğimiz Rus savaşlarında belki onurumuz ayaklar altına alınmıştır ama onlarca ölüyle atlattığımız bir 12 Eylül fırtınasında cesaretimizi yitirmişizdir. Bunun inkara elvermeyen pratiği de bugün yaşamın her anında görülmektedir. Türkiye'li Çerkesler bırakın son 12 yılı, yüz küsur yılda ilk defa sokağa dökülmüş, slogan atmışlar, haklarını aramışlardır. Bu bize yapılan ilk haksızlık mıdır? Elbette hayır ama maalesef bizim nihayetinde gösterebildiğimiz ilk tepkidir.

Çerkes halkı 12 Eylül'de cesaretini yani herşeyini kaybetmiştir, ve süreç önümüzde yenilenmemizi sağlayacak hızıyla sürüp gitmektedir...

Dileğimiz 12 Eylül'lerin geçmişteki gibi bir" daha yaprak dökümleriyle sonuçlanmamasıdır, miting meydanlarında atılan "Bilinç dörtnele" sloganlarının meydanlarda kalmamasıdır. Dileğimiz hiç bir umudun yada güzelliğin postal izleriyle kirlenmemesidir.

Ek yorum için kaynakça:

DÜŞÜN 90

Ayşe DAVAZ

"Olmak Veya Olmamak."

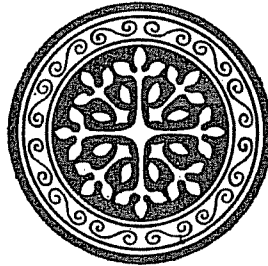
Öyle kutsal değerler var ki: Kişi veya toplumlar bu değerlerle birlikte vardır.(Özgürlük, vatan,namus, inanç) gibi .

Bu özdeğerlerden yoksun bir toplum veya kişinin varlığının anlamı da, değeri de yoktur.

İşte bugün toplumumuz için bu değerlerin tümü süz konusu ve gündemdedir. "Olmak veya olmamak." Bugün Dünya Haritasında adımızla okunan bir vatana sahipsek bu geride bıraktığımız biravuç soydaşımızın canı, kanı pahasına verdikleri mücadele sonucudur. Bugün onlarla birlikte tek ses, tek güç, tek yumruk olmazsak bu dünyada vatansız, özgürlüksüz ve onursuz yaşarız. Eğer bu yaşamaksa. Bu aşamada varolmak savaşına yardım, yardım lütfen. Bu toplumun naçizane bir ferdi olarak haddimi aşmadığım umuduyla herkese saygılar.

7.9.1992

Londra Kafkas Kültür Dernağı Adına
Burhan Ciba



P

OLİTİK YORUM / Ayhan ÖNDER

12 EYLÜL VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

EYLÜL'92... 12 Eylül İhtilalinin 12' nci yıldönümü. Şimdiye kadar, 12 Eylül'ün neden olduğu sosyal ve siyasal zararlarla ilgili olarak onlarca yazar, yüzlerce eser yayımladılar. Yaşanan acıları, sürgünleri, işkenceleri ve insan hakları ihlallerini, belgelerle kamuoyunun gözü önüne koyarak "tarihe tanıklık" yaptılar. Darbenin gerekçeleri ve asıl nedenleri, etkin olan şahsiyetler, sonuçları vs. üzerine bir çok düşünce ileri sürüldü, yorumlar yapıldı.

Ancak, 80 öncesi Türkiye'de yaşanan toplumsal hareketliliğin ve 12 Eylül'ün Kuzey Kafkasyalıları üzerine etkisi nasıl oldu? Çerkesler o günlerde hangi fikirlerin peşinde koştular? Kabul ettikleri doğrular ve inançları nelerdi? Zamanla kimler haklı çıktı? Tarihten günümüze kadar her konuda olduğu gibi, bu konuda da gelecek kuşaklara bırakılacak sağlıklı ve güvenilir belgeler ve kaynaklar oluşturulmadı. Sözkonusu dönemi çok faal biçimde yaşayan Kuzey Kafkasyalı insanlarımızın hemen hemen hepsi halen hayattadır. Ama, suskunluklarını sürdürmektedirler. Kimisi elini eteğini iyice çekmiş durumdadır. Kimisi de etkinliklerine devam etmesine rağmen yaşadıklarını yazmamaktadır.

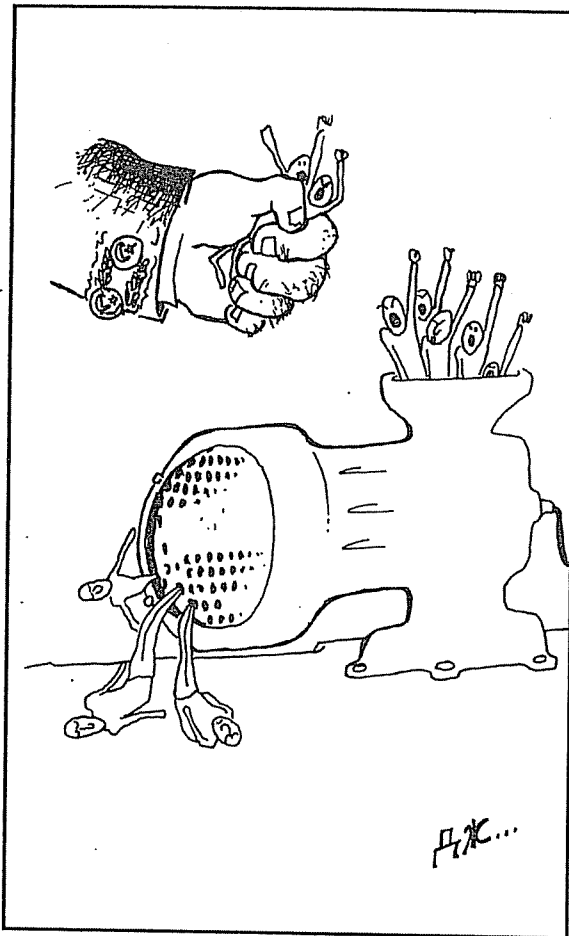
1960'larda Amerika ve Avrupa'da yaşanan çalkantılardan Türkiye'nin ve dolayısıyla Kuzey Kafkasyalıların etkilenmemesi mümkün değildi. Bizim insanlarımız da artık daha fazla hak, daha fazla özgürlük, daha iyi yaşam taleplerinde bulunuyordu. Türkiye'deki siyasal hareket içinde yer alan Çerkesleri genel olarak iki kategoriye ayırmak mümkündü.

Bunlardan birincisi, Çerkeslikle ilgisini nasıl kurduklarını hala bilemediğimiz milliyetçi-muhafazakar sağ kanatta yer alanlardır. Bu grup türkçülük-milliyetçilik akımları içerisinde bulunurken Çerkes derneklerine de devam edebiliyordu. Diğeri ise nisbeten güçlü bulunan ve derneklerde daha etkili olan sosyalist devrimcilerdi. Devrimci kitlenin büyük bir çoğunluğu, Çerkeslerin sorunlarının sosyalist devrim sonrasında, sosyalist uygulamada çözüleceğine inanıyorlardı. Madem ki sosyalistlik; eşitlik, özgürlük, adalet gibi kavramları getirecek ve bu bağlamda Çerkeslerin de sorunlarını çözecektir, öyleyse Türkiye'de sosyalist devrim için mücadele edilmelidir. Bu ortamda Çerkes milliyetçiliği gericilikle eşdeğerdir. Çok genel ifadelerle düşünülen buydu. Bu düşünce, Türkiye Çerkesleri arasında filizlenen Çerkesçilik hareketinde "Kalışçı" mantığın temelini oluşturmuştur. Ayrıca, bir de sorunun "Anavatana Dönüş" ile çözüleceğine inanan grup vardı. Bu grup içinde bir kısım insan, aynı zamanda sosyalist eğilimlere de sahipti. Onlar sosyalizmi anavatanda yaşayarak bir taşla iki kuş vuracaklardı.

Bu oluşumlar sürerken 12 Eylül 1980 darbesine gelindi. Ülkedeki pek çok kurumla birlikte Kuzey Kafkasya Kültür Derneklerinin de kapılarına kilit vuruldu. Dernek yöneticileri, yukarıdaki fikirlerin temsilcileri, savunucuları tutuklandılar, işkence gördüler. Muhaceretteki siyasal gelişme kesintiye uğradı.

12 Eylül Darbesi Türkiye'de yaşayan Çerkesler üzerinde telafisi, tamiri çok zor iki büyük zarar yapmıştır.

1. Önce, Türkiye özelindeki sağ ve sol ideolojilerin etkisiyle, Çerkesçi Düşünce,



kendisini bir pota içinde eritip ifade edemedi, sorunun çözümü için izlenecek bir yol, bir yöntem, bir ideal bulamadan 12 Eylül darbesiyle kan kaybına uğradı. Böylece, giderilmesi yaşamsal önem taşıyan fikir ayrılıkları günümüze kadar ulaştı.

2. Daha önemlisi, 12 Eylül Türkiye Çerkeslerinin - Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla ortaya çıkan durum karşısında, neredeyse hiçbir alternatif üretemeyecek kadar hazırlıksız yakalanmalarına neden olmuştur. Dolayısıyla 12 Eylül, şimdi Abhazya'nın kahrolası işgali gibi bir oldu-bittiye dahi şuursuzca reaksiyon gösterilmesinin temel sebebidir.

Belki de böylece tüm umutlarımızın bir başka tarihsel fırsata ertelenmesine neden olacaktır.

Bu konu gerçekten de araştırılmaya ve irdelenmeye muhtaçtır. Gelecekte kullanılmak üzere çok önemli dersler çıkarılabilecektir.

12 Eylül'ün 12 nci yıldönümü bize bunları hatırlattı.

S S S S

КЫВЕОДЖЭ ГУАШХМАХУЭ

СИ КУЭШЫМ ИСА СИ БЫНХЭР
СЫНТЭПХУЭУ ПЭНЭ СЫКЛУАТ?
СИ БЫНХЭМ КЫНШЭЖУ ПСН УЭРХЭР
БЫНЭШЭ СХУЭОШУ СЫПТАТ

СИ ЗАКЛУЭ ГУЫГЭМ СЫКЫВНЭУ
ШЫБЭ СИ ХЭКУ ЛЬАПЭР БЫРНАТ
УИ ХЭКУ ПХУМЭНУ-УШНЭУ
АПХУЭДЭ ХАВЭЭ ФХЭЛБАТ?

ИДЖИ ПСН УЭРХЭР СИ НЭПСУ
ФЭ-БЫНХЭМ ШЫБЭКЛЭ КЫОМЭУ
ТУГЛУАУ СИ ШЫБЭР ФЭР ШЫБЭКЛЭ УЭСУ
ТО СЫБЭСЛЫНХУЭУ СОНТЫН

ЭМ ИНУ СИ ПНЭР ХЫОШИ
ХЫМ АПРЫШНЭУ СЫПТОХУ
СЫМЫЛБАГЛУХУ СЫЗЭШУ
ЭЭ СЫОШЭБЭГЛУ ХЫ СОХУ

ЭЭ СЫЗЛИКЛУЭ ХЭКУ ДАХЭР
БУНЭР ШЫБЭШХУ ГЫЗБАШ
ШЫТШ ШЫБЭР ИН-УИ ЛЬАХЭР
СЫНЛУЭМ АР ХЭСУ БЭГЛУАУ

АЛНЭ ЛЬЭПСЫНУ СИ БЫНХЭ
ДЭЭ ЛЬЭННЭУИ ТЭПХУА!
СЫБЫХУЭКЛЭЖИТ СИ ТЭПШЭМ
ЭЭУ ТЫСЫЖЫНЦ СИГ БЭГАР

БАЛЫБЭР ФУСЭТ - УАФЭР ХЫЗОПНКИ
НАЛЫН 1967

S S S S

ХАМЭ ШЫНЛЭМ СЫХАМЭУ СЫТЕТШ
ХАМЭ УАФЭР СИ ПХЭМ КЫНОПЛУАГЛУЭ
ХАМЭ ПНХУХЭМ СЫХАМЭУ САХЭТИ

СЫННАПЭУ МЫБН СЫНОБЛУЭ
СЫОШН ХЭЛУАТИ ШЫХУЭУЭ СЫНЛАТ
СЫОШН СЫХЫТИ МЫБЭ УШЭБАУЭ
АБН ХБЭЛЭУ СИ ПЫБН ИКЛУБАУЭ

СЫЗЛУПЛЭ НЭГУХЭР ХАМЭ ЗАПЭШ
ШАЛБАГЛУЭР СИ НЫТМИ АРАБЭНН
О СИ ХЭКУ УИ ЛЬАГЛУНЫБЭР ГУАШЭШ
СИТУ ЛЬЭКЫМ НЭПСКЭ ЗЫОГЭНН

СИТУ УСПЭШЭ СИ ХЭКУ ЛЬАПЭ!
ДАПЭШ СИ ПЭ СЫНПЛУПЛЭЖИ?
НОБЭ СЫЛЭМ КЫХЫНСЫМ СИ НАПЭ
ХАМЭ ХЭКУ ХЫМ СЫНЦАЛЫХЭЖИ

ТЭ КЫСХУЭШИ СЫНЭЖ СИ ХЭКУ ЛЬАПЭ
О СИ ГЫАШТИ И ХУА И НЭХУ!
УЭ ХАМЭШЫМ УШЭИТУГЛУАПЭШ
ПХУЭПХЭРЫНУШ МЫ СИ ТУР КЫЕУХУ

БАЛЫБЭР ФУСЭТ - УАФЭР ХЫЗОПНКИ
НАЛЫН 1967

U**ZMAN GÖZÜYLE****Av. Özdemir ÖZBAY****(Yismeyl)**

ABHAZYA GERÇEĞİ

14 Ağustos 1992, yaşamım süresince unutamayacağım acı, öfke, gözyaşı, kan dolu bir sürecin başladığı gün. Bugün, barışın kanı olan maviliğe, atayurdumun yeşili üzerine ulusum'un al kanı döküldü. Ar'ım, namusum, kutsal sevgilim Çerkesistan'ın Güney-Batı köşesi Abhaz Yurdu saldırıya uğradı.

- Abhazya... Bu sözcük neler anlatmaz sürgündeki Kuzey Kafkasyalıya....

- Abhazya... Taşı toprağı destanlarla, mäsallarla, uygarlıklarla yoğrulmuş, insanlık, kardeşlik sevgi ve barış yurdu...

- Abhazya... Argonotların dilinde altın post ülkesi olan güzel yurt...

- Abhazya... Kaf Dağı insanının afsunlu, gizemli yurdu...

Arkasını sıra dağlara dayamış, yüzünü azgın, hırçın denize çevirmiş, yaşlı yurdum, yaralı yurdum... Halkımızın alın yazısı olmuş Karadeniz, binlerce yıldan buyana sahiller boyu Abhazya topraklarını döver, onunla fısıldaşır, bağırır, kavga eder, sonra kıyı ile yeniden barışır ve sakinleşir. Biri diğerini anımsatan, sır dolu, gizem dolu güzellik, destan, şiir, masal, acı, ağıt, gözyaşı, yiğitlik, sevinç ve umut dolu iki sözcük...

Karadeniz'i Türkiye kıyılarında bile görünce neler geçmez Çerkeslerin düşüncesinden. Ya birde Kafkasya kıyılarında Karadeniz ile karşılaşırın..? Bakınız, o zaman neler geçer düşüncemizden, belleğimizden;

"Selam Karadeniz
Hırçın deniz selam.....
Binlerce yıldır ağıt'ın
Çığlık çığlığa...
Dövüp durursun Kafkas kıyılarını,
Yoksa, çocuklarını
Gurbete yolladı diye
Düşman mısın kara'ya..?
Selam,
Kara gözlü
Karadeniz selam...
Oysa toprağın suçu ne..?
Sen yuttun
Acımasızca, oburca...
Binlerce yüreği,
sevgiyi, umudu...
Karşı kıyılarında da
Binlerce yürek çarpıyor,
Binlerce umut, düş
Seni aşıyor,
Vatan'la kucaklaşıyor...
Selam güzel gözlü
Selam güzel deniz...
Kara gözlü deniz'im
Selam....."

(Tuapse 11 Eylül 1978, Özdemir Özbay)

Sana sormak, "yavrularımı nereye attın ey kara gözlü deniz" demek Abhaz ülkesinin hakkıdır. Ancak, şimdilerde Abhazya'nın bu

soruyu soracak zamanı yok, Abhazya yaralı, Abhazya kırılgan, Abhazya yaşlı, Abhazya'nın iki eli kanda... Gök kubbesi barış'ın kanı olan mavilikle boyalı, yeşil palmyelerinin huzur dolu hisirtisi altında dinlenmeye alışmış 6000 yıllık uygarlık ve tarihin vatani Abhazya barbar ve faşist Gürcü postalları altında inliyor, Abhazya tuzlu deniz suyu ile yaralarını yıkıyor, gözyaşı döküyor.....

Denizle kader birliği etmiş olan bu Kafkas Yurdunun Karadeniz'le 240 Km.'lik kıyısı bulunmaktadır. 866 Km² Yüzölçümü olan Abhazya Cumhuriyeti topraklarında çeşitli ırklar ve halklardan oluşan 535.000 kişi yaşamaktadır. Başkenti Sohum (Abhazca'da Akwua) dur.

Dünya'nın en uzun yaşamlı insanların yurdu.. Abhazya bu özelliği ile bilim çevrelerinin dikkatini çekmiştir. Bu uzun yaşamlı insanların dinçliğini, sağlıklı görünümlerinin nedenini tıp otoriteleri şimdilerde bile tam anlamıyla bile saptayamamışlardır. Bu denli uzun ve sağlıklı yaşamı olan insanların ülkesinde Abhaz nüfusunun hızla çoğalması gerektiği akla gelmektedir. Ama ne yazık ki Abhazya'da Abhaz nüfusu azınlık durumuna düşürülmüştür. Savaşlar, toplu sürgünler, kıyımlar, göçlerle boşaltılan Abhaz topraklarına başka halklar yerleştirilmiş ve ev sahipleri azınlık haline getirilmişlerdir. Bugün 535.000 kişiye ulaşan nüfusun etnik tablosu şöyledir :

Abhaz Nüfusu	95.000	(% 18)
Gürcü Nüfusu	240.000	(% 44)
Rus nüfusu	76.000	(% 14)
Ermeni nüfusu	77.000	(% 14)
Grek (Rum) Nüf.	14.000	(% 3)
Ukraynalı nüfusu	15.000	(% 3)
Türk, Tatar, Eston ve diğerleri	18.000	(% 4)

(Bu rakamlar, Abhazya Dış İlişkiler ve Enformasyon Merkezi adına, Abhazya Cumhurbaşkanlığı danışmanı Sezai Babakuş tarafından hazırlanan Temmuz 1992 tarihli dosyadan alınmıştır.)

Abhazya'nın bu durumu ve günümüzde halen yaşadığı trajedi Abhazlar kadar Kuzeydeki Nalçik, Çerkesk, Maykop, Grozni, Vladikavkas bölgelerindeki insanlarımızla atayur-

dumuz dışında yaşayan biz sürgün Çerkeslerin de kanayan yarası, hiç dinmeyen yürek ağrısıdır.

Yirminci Yüzyıl biterken halklar, uluslar ulusal kimliklerini onurlu bir biçimde ortaya koyup Dünya Kamuoyuna kabul ettirirken Abhazya'da kıyamet kopmaktadır. Rustaveli gibi evrensel boyutlarda bir ozan, Pirosmasnaşvili gibi ressamlar yetiştirmiş Gürcistan'ın bu barbarca tutumu insan hafsalasına sığmıyor. Gürcistan küçücük bir ülkeden ne istiyor..? Abhazya dünyadan, insanlık alemin-den ne istiyor..? Abhazya'yı hangi olaylar, Gürcistanla kader birliği etmeye zorlamış? TRT'ye göre Abhazlar ayrılıkçı, başı ezilmesi gereken asi bir topluluk, Türk Hükümetine göre sorun demokratik ve barışçı yollarla ancak, Gürcistan'ın toprak bütünlüğüne hanel gelmeden çözümlenmelidir. Bu nasıl olacak..? Hem barışçı ve demokratik çözüm isteyecek-sin, hem de Abhazya'yı, Abhaz Ulusunu, dünya uygarlığının çok özel bir motifini, Gürcistan'ın hiç bir zaman gerçekleşmemiş sözde bütünlüğüne kurban edeceksin...

TRT'YE GÖRE ABHAZLAR AYRI-
LIKÇI BAŞI EZİLMESİ GEREKEN ASI
BİR TOPLULUK. TÜRK
HÜKÜMETİNE GÖRE SORUN DE-
MOKRATİK VE BARİŞÇI YOLLARLA
ANCAK, GÜRCİSTANIN TOPRAK
BÜTÜNLÜĞÜNE HANEL GELMEDEN
ÇÖZÜLMELİDİR

T.C. Yetkilileri açıkladıkları bu çözüm şekline gerçekten inanıyorlar mı..? Kendi içlerinde yaşayan 3.000.000 'nu aşkın Çerkes Yurttaşına karşın bu tür bir açıklama Türkiye'nin çıkarlarına uygun mudur. Kimbi-lir....?

Her ne ise, bütün bu olayları yerinde ve hakçasına açıklamak için gerilere, binlerce yıl öteye, dünyanın bilinen bütün çağlarında va-rolan Abhazya'nın tarih sahnesine çıktığı nok-taya giderek, oradan başlayıp özet açıklamalar yaparak günümüze gelmek gerekmektedir.

Abhazya Ülkesi ve Abhaz Halkının tarihi çok eskilere dayanmaktadır. Antik Yunan kültürü ile çağdaştır. Grekler antik çağda seyyah bir toplum idi. Gittikleri, ticari ilişki

kurdukları her toplumu dil farkını ayırd etmeksizin Barbar ismi ile nitelendirirlerdi. Karadeniz'in doğu kıyılarında yaşayanları da günümüze taşıyarak, tanınmalarına neden olmuşlardır. Antik Grekler ayırım yapmadan Doğu Karadeniz kıyılarında yaşayan herkese "COLCHIS" demişlerdir. Strabo'ya göre M.Ö. I'de Abhazya'nın sınırları bugünkü Pitsunda kentinin bulunduğu yerden Trabzon'a kadar uzanmaktaydı.

Hekataios (M.Ö. 500) Heniokhai'yi (Ubıkh Yurdu) Abhazya'nın sınırları içerisinde göstermektedir. Karyanda ise (M.Ö.500) Akhaioi (Achaeons) olarak belirttiği toplumu ve bölgeyi yine Abhazya ile çakırtmaktadır. Akınlar halinde Yunanistan Yarımadasına gidip orada antik Yunan kültürünü yücelten, uygarlıklar kuran Akha'ları daha sonraki yüzyıllarda büyük destanların doğduğu çağlarda Yunanistan'dan gelip Anadolu kıyılarında Troia'yı kuşatırken görmekteyiz. Abhazya'nın kuzeyinde yaşayan bu Akhoioi'lar Antik Yunan Akha'larının atalarıdır. İliada ve Odiccea'da kahramanlıkları anlatılan bu Akha'lar Kafkas Kültürünü Yunanistan'a taşımışlar ve oradaki yerli kültürle kaynaştırarak büyük uygarlıklar yaratmışlardır. Antik çağ coğrafyacılarına göre Soçi, Gagra civarı Akha Yurdu idi. Akhaların Ubıkh, Abhaz ve Abazin halklarının ataları oldukları, Proto Çerkes halklarından oldukları bugün artık su götürmez bir gerçek olarak bilim çevrelerince bilinmektedir.

Bu yöreler Ortaçağ başlarında Bizans İmparatorluğu'nun nüfuz alanı olarak görülmektedirler. Dolayısıyla İmparator Justinianus döneminde Hristiyan dini ile tanışmışlardır. Özellikle Pitsunda yöresi Abhaz Hristiyanlığının dini ve kültürel merkezi olmuştur. Bu dönemin Hristiyan kaynakları ve Ortaçağ Gürcü tarihçileri Abhazların varlığından söz etmektedirler. 8. Yüzyıl sonlarında Bizans İmparatorluğu'nun gücü azalınca Abhaz Kralı Levon II. Abhazya, Eğrisi, Likhe'yi kendi tacı altında Abhaz Krallığı olarak birleştirmiştir. (Chronicon I. Sayfa 251. Quacisivilis'in 1955 baskısı) Giderek Abhaz Krallığı bugünkü batı Gürcistan'da içine alan genişliğe ulaşmıştır. Bu durum 200 yıl sürmüştür. Bu dönem Abhaz Kralı Bagrat III. Gürcistan tahtına geçerek iki devleti birleştirdiği tarihe kadar sürmüştür. 790-975 tarihleri arasında "Abhazia" adı bütün batı

Gürcistan'a verilen ad olarak kalmıştır.

13. Yüzyılda Moğolların batıya yürüyerek Selçuklu Devletini yıkmaları sonucu Gürcistan'ın özellikle doğu ve orta kısmı Moğolların eline geçmiş, Tiflis yakılıp yıkılmış, Moğol vahşetinden kaçan Gürcüler batıda yoğunlaşmıştır. Bu olaylar sonucu devlet yönetimi çökmüş, devlet eskiden olduğu gibi yine ikiye bölünerek Abhaz ve Gürcü Prenslikleri adlarını almışlardır. Ancabadze'nin günümüze ulaştırdığı bilgelere göre 14. Yüzyılda Mingrel(Laz) Prensi Giorgi Dadiani, Abhaz Hanedanı Çaçbaları(Şervaşidzeleri) kuzeye sıkıştırarak Abhazya'nın güneyini, Bugünkü Gali ve Oçamçıra bölgelerini ele geçirmiştir. Bu zaman dilimi içerisinde sıkışan nüfusun bir kısmı kuzeydekileri de iterek harekete geçmiş, küçük bir grup Abhaz ile Abhazya ve Ubıkh bölgesi arasında oturanlar, bugünkü Loov, Adler Mitesta(Abazince Mıtsaşita-Ateş Yolu) yörelerinden kalkarak Kulhor geçitlerinden kuzeye, bugünkü Kabardey ve Çerkesk topraklarına doğru yayılmışlardır. Abhazya'da kalanlar ise Mingrelly egemenliğine karşı zaman zaman baş kaldırarak çatışmalara girmişlerdir. Tam bu sıralarda, 16. Yüzyılın başlarında Osmanlılar Abhaz Halkı ile İslamiyeti tanıştırmışlardır. 1500-1800 arası 300 yıl Osmanlı egemenliği ve Türk Abaza ilişkilerinin yoğun yaşandığı dönem olarak hatırlanmaktadır. Abhazya'da Osmanlı egemenliği Rus saldırıları sonucu 1810 da sona ermiştir. Bu dönemde nüfusun büyük çoğunluğu İslamiyeti kabul etmiştir. Bu tarihten itibaren Rus-Abhaz çatışmaları başlamaktadır. Abhaz Halkı Çar yönetimini her fırsatta ayaklanarak kabul etmediğini belirtmiştir. 1864'te biten Rus-Kafkas Savaşları, bütün Kuzey Kafkasya'da olduğu gibi Abhazya'da da halka çok büyük felaketler getirmiştir. Bu dönemde Abhaz Prensi olan Hamit Bey Çaçba(Mikhail Şervaşidze) aynı zamanda Çar ordularında da Tuğgeneral idi. Rusya ile inatla çatışmanın halkı yok edeceğini biliyordu. Buna rağmen 11-12 Mayıs 1864'deki intihar savaşlarını engelleyememiştir. Felaket 1877-78 Osmanlı-Rus savaşı ile büyümüş ve Abhazya tarihinin en büyük nüfus kaybına ve kıyımlara sahne olmuştur. Ülkede bugün yaşayan Apsıwua'ların 95.000 kişi, Türkiye'de yaşayan 3 000.000 Çerkesin 400.000'in Apsıwua kökenli olduğu hususu dikkate alındığında bu trajik sürgünün boyutları açıkça gözler önüne serilecektir.

1918 yılı içerisinde Abhazya'da ilk Sovyet Yerel Yönetimi kurulmuştur. 40 gün süren bu yönetim, Tiflis'i eline geçiren menşevik Gürcü Hükümetinin saldırısı sonucu ortadan kalkmıştır.

Yeni yönetim kurulduktan hemen sonra mahalli askeri devrim komitesinin yöneticileri olan Efrem Eşba, Nestor Lakoba, Platon Agiashvili, N. Akirtaa V.İ. Lenin ve J. Stalin'e Abhazya'ya ilişkin olarak verecekleri kararlarından ağırlık noktalarının şu üç isteği kapsamasını bildirmişlerdir;

1. Abhazya'nın birinci derecede bir devlet olarak ilan edilmesi,
2. Abhazya'nın Sovyet Federasyonu içerisinde yerini alması,
3. Emekçi halkın kendi kaderine terkedilmemesi ve Sovyet Rusya ile bağdaştırılması (Henüz Gürcistan'a bağlılık söz konusu değil).

Bu sırada Lenin ile sağlam ilişkiler içerisinde bulunan Abhaz Parlamertosunun en önde gelen liderlerinden Efrem Eşba şöyle diyordu:

"İşte böylece üzerinde çok az nüfusun yaşadığı bu küçük ülke, bağımsız bir cumhuriyet haline gelmekte, büyümüş, güçlenmiş ve bütünleşmiş olmaktadır."

Özgür S.S.Abhazya Cumhuriyetinin kurulmuş olduğu haberi radyolarla ilan edilirken 31 Mart 1921 tarihinde Lenin'e da duyuruluyordu. Birkaç ay sonra 21 Mayıs'ta Gürcistan Askeri Devrim Komitesi "Bağımsız Abhazya Cumhuriyeti"ni tanıdığını açıklıyordu. Efrem Eşba bu tarihi günde şöyle diyordu:

"Biz şövenizme, güvensizliğe karşı söz ve eylemle, bildiri metodları ile karşı koyarak bir görev aldık ve gerçekten halkımıza özgürlük ve bağımsızlık verdik.."

Bu güzel gelişmeleri tehlikeler de bekliyordu. 5 Temmuz 1921'de Kömünist Parti Merkez Bürosunda toplanan Stalin ve avanesinin verdiği karar şöyle idi: "Parti çalışmaları açısından Abhazya'nın Özerk Cumhuriyet statüsünde ve Gürcistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti sınırları içerisinde kalması gerekmektedir." Stalin'in bu müdahalesi Abhazya Cumhuriyetine, Abhaz Halkına karşı duyduğu ve saklayamadığı kin ve düşmanlığını da belirtmektedir. Stalin'in bu tutumunun Sosyalist Rus Federatif Cumhuriyeti(RSFSR) ve Sovyetler Birliği Sendikaları Komitesi(VİSK)

tarafından itibar görmediği 8 Eylül 1921'de açıklanmıştır.

Bütün bu direnmelere karşın Abhazya 1922 yılında başlangıçta anlaşmalı federatif bir statü ile Gürcistan Devletine bağlanmıştır. Oysa 1921 Kasım'ında yayınlanan K.Parti Merkez Bürosu Başkanlık kararında Abhazya'nın ekonomik ve politik açıdan bağımsızlığının uygun olmadığı, bu nedenle özerk cumhuriyet olarak Gürcistan'a katılması, ya da otonom bölge olarak Rusya Federatif Cumhuriyetine katılması ve Efrem Eşba'ya bu doğrultuda görev verilmesi gerektiği belirtilmişti.

Efrem Eşba ise sorunun bu yöntemlerle halledilmesine yanaşmıyordu. Eşba şöyle diyordu; "-Benim duyduğuma göre bu durumda olan cumhuriyetlere, özellikle Abhazya'nın görünümünde olan cumhuriyetlere verilen bağımsızlık zahiridir. Boş bir balona ya da çocuklara verilen kağıt bir oyuncığa benzer. Bu durum bir talihsizliktir..." Eşba'nın bu yaklaşımı gerçekçi idi. O'nun hazırladığı Anayasa, devletine ait amblem ve bayrak ve en önemlisi de bağımsızlığı ortadan kaldırılıyordu. 1931 yılında "Karşılıklı Anlaşma ve Özel İttifak" tek yanlı olarak bozularak, Abhazya yalnızca özerklik hakkına layık görülerek Gürcistan Sosyalist Cumhuriyeti'ne bağlanmıştır. 1937-1953 tarihleri arası Stalin'in ve Beria'nın yalnızca Abhazya'ya yönelik karakteristik baskılarının uygulandığı yıllar olarak tarihe geçmiştir. Bu süreç içerisinde Abhazya paralelinde olan diğer küçük cumhuriyetlerde ise Abhazya'dakinin tersine değişik bir uygulama gelişmiştir. Bugün bile aynı farklılığı görmek olasıdır. S.S.C.B.'de bulunan otonom yönetimlerden (16 yönetimin 11'inde) otonom bölge yönetimi bulunmakta idi. Bu birliklerin dört tanesi ise otonom cumhuriyet olarak yönetilmekte idi.

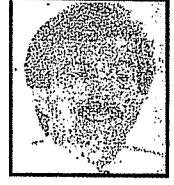
Beria ve Stalin'in baskı ve zorla göç ettirme yöntemleri sonucu zaten karışık olan Abhazya'nın demografik sorunları Abhazlar aleyhine giderek iyice karmaşık hale getirilmiştir.

Tarih boyunca kültürü, dili, sosyal yaşamı hep farklı olagelmiş olan Abhazya ve Gürcistan zorla kıyılan bir nikahla birbirine bağlanmış eşler gibiydi.

(Devam edecek)



UNCE / Mehmet Uzun(Yediç)



"OLMAK YA DA OLMAMAK"

Yıl 1864 Çarlık Rusya orduları Kuzey Kafkasya (Çerkesya)'yı işgal etti. Bu topraklarda binlerce yıldır yaşayan Çerkesleri kıyıma tabi tuttu. Kalanları da vatanlarından sürdü. Çerkes genel adıyla tanınan Abaza, Adige, Çeçenler ile diğer birçok halk, diasporada yaşamaya mahkum edildi. Bu olay aynı zamanda Çerkesleri kendi anavatanlarında azınlık durumuna düşürdü.

1917 Sovyet devrimi sonrası Çerkeslerin kısmi demokratik kültürel haklara kavuşması da uzun sürmedi. Lenin sonrası yönetimi ele geçiren diktatör Stalin sosyalizm adına , halklar konusunda sosyalist teoriye tamamen ters uygulamalar yürüttü.

Osetya'yı güney-kuzey diye ikiye ayırarak, Güney Osetya'yı Gürcistan'a bağladı. Kabardeyleri Balkarlarla karma hale getirirken, Çerkesk bölgesi Adigelerini Karaçaylarla birleştirdi. Şapsığların bölgesel yönetimlerini ellerinden aldı. 1944 yılında sudan bahanelerle yüzbinlerce Çeçen'i, Çeçenistan'dan Sibirya'ya bir gecede sürgün etti.

Sosyalist görünüm altındaki diktatör Stalin'in Abhazya'daki uygulamaları da Gürcü şövenizmi ve ırkçılığın en somut biçimde hayata geçirilmesiydi.

1921 yılında Abhazya, SSCB siyasi yapılanması içerisinde Gürcistan gibi, Rusya Federasyonu gibi birinci derece cumhuriyet statüsündedir. Abhazya'daki Abaza nüfus % 86, Gürcü(Migrel) nüfusta % 5'tir. Yönetimi ele geçiren Stalin ve Gürcistan Komünist Parti 1. sekreteri Beria Abhazya'yı Gürcüleştirme

planlarını uygulamaya koydular.

1931 yılında dikta uygulamaları ve kıyımlarla Abhazya Gürcistan'a bağlandı. Birinci derece cumhuriyet statüsü kaldırılarak, özerk cumhuriyet statüsüne indirildi. Stalin-Beria ikilisi Abhazya'ya Gürcü göçünü başlattılar. Onbinlerce Gürcü aileyi Abhazya'ya yerleştirdiler.

Bu ailelere toprak, ev, para yardımları yaptılar. Bu sinsi planın sonucudur ki bugün Abhazya'daki Abaza nüfusu % 18, Gürcü nüfusu % 44'tür.

Stalin yönetimi diğer Çerkes Cumhuriyetlerinde yaptığı gibi Abhazya'da da Abaza diliyle eğitimi, hatta konuşmayı yasakladı. Abazaları yönetim kademelerinden bütünüyle uzaklaştırdı, genelde olduğu üzere din olayı da yasaklandı.

Bu soykırım olayları 1953'te Stalin'in ölümüyle yavaşladı.

1967, 1978 ve 1990 yıllarında Abhazya'da ulusal varolabilme adına kanlı çarpışmalar yaşandı.

Bugün Abhazya'yı Gürcistan'a bağlayan hukuki durum sona ermiştir. SSCB dağıldığından anayasası fiilen ortadan kalkmıştır, Gürcistan yönetimi, SSCB anayasası yok olduğundan, ona bağlı olankendi anayasasını da yürürlükten kaldırdığını, 1925'te yürürlükte olan anayasayı yeniden kabul ettiğini Dünya Kamuoyuna açıklamıştır.

1925'te Abhazya, ne fiilen, ne hukuken, ne de anayasal olarak Gürcistan'a bağlı değildi, Abhazya o tarihte bağımsız bir cumhuriyetti.

Bu hukuki gerçeğe dayanarak seçimle işbaşına gelmiş Abhazya Parlamentosu, 23 Temmuz 1992'de Abhazya Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını ilan etti, Abhazya'nın da 1925'deki fiili ve hukuki durumuna döndüğünü ilan etti.

Ağustos 1990 yılında Abhazya Parlamentosunun bağımsızlık yolunda attığı bu adımı da Gürcistan kabul etmemişti. Seçimle işbaşına gelmiş Gürcistan'ın devrik eski devlet başkanı Gamsahurdiya da Abhazya ve Osetya'ya karşı askeri güç kullanmış bir lider olarak, kesinlikle Abhaz yanlısı değildir ve Abhazya'yı desteklediği konusundaki Gürcü kaynaklı haberler tamamen yanlıştır.

Bugün Gürcistan yönetiminde, iktidarı entrikalarla ve cebren ele geçirmiş, eski komünist makyajlı, sahte demokrat, Gürcistan İmparatorluğu hayaliyle yaşayan, Eduard Şevardnadze vardır. Şevardnadze Gürcistan Komünist Partisi 1. Genel Sekreterliğini uzun yıllar yapmıştır. Bu dönemde de en çok despotluğuyla ün salmıştır. Aynı Şevardnadze SSCB'nin son dönem Dışişleri Bakanıydı. Açıklık ve yeniden yapılanma politikalarının sözde uygulayıcısıydı. Bay Şevardnadze yalnız SSCB'de değil Dünyada eşitlik, özgürlük, hak, adalet, ulusların kaderini tayin hakkı ilkelerinin hayata geçirilmesi için verilen mücadelenin de önde gelen isimlerindendi. Ancak bugünkü uygulamalarıyla inançsız ve dürüst olmadığı ortaya çıkmıştır. Ama aynı Şevardnadze SSCB'nin dağılma aşamasında yetmiş yıldır savunduğu düşüncelerinden sıyrılıp demokrasi önderi kesilerek, batan gemiyi ilk önce terkedenlerin başında olmuştur. Böylece sosyalizm karşıtı yeni oluşabilecek yönetimde de yerini garanti etmeye çalışmıştır. Bunu da bugün gerçekleştirmiş gibi görünmektedir.

Gürcistan halkı ve Şevardnadze'ye destek veren devletlerin yöneticileri dikkat etsinler; Şevardnadze kişisel çıkarları ve koltuk hırsı için sizi de birgün satabilir.

Şevardnadze yönetimindeki Gürcistan'da bugün devlet otoritesi diye bir şey de yoktur. Halk yokluk, yoksulluk, açlık ve sefalet içindedir. Soygun ve hırsızlık günlük olaylar haline gelmiştir. Bırakın orada huzur içinde yaşamayı kendi sınırlarından transit geçiş yapan insanlar soyuluyor ve öldürülüyor. Gürcistan bir devlet olmanın özelliklerini bile yitirmektedir.

Demokrasi havarisi geçinen Şevardnadze

halkın açlık ve yoksulluğuna çare üretmek, yasaların hakim olduğu bir hukuk devleti oluşturmak, kendi iç güvenliğini sağlayıp demokratik bir seçim yapabilme ortamı sağlamak yerine halkına bunları unutturup kendi kanlı iktidarını sürdürebilmek için Osetya'ya ve Abhazya'ya saldırıyor.

Abhazya'da, Güney Osetya'da, Gürcistan'ın kerkende içindeki muhaliflerine saldıran, öldüren, işgal eden Şevardnadze'ye ses çıkarmayan, hatta ekonomik ve siyasal platformda yardımcı olan T.C. ve diğer devletler; bu beslediğiniz canavar sizi de ısırabilir, ancak o zaman iş işten geçmiş olur.

23 Temmuz 1992'de bağımsızlığını ilan eden Abhazya Cumhuriyeti'ne Şevardnadze'ye bağlı gürcü birlikleri saldırdı. Abhazya'nın bazı kentlerini işgal etti. Silahsız Abhazya Halkını katlediyor, yağmalıyor ve yıkıyorlar. Abhaz Halkı, varlığı, tarihsel kültürü tümüyle yok ediliyor.

Abhaz Halkı savaştan yana olmadığı için hazırlıksız. Tüm zorluklara karşın vatani, toprağı ve bağımsızlığı için şanlı direnişini gösteriyor.

Bağımsız bir ülkenin işgal edilmesi, yağmalanması, yakılıp yıkılması, halkın tümüyle yok edilmesi ve kıyılması yalnızca o ülkenin insanların sorunu olamaz.

Tüm uygar Dünya, Birleşmiş Milletler, uluslararası kuruluşlar, İnsan Hakları Kurumları, AGİK, Abhazya'da soydaşları bulunan Rusya Federasyonu, Ermenistan, Yunanistan, en önemlisi 3,5 milyona yakın Çerkes vatan-dışı bulunan ve Gürcistan'a komşu Türkiye Cumhuriyeti; Abhazya'nın işgal edilmesine ve Abhaz Halkının jenosite tabi tutulmasına seyirci kalamazsınız. Bugün 15. günü dolan bu işgal ve kıyıma karşı olduğunu sözlü olarak dahi açıklamamış olan uluslararası kuruluşlar ve ilgili devletlerin duyarsızlığı, işgalci, katil Gürcü Yönetimini yüreklendirmektedir. Bu ayıbın, vebalin altından kalkamazsınız.

Abhazya Cumhuriyetinin işgal edildiği 14 Ağustos 1992 tarihinden buyana uluslararası basın kuruluşları, Birleşmiş Milletler Teşkilatı, AGİK, İnsan Hakları Kuruluşları ve ilgili olması gereken devletler adeta kör, sağır ve dilsizdir.

Abhazya'nın işgali, halkının kıyıma tabi tutulması, yağmalanması Gürcistan'ın iç işi değildir. İşgal edilen bağımsız bir devlettir. Kıyıma uğratılan insanlar da "ayrılıkçı milisler" değil Abhaz Halkıdır.

Tarihsel gerçekleri irdelemeden, araştırmadan, Abhazya'daki kıyımı görmeden ya da kasıtlı ve amaçlı olarak Gürcistan'ın eli kanlı yönetiminin Tiflis kaynaklı tek taraflı yalan haberlerini TRT'nin ve kimi basın kuruluşlarımızın kamuoyuna duyurması kaygı vericidir. Sanki TRT ve basın kuruluşlarımıza Gürcistan Yönetimi yanlış olmaları için belli bir güç tarafından talimat verilip baskı yapılmaktadır.

Demirel Hükümetinin ve T.C. Yöneticilerinin Abhazya'nın işgal edilmesine ve halkının yok edilmesine bu denli taraflı görünmesi; bu ülkenin her sorununda yanında bulunmuş, sevincine, tasesine, kederine ortak olmuş 3,5 milyon Çerkes vatandaşını üzüyor, endişelendiriyor.

Sorunları görmemezlikten gelme, yok sayma politikanızı bırakınız artık. Bunca insana kulak asmamanın devlete de size de yararı olmaz.

Abhazya olayı elbette bir insanlık sorunu; Ancak "ateş düştüğü yeri yakar" misali sorun gelip Abhazya'yı yakıyor, Çerkesleri yok ediyor. Dünya'nın neresinde olursa olsun hiç bir Çerkes Abhazya'nın işgal edilmesine, kardeşlerinin katladılmasına seyirci kalamıyor. Zaten kalamaz, kalmamalı.

İşte gün bugündür "olmak ya da olmamak". Abhazya tarihsel gerçeğinde olduğu gibi Çerkes toprağı ve Çerkes Devleti olarak kalmalıdır. Bu gerçeğin hayata geçirilmesinde herkese görev vardır. Oraya gidemiyorsan bir kutu ilaç bir sargı bezi ver. Ekmeğinin yarısını, cebindeki harçlığın bir kısmını ver ve bu gerçeği herkese anlat.

Adige, Abaza, Çeçen vs. yapay ayrımlar Çerkesleri anavatanından yoksun, kendi toprağında azınlık durumuna düşürmüştür. Bizleri parçalayıp küçük-güçsüz birer cumhuriyet yapmışlardır. Ama bizlerin bu yanlışlığa bir kez daha düşecek zamanı kalmamıştır.

Çerkes insanı kendini hiçbir zaman inkar etmedi. Ancak başkaları için yaptıklarının bir nebzesini bile kendisi için yapmadı. Yönetilen oldu ancak kendi içinden birisi tarafından yönetilmeyi hiç kabul etmedi.

Bitmeli çağdaşlığı savunup feodalce yaşamak!

İnsani ve hukuki açıdan haklı olmak daha güçlü tarafından ezilmeyi engellemiyor. Ama varolmak, güçlü olmak, elbette olası.

GÜÇ, ÖRGÜTLÜLÜKTÜR

**BİR SÖYLEDİ PİR SÖYLEDİ
BİR SÖYLEDİ PİR SÖYLEDİ
BİR SÖYLEDİ PİR SÖYLEDİ**

Demokrasi elimizi kolumuzu bağlamasa biz bu işi beş dakikada temizlerdik.

Necati Özgen
Şırnak Bölge Asayiş Kom.

Ayrılıkçı Abhazlar.....

Basın-Yayın Kuruluşları

T.C.Basınına, Burjuva Basın, satılmış basın gibi sözler söylemek yanlıştır arkadaşlar....

Sezai Kaynak
Ankara Kriz Masası
Basın ve Halkla İlişkiler
Kom. Üyesi

Sayın Demirel her şeyi cin gibi düşünüyor da silahların numaralarını silmeyi neden akıl edemiyor....

Necmettin Erbakan
RP Genel Başkanı

21 AĞUSTOS 1992 TARİHLİ ADİGE SESİ GAZETESİNDEN AB- HAZYA HABERLERİ (NALÇİK)

Kabardey Ulusal Kongresi 19 Ağustos günü basın toplantısı düzenledi. Toplantının amacı Abhaz Cumhuriyetindeki durumu ve büyük zulme uğrayan kardeş Abhaz Halkına yapılan yardımı basına anlatmaktır.

Toplantıyı açan Kabardey Ulusal Kongresi Basın Merkezi Başkanı Psiğotij Aliy basın mensuplarına Abhaz savaşı hakkında bilgi verdi. Rusya Federasyonu basın organlarının olayları gerçek olarak vermediğini ve hatta saldırıya uğrayan Abhaz Halkının suçlu gibi gösterildiğini belirtti. Sözlerini çeşitli örnekler vererek kanıtladı.

Kabardey Ulusal Kongresi savaşın ilk gününden beri Abhazya'ya yardım çalışmalarına başladı ve bunun için toplumu bilgilendirmeyi amaç edindi. Abhaz anaları Kafkasya halkları ve tüm Dünya'dan kendilerine yardımcı olunması ve savaştan korunmaları için ricada bulundular.

Abhazya olayları ile ilgili olarak K.U.K.'-un yaptığı işler hakkında K.U.K. Abhazya'ya Yardım Komitesi Başkanı Gobeşiç Jantemir bilgiler verdi.

- Kardeş Abhaz Halkının uğradığı haksızlığı kabul etmediğimizi, her türlü yardıma hazır olduğumuzu göstermek için bazı eylemlerde bulunduk. Öncelikle Abhazya'ya yardım için bir karargah oluşturduk. Gürcü Kuvvetleriyle çarpışan güçler ile telefon irtibatı içindeyiz ve onlardan savaş hakkında bilgileri alıyoruz ve topluma ulaştırıyoruz. Gürcistan kuvvetleri Abhazya'ya saldırmıştır ve suçsuz insanları öldürmekte ve kadınlara tecavüz etmektedir. Sohum Şehri yağmalanmaktadır. K.U.K. adına Kabardey -Balkar Halklarını Abhazya'ya yardıma çağırıyorum. Toplantımızda Dağlı Halklar Konfederasyonunun kararını destekleme kararı aldık. "Adige Xase" ile birlikte Abhazya için para, yiyecek ve ilaç toplamaya başladık ve ilk gün 1.000.000 Ruble topladık.

Kardeşlerimizle birlikte gönüllü olarak savaşa gitmek isteyenleri yazıyoruz. İlk gün, içlerinde muhabirlerde olmak üzere 20 kişi gönderildi. İkinci gün 15 kişi gönderdik. Kafkas Konfederasyonu Parlamentosunun emrine 150 kişi gönderdik.

Hükümetimiz çok işler başardı. Ancak yapabileceklerinin hepsini yaptı denemez. İşten fazla laf üretti. Abhazya Parlamentosu Başkanı Ardınba'nın Kabardey-Balkar Cumhurbaşkanı Kok'o Valeri'ye yazdığı mektup insanlardan gizlenmiştir. Gudauta kentinde birçok yaralı vardır. Kardeş Abhazlar tıbbi yardım talebinde bulunmaktadırlar. Ancak ulaşım zorlukları vardır.

Bir kaç miting düzenledik. Çünkü yöneticiler Abhazya konusunda bize yardımcı olmuyorlar.

"Respublik" Gazetesinin muhabiri, Gürcü saldırısı karşısında Rusya Federasyonu yönetim ve karar organlarının tutumunu nasıl değerlendiriyorsunuz sorusunu, Dünya Çerkes Derneği Sekreteri, Milletvekili, K.U.K. Yönetim Kurulu Üyesi Şokuy Muhammed cevapladı. "Rusya Başkanı, Yüksek Sovyet Başkanı ve diğer üst düzey yöneticilerin bilgisi dışında hiçbir şey olmadı. Bu tutumlarını değiştirmezlerse, bu zor günlerinde Abhaz Halkına yardımcı olmazlarsa bunun anlamı biz Adigelerinde hiçbir öneminin olmadığını göstermektedir. Bizim de bu durumda mutlak surette federasyondan çıkmamız gerekir."

Rusya Federasyonu milletvekili Tume Mohamed 15 Ağustos günü Moskova'ya uçtuğunu, Hasbulatov, Burbulusi ve Gaydar ile görüştüğünü, hiç birinin sorunu önemsemediklerini ve Gürcistan'la görüş birliği içinde olduklarını değerlendirdiğini söyledi.

Enteresandır ki Kazaklar Dinyester bölgesindeki Ruslara yardım için rahatça gidebiliyorlardı. Bu yasal sayılıyordu. İsteyen de

Yugoslavya'ya gidebiliyordu. Zorda olan Abhaz Kardeşlerimize yardıma gitmek ise yasa dışı sayılıyordu.

Sonra söz alan Taras Şanba şunları söyledi: "Gürcistan Abhazya halkını yok etmek istemektedir. Onların politikası milliyetçi-şövenist politikadır. Silahsız insanlara roketatarla saldırmaktadır. Hücumbotlarıyla denizden kuşatma altındayız. Yardımlarınız için size teşekkür ediyoruz. Gönüllüler göndereceğinizi söylediniz, şu anda en büyük ihtiyacımız silahtır. Gençlerimiz silahları olursa saldırganlara karşı koyabileceklerdir.

D.H.K. Başkanı Şenibe Yura emperyalistlerin uzantılarının yok olmadığını, Kafkas halklarının geçmişten ders aldıklarını ve konfederasyonun bugünler için gerekli olduğunu, kimsenin Abhazya'yı yalnız bırakacaklarını ummamasını ve şu anda savaşa müdahale anlamında hazırlık yaptıklarını içeren bir konuşma yaptı.

20 Ağustos 1992 SOVETSKAYA RUSYA

D.H.K. 21 Ağustos'tan itibaren Gürcü kuvvetlerinin Abhazya'dan çekilmesini ve bu ülkeye verdiği zararı tazmin etmesini istedi. Abhazya özgür olmadıkça Kafkas Halklarının Gürcülere karşı savaşa katılacakları bildirildi. Dokuz cumhuriyet temsilcilerinin katıldığı toplantıda gönüllü olarak Abhaz Halkına gitmek isteyenlerin kaydına başlandığı bildirildi. Kendi isteği ile Abhazya'ya gitmek için Grozni Şehrinde 4000 kişinin yazıldığı bildirildi.

25 AĞUSTOS 1992 ADİGE SESİ

Kuzey Kafkasya Cumhuriyetleri Abhaz Halkına yardım için yoğun çaba gösteriyorlar. Kabardey-Balkar Cumhuriyeti Hükümeti kendi bütçesinden 3 milyon ruble değerinde yiyecek ve ilacı kardeşlerine yolladı ve banka da hesap açtı.

Kabardey Balkar Cumhuriyeti tüm imkanlarını kullanarak küçük Abhaz Halkına yardımda bulunarak, akan kanın durdurulması ve Kuzey Kafkasya'da barışın korunması için her çabayı gösterecektir.

Abhazlara yardım için kadınların oluşturduğu komite Adige'yim diyen herkesi Abhazlara yardıma çağırıyor. Adigeler tarihleri

boyunca zorda olana yardım ve merhamet edelmışlerdir. Bugün de zorda kalan kardeşlerimizi yalnız bırakmayalım, elimizden geldiğince yardımcı olalım.

Yardım Yapmak isteyenler için adresimiz :

Nalçık, Kuliyeve Cad. No: 16 Kabardey Ulusal Kongresi Abhazya'ya Yardım Kadınlar Komitesi Banka Hesap No : Nalçık Kom-bank R/S 2700412

TİFLİS (İTAR - TASS)

24 Ağustos gününden itibaren Gürcistan Parlamentosuna girenler çok sıkı aranacak. Binaya girenlerin üstleri ve eşyaları çok sıkı aramaya tabi tutuluyor. Binanın alt kat pencereleri demir parmaklıklarla korunuyor.

Edvard Şevardnadze'nin odasına girecek olanlar hava alanlarındaki gibi aramaya tabi tutuluyor. Silahları olup olmadığı araştırılıyor. Şevardnadze'nin korumaları yakın tarihte Amerika'da eğitim görerek ihtisasları artırıldı.

Alınan bu tedbirler Dağlı Halkları Konfederasyonu savaşçılarının yapması muhtemel saldırılar nedeniyle. D.H.K. nın aldığı karardan sonra Parlamento üyelerinde bariz bir korkunun hüküm sürdüğü gözleniyor.



ANA'DAN MEKTUP

Meşfeş'u Necdet

Yıllarca önce uzaklardan, yaban ellerden yazmıştım anama, gazete sayfalarında. "Birgün mutlaka sana kavuşacağım, bağrına kapanacağım, hıçkırarak, sarsılarak ağlayacağım" demiştim.

Artık Anavatandayım. Anama kavuştum, bağrına kapandım, hıçkırarak, sarsılarak ağladım. Ancak bir kez ağlamakla huzur bulmak ne mümkün. Ülkeyi gezdikçe, ovaları, dağları, ormanları dolaştıkça, Anavatanimizi bu günlere kadar koruyan, kollayan kardeşlerimizin neler çektiklerini kavradıkça, anladıkça bir daha, bir daha ağlamaklı oluyorum. Çoğunluk gizlice ağlıyorum da... Bir karmaşa, duygu karmaşası yaşıyorum; kızgınlık, üzüntü, sevinç, utanç, coşku, geç kalmışlık duygusu, güven ve umut... Adlandırılmış, ad konamamış her duyguyu yeniden, yeniden yaşıyorum her gün, her saat, her an...

İşte elimde bir kitap, bir şiir kitabı. Ünlü Adige Ozan Beret'are Hamid'in 60. yılında kendi seçtiklerini içeren bir şiir kitabı: Herşey senin için.

Ozan'ın kendi yazdığı önsözü okuyorum:

"Ailemizde bilge bir yaşımız vardı. Bir gün bana şöyle sormuştu:

-Nedir insana yaşama gücü veren şey?

Beni sıkıştırdığını anlamış;

-Umut ve coşku ! -eklemişti gülerek- yarının bugünden daha güzel olacağı umudu olmasa sabahı edemez insan. Yine başardıkları için coşku duymaz, yüreklemezse gelecek için çaba gösteremez insan."

"Ne kadar da doğru" ya da "bizlere, ne kadar da uygun" diye düşündüm. Bizler mi kimleriz? Sürgünün ilk günlerinden beri Anavatandan kopmayan, Anavatani düşünen, Anavatana Dönüş'ü, ulusal yaşamın sürebilmesinin tek koşulu olarak gören herkes. Yıllar önce dönebilenler, bu mutluluğu tadamadan ecele boyun eğenler, bu günlerde Anavatana kavuşma mutluluğunu yaşayabilenler, planlar yapanlar, dönenlere destek olanlar, dönenlerin bu mutluluğunu paylaşanlar.

Nasıl coşku duyulmaz, parlamento binamızda tarihi Adige bayrağı dalgalanırken. Abhaz Cumhuriyeti ba-

ğımsızlık ilan ederken. Üç cumhuriyetimiz arasında ileride tümünün imzalayacağı umudunu taşıdığımız, ekonomik, politik, kültürel işbirliği anlaşması imzalanırken. Nasıl coşku duyulmaz, Adigey Otelı muhaceret Adigeleri ile dolup taşarken. Dönüşü gerçekleştirenler büfeler, mağazalar, fabrikalar, işyerleri açar, otel işletmelerini devralırken. Aynı muhaceret ülkesinde yaşıyor olmasına karşın on yıldır, onbeş yıldır görüşmemiş arkadaşların, akrabaların Anavatanda kucaklaştıklarını görürken nasıl coşku duyulmaz. Nasıl büyümeyen geleceğe olan umut...

Ah... Bugünlerde Adigey Otelinin önünde olabilirsiniz. Kaynaşmayı görebilseniz. Uğultuyu bir dinleyebilirsiniz. İsrail'den, Türkiye, Ürdün, Suriye'den Amerika, Almanya, Hollanda'dan, Yugoslaya'dan konuk gelenlerin, dönüp yerleşenlerin, vatanımızı bugünlere kadar korumuş kardeşlerimizin arasında, şöyle bir on dakika yaşayabilirsiniz... Anavatana dönüp burada evlenenlerin düğününde bulunabilirsiniz.

Hatta Anavatana henüz dönmüşken kaybettiğimiz değerli kardeşimiz Khoj Yaşar'ın, sevgili Yaşar'ımızın cenaze töreninde bulunabilseydiniz. Acının bütün yoğunluğuna rağmen "artık Anavatanda ölebiliyoruz. Demek ki gerektiğinde Anavatan için ölebileceğiz." diye düşünmez miydiniz?

Duygu karmaşasını; kızgınlığı, üzüntüyü, sevinci, utancı, coşkuyu, geç kalmışlık duygusunu, güveni, umudu, hele umudu yaşamaz mıydınız?

Bilmem çok mu bölük pörçük oldu ilk mektubum? Ana'dan ilk mektubum. Kusura kalmayın, ilk heyecanım geçmedi henüz. Elim değdikçe yazacağım yine. Paylaşalım diliyorum üzüntülerimizi, sevinçlerimizi. Hem ne demiş bir Çerkes Atasözü : Öyle bir şeydir ki paylaşıldığı oranda azalır, adı üzüntüdür. Yine öyle bir şeydir ki paylaşıldığı oranda büyür, adı sevinçtir, coşkudur.

Üzüntülerimizin azalacağı, sevinçlerimizin, coşkularımızın büyüyeceği günlerin, kavuşacağımız günlerin yakın olması dileğiyle.

Kalın sağlıcakla.

S**İZLERDEN****18 Ağustos 1992
NALÇIK**

Kuzey Kafkasya'nın yiğit ve güzel insanları.

128 yıl aradan sonra emperyalizmin Gürcistan köpeği ile halkımıza bir deneme saldırısına geçmiştir.

Bugün demokrasi ve insan hakları adına bu köpeğin dişleri boğazına dökülmez ise, gelecekte çok daha büyük felaketlere maruz kalmaya kendi elimizle davetiye çıkarmış oluruz.

İnsan hakları ve demokrasiye inanan insanlarımız şimdi kendi ülkemiz için bu mücadeleyi vermezsek, öncelikle kendi öz benliğimizi yitirmiş olmaz mıyız?

Allah'a ve O'nun kitaplarına inanan halkımız. Bugün Allah ve müslümanlık adına vatanına sahip çıkmaz bu uğurda ölmezsen, nerede, ne zaman, nasıl şehit düşersin?

Haydi, haydi, haydi Kuzeyin evlatları toprağına dönmenin, sahip çıkmanın günüdür bugün.

Haydi Kuzeyin, başları Oşhamafe gibi dik, kalpleri Mezdahe gibi güzel, sevgileri Kuban gibi coşkulu yiğit insanların yiğit torunları.

Vatan şehidi atalarımızın ruhunu şad etmek için.

İnsan hakları ve demokrasi şehitlerimizin ruhunu şad etmek için gelin kuralım güzel vatanımızı.

Bakin...

Selamı var sizlere Kuban'ın, Terek'in. Selamı var sizlere Maykop'un, Nalçık'ın, Çerkesk'in. Selamı var sizlere Oşhamafe'nin Mezdegu'nun. Selamı var sizlere anavatandaki kardeşlerinizin.

Bin selamı.

**GÜRCİSTAN'IN
ABHAZYA'YI İŞGALI
ABAZALARI
YOK ETME GİRİŞİMİ**

.... Komünist Diktatör STALİN'in Gürcü olduğunu ve bağımsız Abhazya'yı 1931 de bir gecede Gürcistan'a bağladığını yine aynı GÜRCÜ STALİN'in Gürcistan'daki AHISKA(Mesket) Türklerinin bir tanesini bile bırakmaksızın Gürcistan'dan kovduğunu ve katlettiğini Türk halkının hiçbir zaman unutmaması gerekmektedir.

Komünist Diktatör STALİN 1945 te KARS, ARDAHAN VE ARTVİN'in Gürcü toprağı olduğunu iddia ederek Türkiye'den talep ettiğini ve halen Gürcülerin büyük Gürcistan hayallerinde ve haritasında bu toprakların yer aldığını T.C. Hükümeti gözönüne almalıdır.

Kuzey Kafkasya'daki Çerkesler Gürcistan'ın Abhazya'yı işgal ettiği ilk günden itibaren bağlı bulundukları Rusya Federasyonu izin vermediği ve yolları kapadığı halde Kafkas Dağlarını yaya olarak aşarak Abaza kardeşlerinin yardımına koşmaktadırlar. Onlar orada beraberce işgalci Gürcistan ordusunun tanklarına ve ağır silahlarına karşı sadece tüfekleri ve göğüsleriyle savaşırlarken bizim devletimizin en ufak bir tepki göstermeyip, yardımı esirgemesi hatta hükümetimizin katil Gürcü Lider Şevardnadze'ye dolaylı olarak destek vermesi biz Türkiye'de yaşayan Abazaları ve diğer tüm Çerkesleri derin üzüntülere boğmuş ve Kafkasya'daki kardeşlerimize karşı tarihi bir sorumluluk içine itmiştir....

Keç Süleyman

(Akuçba)Ali Gündüz

SIYASİ PARTİLERİN ABHAZYA'NIN İŞGALİNE TEPKİLERİ

Emperyalist Gürcistan Ordusu tarafından bağımsız Abhazya'nın işgal edilmesi ve katliama girişmesi karşısında başta koalisyon partileri olmak üzere iki parti dışında tüm siyasi partiler hiç bir açıklama yapmamışlar, Kaf-Kur'un girişimleriyle konu hakkında aydınlatılmalarına rağmen tepkisiz kalmayı yeğlemişlerdir. Yorumu sayın okuyucumuzun takdirine bırakıyor, DSP ve HEP'in konuya ilişkin basına yaptıkları açıklamaları sunuyoruz.

MARJE

DSP GENEL BAŞKANI BÜLENT ECEVİT'İN BASIN TOPLANTISINI AÇIŞ KONUŞMASI

ABHAZYA'DAKİ OLAYLARDA TÜRK HÜKÜMETİ'NİN DE SO- RURLULUĞU VARDIR.

Temmuz ayının sonlarında Başbakan Sayın Demirel resmi görüşmelerde bulunmak üzere Gürcistan Başkenti Tiflis'e gitmek üzereydi. Aynı günlerde Gürcistan'a bağlı bir özerk cumhuriyet olan Abhazya'dan da yüksek düzeyde bir heyet Ankara'da bulunuyordu. Fakat Abhazya Cumhurbaşkanı Sayın Ardızınba başkanlığındaki bu heyet Ankara'da devletin kapılarını kendine kapalı buldu. Başbakanla da, Dışişleri Bakanıyla da görüşemedi.

Bildiğim kadar TRT'ye de Abhazya Heyetiyle ilgili haberler üzerinde durulmaması talimatı verildi.

Böyle bir davranışın diplomasideki anlamı açıktır. Bu davranışıyla Türk Hükümeti, Gürcistan'a "biz Abhazya ile ilgilenmiyoruz. Abhazya ile aranızdaki sorunu nasıl çözeceğinize de karışmayız" mesajını vermiş olmakta idi.

Sonuç ortada: Abhazya'nın başkenti Sohum Gürcistan birliklerince işgal edildi, yönetime el konuldu, Başkanla birçok üst düzey Abhazya yöneticileri de kaçmak zorunda kaldılar; ve devam eden çatışmalar sırasında pek çok insan yaşamını yitirdi.

Temmuz sonunda Ankara'ya gelen heyetin amacı, Abhazya'da göz göre göre yaklaşan trajedinin önlenmesi için Türkiye'den ilgi istemektir.

Türkiye gereken ilgiyi gösterseydi, büyük bir olasılıkla trajedi önlenebilirdi.

Türk Hükümeti, belli ki komşumuz Gürcistan'la kurulmakta olan dostça ilişkilere ve işbirliğine gölge düşürmemek istiyor. Bu istek yerindedir. Ama bu politika Abhazya sorununu gözardı etmeyi de gerektirmez. Sorunlar görmezden gelerek çözülemez.

Eğer Türk Hükümeti Abhazya'nın bağımsızlık istemini doğru bulmuyorsa, Ankara'daki Abhazya heyetine tüm kapıları kapalı tutmak yerine, bir yandan bu heyetle görüşerek sorunlarını başka yollardan çözmeye onları ikna etmek için çaba gösterebilirdi; bir yandan da Gürcistan yönetimine Abhazya Halkını bağımsızlık arayışına zorlayan nedenleri ortadan kaldırması telkininde bulunabilirdi; Tiflis'e

Sohum'u uzlaştırmaya çalışabilirdi.

Şu sırada Gürcistan'ın Türkiye'den başka güvenebileceği bir ülke bulunmadığı için, Türkiye böyle bir uzlaştırma işlevinde başarılı olabilirdi.

Fakat bu yola gidecek yerde, Türk Hükümeti, sorunu görmezden geldi; tüm dış konularda olduğu gibi, Abhazya konusunda da olayların ardından sürüklendi.

Oysa Abhazların sorunları her ülkeden önce Türkiye'yi ilgilendirir. Çünkü Türkiye'de Türk ulusunun ayrılmaz bir unsuru olarak yaşayan Abhazların sayısı, Abhazya'daki Abhaz nüfusundan çok daha fazladır.

Öte yandan Gürcü kökenli pek çok yurttaşımız da vardır.

Abhaz kökenli yurttaşlarımızla Gürcü kökenli ve tüm Kafkas kökenli yurttaşlarımız, ülkemizde barış içinde birlikte yaşayabilmektedirler.

Kendi topraklarında bu birlikteliği öteden beri sağlayabilmiş olan Türkiye, Gürcistan'da da Gücülerle Abhazları uzlaştıracak tek devlettir.

Türk Hükümetini Abhazya ile Gürcistan arasındaki sorunla daha etkin biçimde ilgilenmeye çağırıyorum.

Bu ilgi, bölgemizin barışı açısından gerekli olduğu gibi, gerek Abhaz gerek Gürcü kökenli ve tüm Kafkas kökenli yurttaşlarımıza da borcumuzdur.

HEP'TEN GENEL BAŞKAN YAZAR :

" AZERİLERE GÖSTERİLEN İLGI ABAZALARA DA GÖSTERİLSİN"

ANKARA(A.A.)

HEP Genel Başkanı Feridun Yazar, Abazaların bir soykırımla karşı karşıya bulunduğunu belirterek "Azerilere gösterilen ilgi Abazalara da gösterilsin" dedi.

Yazar, bugün(17.8.1992) parti genel merkezinde düzenlediği basın toplantısında, Kuzey Kafkasya'da Abazaların bir köşeye sıkıştırıldıklarını ve soykırıma uğratılmaya çalışıldıklarını söyledi. Hükümetin televizyondan yaptığı bir kaç açıklamanın dışında somut bir girişimde bulunmadığını öne süren Feridun Yazar "Abaza Çerkeslerine yapılan soykırıma sessiz kalan hükümeti protesto ediyoruz" diye konuştu.

B.D.T.BÜYÜKELÇİLİĞİNİN 2.09.1992 TARİHİNDE DERGİMİZE GONDERMİŞ OLDUĞU FAX METNİ

RUSYA FEDERASYONU HÜKÜMETİNİN AÇIKLAMASI

Gelen haberlere göre Gürcistan askeri birlikleri tank ve diğer ağır silahlar kullanarak Suhumi ve Gagra bölgesinde savaş hareketlerine başlamıştır. Mesken yerleri ve Abhazya'da geçici olarak bulunan ve tarafsızlığını titizlikle koruyan Rusya'ya bağlı askeri birlikler ateş altındadır. Sivil insanlar arasında yine kan dökülüyor. Çatışma bölgesindeki Rusya vatandaşlarının hayatı da tehlikeydedir. Bütün bunlar, 31 Ağustos tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere varılan ateşkes anlaşmasına rağmen yer alması dolayısı ile en ağır bir şekilde kınanmalıdır.

Bu olayları başlatanları, doğuracağı sonuçlar konusunda kararlı bir şekilde uyarınız.

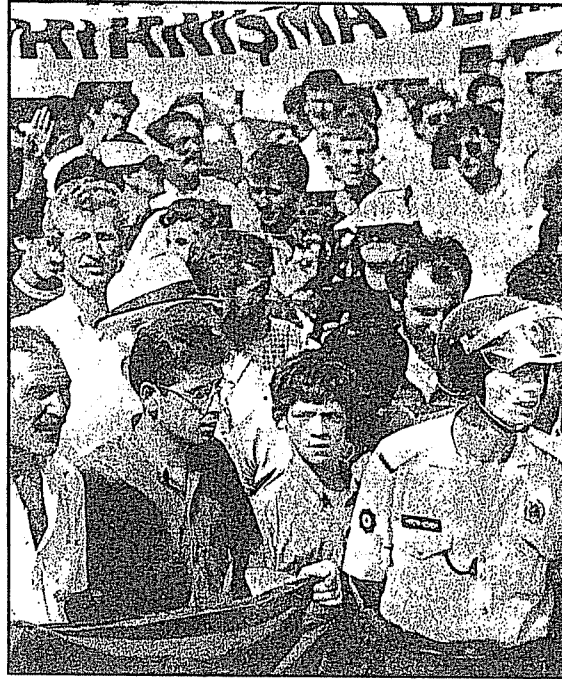
Rusya Hükümeti, Gürcistan Devlet Konseyine ve ihtilafa katılan tüm taraflara yeni kan dökümünün durdurulması ve askeri çatışmaların sona erdirilmesi için ellerinden gelen her çabayı göstermeleri yönünde ısrarla çağrıda bulunur. Bu da görüşmeler sürecinin başlatılmasına ve 3 Eylül tarihinde Moskova'da yapılacak görüşmede barışçı çözüme ulaşmak üzere anlaşmalara varılması önemli bir katkı oluşturur.

VE SÜREÇ...

Tunay TARKAY

Abhazya 23 Temmuz 1992'de Bağımsız Abhazya Cumhuriyetini kurduğunu ilan ediyor. Bütün Dünya'da yaşayan Kuzey Kafkasyalıların yüreğinde umudun gerçeğe dönüşmesi büyük bir sevinç yaratıyor. Bağımsız Abhazya Cumhurbaşkanı Viladislav Ardznba Türkiye'ye güvenerek destek aramaya geliyor. Ve kaygılar beliriyor. T.C. Hükümeti mensuplarıyla görüşmek istiyor, görüşemiyor. T.C. Hükümeti Gürcistan'dan yana tavrını daha da netleştiriyor. Yardım paketleri, diplomasi trafiği artıyor. Onbinlerce tonluk buğday ve kredi yardımları Gürcistan'a akmaya devam ediyor. T.C.! Hükümetinin başı Demirel, Ardznba'nın görüşme isteğine "çok istiyorsa havaalanında Gürcistan'a giderken elini sıkırım" diye cevap veriyor. Türkiye'de ki Çerkeslerin ileri gelenlerinin tüm çabalarına rağmen bütün kapılar kapanıyor. Ankara Derneği genel kurullarına T.C. tarafından gösterilen ilgiyi göremeyen Ankara'da ki Çerkes büyükleri bile bu tavır karşısında şaşırıp kalıyorlar. Demirel Gürcistan'a günü birlik ziyarette bulunuyor. Gürcistan'la dayanışma içinde olduklarını ve iki ülke arasında bağların güçlendirildiği hakkında basında boy gösteriyor. Diğer taraftan Abhazya Cumhurbaşkanı eli boş dönmek zorunda kalıyor. Büyük umutlarla geldiği Türkiye, Abhazya üzerine yazılan senaryonun "sahne amiri".

Ardından işgalci Gürcistan ordusu Abhazya'ya giriyor. Katliama başlıyor, evler yağmalanıyor. T.C.'den ses yok. İşgalin üzerinden beş gün geçtikten sonra Kuzey Kafkasyalı kitlenin dayatması sonucunda T.C. Hükümeti bir açıklama yapıyor. Barıştan, demokrasiden, insan haklarından dem vuruyor. Bir taraftan da kendileriyle Kaf-Kur'un yoğun görüşme talebine cevap vermiyorlar.



Türkiye'deki Kuzey Kafkasyalıların ilk şaşkınlıklarını attıktan sonra demokratik eylemlerin ortaya konulması gereğine inanıyorlar. İlk akla gelen ise Adapazarı. Adapazarı Abhazya'nın başkenti Sohum'la kardeşkent. Türkiye'de Abhazların yoğun yaşadığı bir kent olma gerçeği ve katılımın çok olacağı beklentisi Kaf-Kur yöneticileri tarafından miting yapılabilecek en uygun yer olarak Adapazarı'nın seçilmesine neden oluyor. Hazırlıklar başlıyor. Bütün derneklere haberler ulaştırılıyor. Adapazarı'nda miting düzenleme komitesi oluşturma çabaları... Türkiye'nin dört bucağından Kuzey Kafkasyalıların akın akın gelmek için haber beklediklerini bildiren yoğun telefon trafiği... İki günlük çabalar ve Adapazarı Valisi'nin red cevabı. Ankara'da girişimler. Yine red. Hükümet kararı, Bakanlar Kurulu kararı gerektiği gibi oyalama taktikleri... Sorunun bir etnik sorun olduğu, şimdiye kadar T.C. Hükümetleri tarafından dile getirilmesinden bile korkulduğu gibi garip tesbitler... Ardından Kuzey Kafkasyalıların gelen tepkiler karşısında pazar mitingi talebinin heyecanını ve tansiyonunu kırmak için hafta içine aktarılması. Bunun karşısında dayatabilecek güç eksikliği, çaresizlik ve örgütsüzlük... Ardından kabuldeniş... Hiç bir şey yapmadan çok şey bekleyen kitlenin yaşadığı hayal kırıklığı...

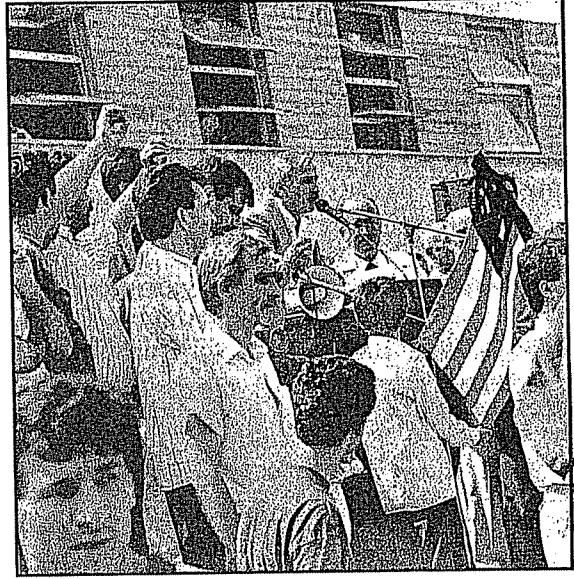
Hayal kırıklıkları yeni arayışlara zorluyor.

Ankara'da bir Kriz masası oluşturuluyor. Ardından İstanbul Kriz masası gündemde... Ve Kuzey Kafkasya Kültür Dernekleri'nin olduğu her yerde yeni yapılanma çalışmaları hız kazanıyor... Merkez Ankara. Kaf-Kur çalışmaları yönlendirmeye çalışıyor... T.C. yetkililerine yoğun olarak görüşme talebinde bulunuluyor. Fakat nafîle... T.C. Hükümeti sessiz... Görüşmeyi ilk kabul eden B.D.T. Büyükelçiliği oluyor. İşgalden tam dört gün sonra... Ankara'da bir grup elçilik ile görüşürken, sayıları yüzü bulan diğer grup elçiliğin önünde oturma eylemi yapıyor. Elçiliğin önüne işgali kınamak için siyah çelenk bırakılıyor. Görüşme bittiğinde hep bir ağızdan özgürlük yemini ediliyor. Sloganlar atılıyor, ama nafîle, ses getirmiyor. Hem kitle çok az hem de basın ilgilenmiyor... Bir kaç basın mensubu geliyor ancak... Ertesi gün basında tık yok... Türkiye'deki basının kime hizmet ettiğini bilenler şaşırmıyor... Genel kitle ise şaşkın, gazetelerine çok güveniyorlar... Gürcistan'dan yana tavırlarıyla Türkiye basını gerçek (!) görevini yapıyor. "Ayrılıkçı, bölücü, terörist" gibi yakıştırmalar Abhazya'nın onurlu savaşçıları için...

Marje dergisi bütün basın yayın kuruluşlarına bir basın bildirisi fakslıyor. Yanlı tutumlarına doğal bir tepki bu... Daha sonra karşılıklı konuşulan basın mensupları Marje'nin tepkisini dile getiriyorlar. Rahatsız olduklarını söylüyorlar... Onursuzluklarına alkış tutulması beklentileri var...

Salı günü Adapazarı mitingi hazırlıkları başlıyor. Türkiye'nin her tarafından insanlar çağrılıyor... Umut büyük... Büyük kitle, çok ses... Türkiye'nin her yanından duyarlı insanlar yola çıkıyorlar. Herkes, işgale karşı öfke dolu... Onurlu dirence destek mitingi bu... İnsanlar yolları uzun buluyor... Bir an önce Adapazarı'na ulaşma isteği... Bir an önce emperyalizmin yeni oyununa karşı haykırmak istiyorlar... Katillere ve yandaşlarına Çerkes Halkının da bu dünyada yaşamaya hakkının olduğunu, özgürlük mücadelelerinin ellerinden alınamayacağını tamamen yok olma pahasına da olsa mücadelelerini sürdüreceklerini kanıtlamak istiyorlar... Türkiyeli Çerkeslerin ilk direnç günü hem de 130 yıl sonra... Artık ölü toprağı çatırdıyor... Çerkesler ayakta diye düşünüyor herkes. Umut yüce... Umut büyük dağlı yüreklerinde... Adapazarı öncesi beklentiler...

Ortada somut gerçek... Hayır! Yüzler bir garip... Aranılan "dağlı yürekler" gelmemiş



mitinge... Herkes bir panayır havasında... Herşey devlet izinli... Düşünceler bile... HAYIR!... Kitle bir hayal kırıklığı daha yaşıyor... "bizim yöneticilerimiz bu kadar ödlele olamaz." homurdanmalarını duymak mümkün... Sloganlar tatmin etmiyor kitleyi... İnandırıcı gelmiyor mesajlar... Kitle yine yanılıyor. Hiç bir şey yapmadıkları halde başkalarından çok şey bekleme gafı... Özgürlük arayan yürekler değil, kimlikleri ellerinden alınmış bedenler dolduruyor Gar Meydanını... Yoksa Abhazya'ya mı gitti sürgün yürekler?... Bedenleri terkedip savaşa mı katıldılar?... Gün boyu panayır havası... Devlet izinli düşüncelerin aktarımı kitleyi rahatsız ediyor... Cılız da olsa direnç sesleri yükseliyor yavaş yavaş... Herkeste bir coşku... Öyle bir coşku ki miting organizatörlerini bile rahatsız ediyor... Olsun diyor insanlar bu ilkti. Biz artık meydanlardayız, meydanlar dolacak, coşacak sürgün yürekler... Umut yarına... Gelecek özgürlüğe ve bağımsız Abhazya'ya gebe... Mutlaka doğacak olan... Miting sona eriyor... Olmadı bu diyor herkes... Daha büyük, daha güçlü olmalı sesimiz...

Çalışmalar sürüyor... T.C. Hükümetinin görüşme taleplerini, olumsuz yanıtlarını kırma günü artık... Karar alıyor KAF-KUR... Başbakanlıkta oturma eylemi yapılacak... Adapazarı, İnegöl ve bir çok yerden sürgün

yüreklere taşıyor Ankara'ya... Başbakanlık önü... 200 kişi kaldırımda oturuyor... Geçen insanlar soruyor "iş sınavı mı var?" diye... Eylem yapıldığını kanıtlar somut bir delil yok, sadece cadde üzerinde kalabalık... "olsun öğreneceğiz... Bir gün niye oturduğumuzu belirten bir pankart da taşıyız, sloganlarımız caddelerde inler"... diyor komiteden biri...

Abhazya... Yardım çağrıları telefonlarda iniyor... "haklılığımız tüm dünyaya bağırılmalı" diye sesleniyor her seferinde Ardızınba... "Hani neredesiniz beni güvenciren insanlar" diye haykırıyor haklı olarak... Kim oldukları anlaşılamıyorsa da onlar kendilerini biliyor diye düşünülüyor.



T.C. Hükümeti bütün zorlamalara rağmen görüşmek istemiyor... 200 kişi ise kararlı. Görüşme olmadan terketmek yok başbakanlık önünü... Demirel-İnönü ikilisi kayıp... İşlerine öyle geliyor... Hükümetten birileri bir zahmet(zorunluluktan) görüşüyor heyetlerle... Bir Devlet Bakanı kalabalığın yanına geliyor... Sohbet ediyor... Konudan bihaber rolünü iyi oynuyor... Oysa T.C. Hükümetinin bir Bakanı... Abhazya'nın işgaline izin veren bir hükümetin... Her yerde basın mensupları. Ama ertesi gün gazetelerde yine tık yok... Hükümet basın el ele vermiş yükselen sesi boğmaya çalışıyor... Boğdurmuyoruz diyor asi Çerkesler Ethem'i andırıcısına... Başbakanlık önünde özgürlük andı içiyorlar, slogan atıyorlar.

Umut İstanbul'da yapılacak olan KAF-KUR'un genişletilmiş toplantısında. Bütün Çerkesler oradan bir karar çıksın istiyor... Türkiye'deki tüm derneklerin temsilcileri bir arada... Karma karışık duygular... Herkes başkasından bir şeyler bekliyor... Toplantı başlıyor... Herkeste yeni umutlar... Katledilen kardeşlere saygı duruşu...Konuşmalar... Konuşmalar... Gün boyu Amerikayı yeniden keşfetme çabaları... Herkes aynı şeyleri söylüyor. Farklı olan tek şey ses tonlaması... Aynı şeyler farklıymışcasına tonlanıyor... TV'deki pembe dizileri düşündürüyor... Duygusal dışavurum gün boyu devam ediyor... Bıktırıcısına tekrarlar... Beyinler yorgun... Tansiyon düşüyor... Öneriler artık son aşamada gündeme geliyor... Geç kalınmış da olsa "ne yapmalı?" sorusu dayatıyor... Ama beyinler yorgun... Bir temsilci çıkıyor... "Yeter artık konuşmayı bırakıp ne yapacağımıza karar verelim" diye haykırıyor kürsüden... Herkeste bir suskunluk... Günü iyi değerlendirememiş suçluluğu beliriyor yüzlerde... Dernek temsilcileri haykırışa destek veriyor... Kürsü gibi kürsüye fırlamalar başlıyor düzenli olarak... "Komite kurulsun", "kim kursun?", nasıl kursun?", "niye kursun?" derken Sayın Atay Ceyişakar tek adam oluyor... Komiteyi O seçiyor... Bir yükten kurtulmuş olmanın rahatlığı yüzlerde okunuyor... Garip ama öyle... Tüm gün konuşuluyor... Komite tek kişi tarafından belirleniyor... Olsun diyor temsilciler..."Önemli olan sonuç alınması... Ayrıca ilklerden biri bu... Öğreneceğiz, gün boyu üzerinde düşünerek komite kurmasını da"...

Merkez Komite, alt komite oluşturma önerileri... politik... hukuk... lojistik... basın insanı... eylem... askeri... İnsanlar önce şaşırıyor. Alt birimlerden bazıları ürktüyor temsilcileri... Ama tansiyon yüksek, kimse karşı çıkmıyor... Bütün delegelerin katılımıyla alınmış karar... Ertesi gün yeni çalışmalar... Yardım çabaları... Temsilciler bölgelerinin yollarını tutuyor yeni oluşuma destek için, kolları sıvanmış... Herkeste yeni umutlar beliriyor..."Artık ayaktayız... Abhazya'mızı yedirmeyiz katillere"... diye geçiyor beyinlerden..."Kanımızın son damlasına kadar" diyor KAF-KUR temsilcisi, herkes çılgınca alkışlıyor, yürekler bir... Herkes tek yumruk... Özgürlük adına verilen hiç bir mücadele karşılıksız kalmaz... Karşılık ise çok kutsal... **Bağımsız ABHAZYA...!**



GÜRCİSTAN SENARYOSU

14 Ağustos '92 tarihi bütün Kafkasya ve Kafkasya dışında yaşayan Çerkeslerin kara günü oldu. 1864 yılında Çarlık Rusya'sının Kafkasya istilasını tamamlamasıyla başlayan Çerkeslerin ızdırapları günümüzde hala şiddetlenerek devam ediyor. Savaşlardan, istila ve katliamlardan arta kalan bir avuç Çerkes bu koskoca dünyada yaşam hakkı tanınmıyor bir türlü. Şimdi de Gürcü emperyalizminin kanlı elleri uzandı Abhazya'ya. Bir halk top yekün toprağıyla, nüfusuyla binlerce yıllık tarihi geçmişi ve kültürel bütün varlıklarıyla Gürcü şövenizminin tankları altında yok edilmek üzere.

Bütün dünya bu katliamı sinemada filmi seyredencesine bir rahatlıkla uzaktan izliyor. Silahsız, savunmasız bir halkın Gürcü tankları, helikopterleri, savaş gemileri önünde can çekmesi izleniyor.

Üluslararası bütün hukuk kuralları ihlal edilmiş, dünya devletleri Gürcistan'ın içişlerine karışmamak gibi aptal bir nezaketin peşinde; olaylara, katliamlara, talanlara sessiz kalıyorlar.

Bu ayki Marje yazılarında arkadaşlarımın çoğu Abhazya konusunu işleyeceklerdir. Bu nedenle ben daha çok bazı çarpık yönleri konu etmek istiyorum.

Polisiye Roman

Gürcistan yönetimi, Gürcü asıllı Stalin döneminde başlayan senaryolarından birini daha yazıp oynamaya çalışıyor. Bu senaryo şimdiye kadar Abhazya topraklarını ele geçirmeye, Abhaz nüfusunu ortadan kaldırmaya dayanan oyunların son perdesi. Öylesine acemice kötü yazılmış ki oyunun kontrolü elden kaçmış, yazarlarını yakında ipe götürmek üzere.

Tarlada yetişen domatesi koparıp şehirde bir mağazanın tezgahına koyamayacak kadar

ekonomik sistemi bozulmuş olan Gürcistan, içişleri bakanımız kaçırıldı bahanesiyle bir gün içinde üç bin kişilik, ağır silahlarla donatılmış, ordusunu Abhazya'ya sevk edebiliyor. Sözde kaçırılan bakan, yine sözde bırakılıyor. Ama ordu geri çekilmiyor.

Bu kötü senaryoyu dünya devletleri yutmuyor tabi. Her zaman parlak siyasi kariyeri ile batının desteğini arkasında bulan Şevardnadze'nin gerçek amacı ortaya çıkınca da, senaryoda Rusya Federasyonu'na bağlı Çerkes Cumhuriyetleri yoktu, bu yüzden ordumu çekmem, diyor. Şevardnadze Abhazya'yı bir kaç günde istila edip oldu bittiye getirmek istiyordu. Fakat çarpışmalar bir kaç gün sürdükten sonra Abhazya'nın kolay yutulur bir lokma olmadığını, bu işin yıllarca sürecektir bir savaş olduğunu, Gürcistan'ın bu savaşa dayanacak gücü olmadığını iyi anlamış oldu.

Batının desteğini alamayan Şevardnadze şimdi yeni bir taktik ile Rusya Federasyonu'nu kendisine düşman yapmaya çalışıyor. Diplomatik bir atak yaparak Abhazya Lideri Ardznba'yı masaya çağırıyor. Sen ayrılıkçılık yapmasan ben savaşmam, diyor. Diplomatik blöfler tutmayınca barış masasına aslında oturmak istememesine rağmen, Yeltsin'in arabuluculuğunu da reddedemediği için yine küçük bir senaryo ile kimliği belirsiz bir savaş gemisi tarafından aniden Gürcü mevzileri bombalanıyor. Ardından bir açıklama, Rusya'nın bu hareketi Yeltsin'le görüşmesini imkansızlaştırmış. Herşey apaçık, çok kötü yazılmış bir senaryo.

Son günlerde Şevardnadze'nin televizyondaki görüntüsüne bakın bir. İşlediği suçun büyüklüğü altında eziliyor. Kendi sonunu hazırlayan bir katilin bütün korkusu yüz hatlarından okunuyor. Dünyada edindiği parlak siyasi kariyerini kaybederek git gide Hitler'in kaçınılmaz sonuna yaklaşıyor.

Aslında Gürcü birlikleri komutanının B.D.T. Televizyonuna verdiği demeç birçok açıdan Gürcistan Yönetimi ve aşırı ırkçı hakim çevrenin bütün içyüzünü ortaya koyuyor. Gürcü Komutan : "Abhazya'ya artık girdik. Yüzbin Abhaz'ın kökünü kazımadan buradan gitmeyiz. Bu iş için üçbin kişilik ordumuzu gözden çıkardık..."

Bu açıklama bütün B.D.T. vatandaşları tarafından dehşetle izleniyor. Şevardnadze gibi usta bir lider nasıl olur da Gürcistan'ın bütün gizlerini böylesine açığa vuran bir komutanı görevde tutar. Demek ipler Şevardnadze'nin ellerinde değil, O tamamen ırkçıların maşası, kuklası olmuş!

Kafkas Cumhuriyetlerinin Tarihi Hatası

Gürcistan'ın özellikle Stalin döneminden başlayan Kafkasya'daki Çerkes Cumhuriyetlere yönelik, ama en çok Abhazya'da yoğunlaşan uygulamaları, işkenceler, katliamlar, soykırımlar halk arasında sürekli konuşulur. Hep söyledik, Gürcistan'ın bu tutumu Çerkes Cumhuriyetlerin oluşturacağı ortak bir politika ile önlenir. Siyasi ve ekonomik baskılar uygulanabilir. Gürcistan bu uygulamalara dayanamaz. Örneğin bütün Güney Kafkasya'nın doğal gazı Kuzey ve Güney Osetya'dan geçmektedir. Kışın ortasında bu gazın kesilmesi bütün Gürcistan'da yaşamın durmasına sebep olur.

Diğer taraftan madem Gürcistan'ın Abhazya'yı işgal edeceği aylar öncesinden belliydi, niçin Gürcistan'ın politikaları uluslararası platformlara taşınmadı? Ardınba'nın elinde çok büyük bir koz vardı. Gürcistan kendi anayasasına dönmek suretiyle Abhazya'nın statüsünü ortadan kaldırmıştı. Ardınba'nın Gürcistan Yönetimine statüsünün belirlenmesi doğrultusunda yaptığı çağrılar uluslararası düzeyde ortaya konabilir, Gürcistan'ın Abhazya'yı oldu bittiye getirerek kendi nüfuzu altına almak istediği anlatılırdı. Böyle yapılırdı Abhazya da kendi anayasasına döndüğünde dünya önünde ayrılıkçı gibi görülmesi engellenir, Gürcü istilasının haksızlığı karşısında hemen ilk aşamada, baştan kazanan Abhazya olurdu.

Çağımızda diplomatik zafer silah ile elde edilen zaferden çok üstündür. Bu fırsat kaçırılmıştır, ancak geç sayılmaz. Soykırımcı, talancı Gürcü askerlerinin karşısına silahsız

çıplak vücut çıkmaktan çok daha etkilidir haklılığını diplomatik yoldan savunmak. Kafkas Cumhuriyetleri silahsız gönüllü yollayacaklarına, hep bir ağızdan Abhazya işgalini dünyaya haykırsalardı bugünkü durum çok daha farklı olurdu.

Türk Dış Politikası Tehlikeli Oyunlar Oynuyor!

Gürcistan Yönetimini her konuda destekleyen Türkiye, içinden çıkamayacağı kadar büyük hatalar yapmaktadır. Gürcistan ile çıkarlarını korumak isterken 3 - 3,5 milyon Kafkas kökenli vatandaşını, tıpkı Osmanlı döneminde olduğu gibi arkasından vurduğunu unutmamalıdır. Çerkes Ethem bahanesiyle Türkiye'de yaşayan Çerkeslere darbe vuran Türk Devleti, bu kez de Kafkasya'da yaşayan soydaşlarını katleden Gürcistan'a yardım ederse, bu halkın sabrını taşırır. Gürcistan'ın Abhazya'ya girmesinde T.C.'nin cesaret verici tutumları çok önemli rol oynamıştır.

Abhazya'nın işgalinden hemen sonra devlet ve hükümet yetkilileriyle dernek temsilcilerimizin yaptığı görüşmelerde T.C. Başbakanı Sayın Demirel'in yaklaşımını burada şiddetle kınıyorum. Heyetin dile getirdiği sorunlarımızı içeren konuşmalarına Sayın Demirel sıkıştığında kullandığı klasik sözleri kullanarak; "çok biliyorsanız siz gelin yönetin" demiştir. Bu, bir başbakana yakışmayan, bütün siyasi ilkelere ve nezaket kurallarına aykırı bir davranıştır. Böyle bir yaklaşıma verilecek cevap ancak şu olabilir; "bu mesele sizin halledebileceğiniz, bir mesele değilse, sizin o makamda ne işiniz var? Bu kadar acizsiniz de neden başbakan oldunuz ?!"

T.C. Bir üniter devlet ise içerde bu felsefeyi yapıp dışarda Türk milliyetçiliği yapmasın. Üniter devlet olmanın gereği olarak, kendi vatandaşlarının başka ülkelerde yaşayan soydaşlarına göre dış politikalar oluştursun. Nasıl ki Türk kökenli diye Orta Asya'daki cumhuriyetlere ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne göre bir dış politika yürütüyorsa T.C.'yi oluşturan ulusal azınlıkların dışardaki haklarını da gözetin.

Abhazya hiçbir devletin boyunduruğu altına girmeyecek kadar güçlüdür. Türkiye'de, Almanya, Amerika, İngiltere, Hollanda, Suriye, Ürdün ve İsrail gibi ülkelerde yaşayan

soydaşları vardır. Kafkasya'da da yedi sekiz kardeş cumhuriyeti vardır...

Minsk'te yapılan B.D.T. toplantısında bundan sonra sınırların değişmeyeceği ilkesi ortaya konurken, sınırlar içinde yaşayan ulusların haklarının ihlal edilebileceği göz önüne alınmamış. Hiçbir devlet Gürcistan'a Abhazya'yı işgal etme, Abhaz Halkını yeryüzünden silme hakkını, (Gürcistan'ın içişlerine karışmama bahanesiyle) veremez.

İster hemen kabul edilsin, ister Kıbrıs gibi uzun sürsün Abhazya sonunda bağımsız bir devlet olacaktır.



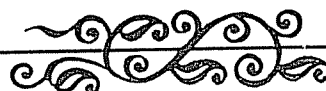
Бэуу оредхэр зэблэшлэтыклхэу
эимэзы Іужьумэ ахизыр!
Аужрэ мафэу уибгмэ садэкІы,
сыбгъапи макІэу кьефызы.

Тхэмэ джэнэтэу чІым укыхагыга —
сид пае мыр уидэхагы!
Уижьы Іэээгьумэ алэ зислэхьагыгу,
мэ кьабзэм сыхэкІухьагы.

СынитІу уц тхьапэм фэдэу уцышгьоу
уимэмэ сахэкІыжыщт.
Бэуу оред гьуаткІо дэсымыштэшгьоу
гьогу кІыхэ сытехьажыщт.

КыкьобыбыкІышгь ошгьуапцэм тыггэр
тэмэ нэфышхор уибгы треубгьо,
джауштэу егыашлэм сигулэтыгьоу
укьысфэкІошт о гуктэкІыжыгьом.

Ауштыми, макІэу бгьапэр кьефызы.
Лэпсэ нэфынэхэр спсэ хэсэчыжыых.
Гьогу бырысырмэ кьинэу атизым
улагьэу фэхьухэрэр ацэрэкІыжыых.



Шэч

Гьогу мыгьу!
Уаужы сыкыхьажыщтэп нибжы.
СыкІэхьопсыжьрэн тэпэу
Сыгу кьиптакьорэм нибжы.

Гуггэ нэкі
Кьысфэпцэнггэр зэкІэ.
Бащэрэ усцэчыгьах,
Сиусэмэ уакьыхэлукІэу.

Гьогу мыгьу!
Схэхьыжыых уілофы гуггьухэр,
Рэхьатэу сипкьэгьу-лэгьумэ
Сахэтэу чІым сырыгьакІу.

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.05.1.EGM.4.34.00.12.08
1992/72761
Konu : Tebliğ

04.09.1992

Sayın Av. Havva Karadağ
Tertip Komitesi Başkanı

İlimiz Üsküdar İlçesi Bağlarbaşı Meydanında Tertip Komitesi Başkanı olarak altı arkadaşınızla birlikte 06.Eylül 1992 günü 16.00 -18.30 saatleri arasında, konuşmacı olarak Atay Ceyişakar, Yurdaer Erşen, Cemal Cengiz, Sönmez Baykan ve kendinizin katılacağı Gürcistan'ın Abhazya'yı işgalini kınayan ve bir an önce barış sağlanması talebiyle "ABHAZYA İLE DAYA-NIŞMA VE BİRLİK MİTİNGİ" düzenleme talebiniz 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 17. Maddesine göre İl Makamının 04.09.1992 gün ve 72761 sayılı yazıları ile uygun görülmeyle yasaklanmıştır.

Bilgilerinize tebliğ rica ederim.
VALİ EMRİYLE

Erol Gökberk
Vali Yardımcısı

Toplantının yasaklanması ve ertelenmesi

Madde 17 - Bölge valisi, vali veya kaymakam, kamu düzenini ciddi şekilde bozacak olayların çıkması veya milli güvenlik gereklerinin ihlal edilmesi veya cumhuriyetin ana niteliklerini yok etmek amacını güden fiillerin işlenmesinin kuvvetle muhtemel bulunması halinde veya devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün, genel ahlakın ve genel sağlığın korunması amacı ile belirli bir toplantıyı yasaklayabilir veya iki ayı aşmamak üzere erteleyebilir.

D.Ç.B

DÜNYA ÇERKES BİRLİĞİ TÜZÜĞÜ

Kafkasya'da meydana gelen korkunç savaş ve ardından zorunlu göç binlerce Çerkesin ölümüne sebep olmuş, yüzbinlercesi ise dünyanın dört bucağına dağıtılmıştır. Çerkesler dillerini, adetlerini, kültürlerini ve tarihlerini kaybetmemek için Adigey ve Kabardey-Balkarda bulunan Adige Xase'ler (Çerkes Dernekleri), "Rodina Xase'ler" (Anavatan Dernekleri), Karaçay-Çerkes'te bulunan Adige ve Abaza Xase'ler (Adige ve Abaza Dernekleri), Şapsığ Bölgesi Adige Xase'si, Adige Xeku Xase'si (Çerkes Vatan Derneği), Moskova ve Krasnodar'da bulunan Çerkes Xase'ler, Abhazya Derneği, İsrail, Ürdün, A.B.D.'de bulunan Çerkes Dernekleri, Almanya ve Hollanda'da bulunan Çerkes Kültür Dernekleri temsilcileri, Türkiye ve Yugoslavya'dan gelen gözlemciler 19-20 Mayıs 1991 tarihinde Nalçik'te bir araya gelerek Çerkeslerin yok olmaması için birlik olunması gerektiğine karar vermişler, bunu da Dünya Çerkes Birliği'yle somutlaştırmışlardır.

Dünya Çerkes Birliği çalışmalarını oybirliği ile kabul edilen bu tüzük çerçevesinde yürütecektir. D.Ç.B. katılan bütün temsilciler tarafından kabul edilen bir birliktir. D.Ç.B. insan hakları ve demokrasiden yana, "ulusların kendi kaderlerini kendilerinin tayini" ilkesine saygılı, halkların birliğinden yana alınan kararlara ve Çerkeslerin yaşadıkları ülkelerdeki kanunlara saygılıdır.

D.Ç.B. barıştan, özgürlükten ve doğruluktan yana mücadele veren tüm halklara omuz verir. D.Ç.B. diktatörlüğün, halkları ezenlerin ve ayrımcılık yapanların düşmanıdır.

Bu tüzüğü kabul eden ve kuruluşunda bulunan dernekler D.Ç.B.'nin üyeleridir. Daha sonra D.Ç.B.'ye üye olmak isteyenler başvuruda bulunduklarında, D.Ç.B. Kongresi üyelikleri konusunda karar verir. Ayrıca dernek olmayan yerlerdeki Çerkeslerin de

D.Ç.B.'ye bireysel anlamda başvuru hakkı vardır.

D.Ç.B.'den ayrılmak isteyen başvuruda bulunarak ayrılma hakkına sahiptir. D.Ç.B., tüzüğüne uymayanları kongreye katılan üyelerin 2/3 üye kararıyla birlikten ihraç etmeye yetkilidir. Üye dernekler D.Ç.B.'nin almış olduğu kararları yerel konumları gereği yeniden yorumlama hakkına sahiptir. D.Ç.B. bir ülke organizasyonu değildir.

I. D.Ç.B.'nin çalışma prensipleri ve sorumlulukları :

1. D.Ç.B. Dünyadaki tüm Çerkeslerin birliğini ve Çerkeslerin varlığını korumayı, Çerkesler için iyiyi aramayı, kültürü korumayı, kültürün gelişmesi için gereken çabayı göstermeyi, tarihinin her sayfasını aydınlığa çıkarmayı kendine görev bilir. Bunların gerçekleşmesi için D.Ç.B. :

1-1. Dünyadaki tüm Çerkeslerin ve Anavatanında yaşayanların ilişkilerini artırmak ve kardeşlik bağlarını güçlendirmek;

1-2. Çerkeslerin yaşam ve kültürlerini çağdaş boyutta varetme savaşı verenlere cesaret ve çalışmalarına omuz vermek;

1-3. Çerkeslerin anadilleriyle okuma yazma hakkını;

1-4. Bütün Çerkeslerin aynı yazı ve alfabeyi kullanmalarına olanak sağlayacak çalışmalar yapmak;

1-5. Ekonomik, kültürel, din özgürlüğü, sosyal yaşam... vb. konularda Çerkeslerin problemlerini iş edinmiş olan derneklerin güçlerini birleştirmelerine yardımcı olmak, daha üst aşamada örgütlenmelerini sağlamak;

1-6. Çerkes Kültürünün dünyaya dağılımış olan parçalarını anavatanında bir araya getirmek;

1-7. Çerkesleri konu alan bütün yayınların bulunduğu bir kütüphane oluşturmak;

1-8. Farklı ülkelerde yaşayan Çerkeslerin birbirlerini tanımasını, birbirleriyle sıkı bağların kurulmasını, akrabaların birbirlerini bulmasını, genç kuşağın dayanışma içinde olmasını sağlamak, görevlerini üstlenir.

2. D.Ç.B.'nin temel görevlerinden biri de muhacerette yaşayan Çerkeslerin anavatana dönüşlerine yardım etmektir.

3. D.Ç.B. Anavatanla diğer ülkelerde yaşayan Çerkeslerin ekonomik dayanışmasını sağlar.

4. Çerkes Halkının sorunlarını birleşmiş milletlerin, ülkelerin ve diğer uluslararası kuruluşların önüne koymak D.Ç.B.'nin temel görevleri arasındadır.

5. D.Ç.B.'nin bir yayın organı vardır.

II. D.Ç.B.'nin yapısı ve çalışma biçimi :

1. D.Ç.B.'de karar alma yetkisi toplanan kongre üyelerinindir. İki yılda bir toplanır, her toplantı sonunda daha sonraki kongrenin yapılacağı yeri tesbit eder.

2. D.Ç.B., kongreye katılacak üyelerin sayısını kendisi belirler. Çerkeslerin yerleşik olduğu ülkelere ve Kuzey Kafkasya Cumhuriyetlerinin her birinden 4'er temsilci, diğer yerlerden de 2'ser temsilci çağrılır. Ayrıca 500.000 den fazla Çerkesin yaşadığı ülkelerin fazladan iki temsilci gönderme hakları vardır.

3. D.Ç.B.'nin toplantı anındaki görevleri:

3-1. D.Ç.B. başkanını, 4 D.Ç.B. başkan yardımcısını, genel sekreterini, 5 kişiden oluşan icra komitesini ve 3 kişiden oluşan denetleme komitesini seçmek.

3-2. Çerkeslerin problemleriyle ilgilenmek ve öneriler sunmak.

3-3. Denetleme komitesinin önerileri doğrultusunda kararlar almak.

3-4. D.Ç.B. merkezini belirlemek.

3-5. D.Ç.B.'nin çalışmalarının finans kaynaklarını belirlemek, temsilcilerin her kongreye yapacakları katkıyı belirlemek, harcamaların hangi alanlara yapılacağını belirlemek, gelir gider oranını belirlemek.

III. D.Ç.B. Başkanının görevleri ve yetkileri:

1. D.Ç.B. Başkanının sorumluluk ve yetkileri şunlardır :

1-1. D.Ç.B.'nin toplanmasını ve gündemi

belirlemek, organizasyonu gerçekleştirmek,

1-2. İki kongre arasında D.Ç.B.'nin çalışmalarını yürütmek,

1-3. Üyelerin ortak olarak almış oldukları kararların gerçekleştirilmesi için icra komitesinin çalışmasını sağlamak,

1-4. D.Ç.B. adına bütün dünya ve ülkeler nezdinde girişimlerde bulunmak. Çerkeslerin yararına işleri gündeme getirmek ve sonuçlandırmak, D.Ç.B. adına yapacağı girişimleri imzalamak.

1-5. Herhangi bir nedenle D.Ç.B. başkanlığı makamı boş kaldığında görevi birinci yardımcısı devralır ve sonraki ilk kongreye kadar bu görevi sürdürür.

IV. İcra Komitesi :

1. D.Ç.B.'nin İcra Komitesi aralıksız görev yapan bir alt birimdir. 5 kişiden oluşan bu komiteye genel sekreter ve yardımcısı, mali sorumlu ve diğer çalışanlar da katılır. Başkanlığı genel sekreter yapar. İcra Komitesi işlerin tam ve eksiksiz olarak yürütülebilmesi için deneyimli insanlardan oluşan alt birimleri görevlendirme yetkisine sahiptir.

2. İcra Komitesi, D.Ç.B.'nin kararlarına uyar.

3. İcra Komitesi, D.Ç.B. adına yürütülen çalışmalarda, derneklerde ve organizasyonlarda bulunur ve sorunlara çözümler üretir.

4. İcra Komitesi, derneklerin ve ayrı ayrı bireylerin sorunlarıyla ilgilenir, kararlar alır.

5. Komite, D.Ç.B.'nin mali işlerini düzenler, mali gücü arttırmanın yollarını arar.

6. İki kongre arası ortaya çıkan sorunlara çözümler arar, çözümü için kararlar alır.

7. Nerede olursa olsun bütün derneklerle diyalog halinde olur ve işlerinden haberdardır. Kendi çalışmaları hakkında derneklere bilgi verir.

8. D.Ç.B.'nin çalışmalarını basına ulaştırma görevi İcra Komitesinindir.

9. D.Ç.B.'nin yayın organına yön verir, yayını ve yayımını sağlar.

10. D.Ç.B.'nin toplanmasını sağlar

11. D.Ç.B.'nin çalışmalarının başarılı olması, ilerlemesi için icra komitesi ülkelerin kanunlarına bağlı olarak girişimlerde bulunur ve çalışmalar yapar.

12. Olağanüstü bir durumda D.Ç.B. Başkanının isteği doğrultusunda D.Ç.B.'yi olağanüstü toplantıya çağırma ve 2/3

çoğunlukla karar aldırmaya yetkilidir.

13. İcra Komitesinin karar alabilmesi için salt çoğunluk yeterlidir, eşitlik durumunda genel sekreterin oyu belirleyicidir.

V. D.Ç.B.'nin mal varlığı ve parası :

1. D.Ç.B.'nin mal varlığına sahip olma hakkı vardır. Mal varlığı ; para, arazi, ev, çeşitli yapılar, fabrika, yayınevi, müze, kütüphane, makinalar, iletişim araçları, Radyo TV. malzemeleri, müzik aletleri, tiyatro kostümleri, mobilyalar sanatsal ve diğer değerlerden oluşur.

2. D.Ç.B.'nin gelir kaynakları :

2-1. D.Ç.B.'ye bağlı derneklerin aidatları

2-2. Organizasyonlar, işyerleri, kişisel bağışlar.

2-3. D.Ç.B.'nin kendi fabrika ve işyerlerinin karları.

2-4. Düzenlediği konser, piyango, sportif organizasyonlardan sağlanan gelirler.

3. D.Ç.B.'nin tüm parası Bankada muhafaza edilir.

4. D.Ç.B.'nin malvarlığı ve parası tüzükte belirtilen amaçlar dışında kullanılamaz.

5. D.Ç.B., tüzüğüne uymayan organizasyonlardan ve kişilerden gelecek yardımları kabul etmez.

6. Eğer D.Ç.B. herhangi bir sebepten dağılacak olursa, mal varlığı anavatanda bulunan müze ve kütüphanelere eşit olarak paylaşılır.

VI. D.Ç.B. nin sembolleri :

Dünya Çerkes Birliği kendine özgü flaması, amblemi, pulu ve mührü belirlenmiş yasal bir kuruluştur.

Birliğin Merkez Bürosu Nalçik'tedir.

VII. D.Ç.B.'nin Tüzük Değişikliği :

Tüzükte değişiklik yapma yetkisi kongrenindir. D.Ç.B.'ye üye derneklerin yarısından fazlası toplandığında toplanan üyelerin 2/3 çoğunluğu ile tüzük değişikliği yapılabilir.

Bu tüzük 20 Mayıs 1991 de
Nalçik'te toplanan
I. Dünya Çerkes Kongresinde
oybirliği ile kabul edilmiştir.

КЪУАЛЭ БЭУХЭР

КЪУЛЭБЭУ ЛЪЭТЭЖХЭМ САКІЭЛЪОПЪ
ЕЖЪЭЖАХЭМ КІАПСЭШХУЭ ЗАШІАУЭ:
МАКІУЭ БЭУХЭР КЪУРШХЭМ ШХЪЭДХАУЭ...

АХЭМ СЭПЪУ СЭ МЫ СИГУР КЪОПЪ:
СИ КЪУЭШ ДАПШЭМ ЯХУЭХЪАТ АР ТЪУЭТУ?!

СОПЪ СЭ БЭУХЭМ МЫР ХУЖНОСІУ СИ ШХЪЭМ
ШЫЛЪЭТЭЖМІ КЪУАЛЭБЭУХЭР БЖЫХЪЭМ.
КЪЫЗЭРАГЪЭЗЭЖЫР СЫТУ ФІНЪІ...

BASIN

● Abhazya'nın baskenti Sohum'da bulunan Maymun Araştırma Enstitüsü'nde 'dehşetli' tıbbi araştırmalar yapılıyor. Burada bulunan yüzlerce cesit maymuna hastalık virüsleri veriliyor. Hayvanlara kalp krizleri bile geçirtiliyor. Sımdı büyük bir savaşa sahne olan Sohum'da tehlikeli virüsler taşıyan maymunlar, enstitünün yıkılan duvarları arasından çıkarak kentte özgürce salınmaya başladı...



K

ARİKATÜR

Cihan İŞBAŞI



Cihan

BASIN VE KAMUOYUNA

TÜRKİYE'DE YAŞAYAN 3.000.000'UN ÜZERİNDEKİ KUZEY KAFKASYALI, Türkiye Cumhuriyeti başta olmak üzere (bir kaç istisna dışında) sözlü basın ve yazılı yayın organları, insan hakları dernekleri ve demokratik kitle örgütlerinin, Katil Şevardnadze ve Gürcistan şövenizminin Bağımsız Abhazya Cumhuriyetini işgali karşısında suskun kaldığını, hatta destekler nitelikte bir tavır içerisinde olduğunu üzülerek izlemektedir.

T.C. Hükümeti ve Türkiye'deki basın yayın kuruluşları, Gürcistan'ın haksız işgali karşısındaki tavırlarıyla ne kadar DEMOKRAT(!...?) İNSAN HAKLARINA NE KADAR SAYGILI OLDUKLARINI (!...), Abhazya'daki öz kardeşlerinin katline haklı tepkilerini gösteren Kuzey Kafkasyalı vatandaşlarını ne kadar ciddiye aldıklarıyla göstermektedir.

Türkiye basınının sayfaları Gürcistan şövenizminin kaynaklarından aldığı gerçek dışı ve tek taraflı haberlerle doludur. Buna karşın Abhazya kaynaklı gerçek haberleri, hergün basın kuruluşlarına faxlamamıza, Türkiye ve Dünya'daki Çerkeslerin tepkilerini barışçıl yollarla göstermesine rağmen hemen hemen hiç yer verilmemektedir. 18 Ağustos 1992 tarihinde Türkiye'de yaşayan Kuzey Kafkasyalıların Adapazarı Mitingi bütün basına daha önce duyurulmasına rağmen 4000 kişinin katıldığı bu onurlu tepkiyi haber olarak bile geçmemişlerdir.

SORUYORUZ!

Bu mitingin haber değeri taşıması için miting alanında kan akması mı gerekiyordu?

SORUYORUZ !

Haklı tepkimizi kamu oyuna duyurmak için insanlık dışı tavır mı almamız gerekiyordu?

SORUYORUZ!

Türkiye'de kardeşçe yaşadığımız demokrat Gürcü kardeşlerimize saldırmamız mı gerekiyor?

SORUYORUZ !

Her birimiz birer eli kanlı Şevardnadze mi olalım?

HAYIR !

Sizler bunu istiyor olabilirsiniz. Gösterdiğiniz tavır olabilirliği düşündürüyor. Çünkü Gürcistan Oligarşisinin bütün oyunlarını gerçekmiş gibi demokrat Türkiye kamuoyuna yutturmaya çalışıyorsunuz. Bizler şundan eminiz ki: Abhazya direnişçilerinin onurlu mücadelesinden, Dünya'daki ve Türkiye'deki Çerkeslerin onurlu direnişe desteklerinden siz de haberdarsınız.

Abhazya'nın başkenti Sohum'un (Ak'ua) Gürcistan işgalcileri tarafından tamamen işgal edilmediği, direnişin Sohum sokaklarında onurlu bir biçimde devam ettiğini ve diğer Kafkasya Cumhuriyetlerinin bu onurlu direnişe bütün güçleriyle destek verdiklerini de biliyorsunuz.

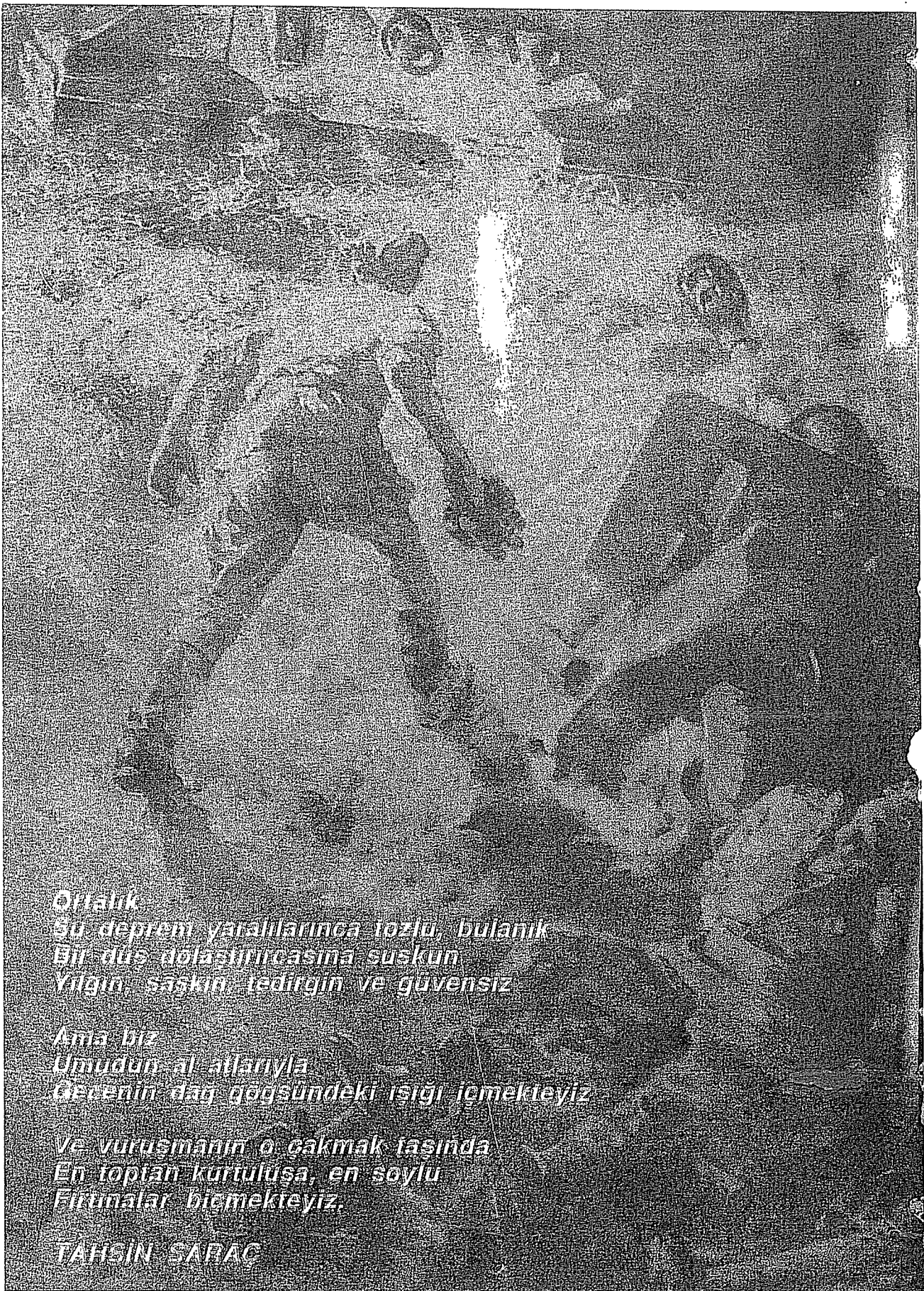
Ama yazamazsınız... Çünkü emperyalist güçlerden bu konuda henüz emir almadınız. **Yazamazsınız...** Çünkü demokratlığınız, insan haklarına saygı dereceniz patronunuzun dudakları arasından çıkacak sözlerle sınırlıdır. **Yazamazsınız...** Çünkü gerçek basın değil kuklasınız.

YAZAMAZSINIZ !

ÇÜNKÜ HAKLIDAN YANA DEĞİL , GÜÇLÜDEN YANASINIZ.

MARJE

**AYLIK DÜŞÜN KÜLTÜR SANAT
DERGİSİ**



Ortalık

Su deprem yaralılarınca tozlu, bulanık
Bir düs dolaştırmacasına suskun
Yılgin, saskın, tedirgin ve güvensiz

Ama biz

Umudun al atlarıyla

Gecenin dağ göğsündeki ısıgı içmekteyiz

Ve vurusmanın o cakmak taşında

En toptan kurtuluşu, en soylu

Fırtınalar biçmekteyiz.

TAHSİN SARAC